

D V O Ř Á K O V O G Y M N Á Z I U M
a Střední odborná škola ekonomická
Kralupy nad Vltavou

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

Naše poslání:

Uvnitř budovy naší školy najdete moderní vzdělání, přátelskou a tvůrčí atmosféru a mladé lidi, kteří spoluvytvářejí společenský, kulturní a sportovní život města a okolí.

J A K vzniklo?

P R O Č jsme si ho vybrali?

Vzniklo podle staré skalní malby jihoamerických indiánů a je na něm
člověk lidská bytost, student, který je v centru našeho zájmu,
O TOHO TU JDE...

Přejeme
si, aby
škola byla
pro Vás
místem, kde
máte dost
prostoru
k rozvoji
své při-
rozenosti,
svých
schopností.

Chceme být odrazovým můstkem pro vaši samostatnou cestu. Svou aktivitou,
přístupem, zvědavostí a nápady se podělíte na tom, **jaká škola je a bude.**

OBSAH

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO GYMNAZIÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	1	5	UČEBNÍ OSNOVY	40
1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4		ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	40
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5		CIZÍ JAZYK - ANGLICKÝ JAZYK A OSTATNÍ CIZÍ JAZYKY	68
2.1 VELIKOST ŠKOLY	6		MATEMATIKA	84
2.2 JAK UČÍME V SOUČASNOSTI	6		OBČANSKÁ VÝCHOVA	98
2.3 JAK JSME VYBAVENÍ	7		DĚJEPIS	127
2.4 PEDAGOGICKÝ SBOR	8		FYZIKA	184
2.5 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	9		CHEMIE	196
2.6 SPOLUPRÁCE S RODIČI A S JINÝMI SUBJEKTY	10		PŘÍRODOPIS	207
2.7 PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ A ZPŮSOB JEJICH PŘEDCHÁZENÍ	11		INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA	230
3 CHARAKTERISTIKA ŠVP	12		HUDEBNÍ VÝCHOVA	237
3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY, ZÁKLADNÍ CÍLE ŠVP	12		VÝTVARNÁ VÝCHOVA	245
3.2 ZÁKLADNÍ PODMÍNKY A RYSY ŠVP	13	6	DRAMATICKÁ VÝCHOVA	248
3.3 PROFIL ABSOLVENTA DVOŘÁKOVA GYMNÁZIA	14	6.1	TĚLESNÁ VÝCHOVA	259
3.4 ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ	17		6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	268
3.5 ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY	18	6.1	ÚVOD	268
3.6 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY	18	6.2	EVALUAČNÍ CÍLE, KRITERIA, INDIKÁTORY, NÁSTROJE	269
3.7 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	24	6.3	HODNOCENÍ STUDENTŮ	272
3.8 VZDĚLÁVÁNÍ STUDENTŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	24	6.3.1	KLASIFIKACE	272
3.9 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	25	6.3.2	HODNOCENÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ A VÝSTUPNÍ HODNOCENÍ	272
4 UČEBNÍ PLÁN PLATNÝ PRO STUDENTY NIŽŠÍHO GYMNÁZIA OSMILETÉHO STUDIA OD ŠKOLNÍHO ROKU 2007/2008	37	6.3.3	STÁTNÍ I JINÉ SROVNÁVACÍ TESTY	272
4.1 POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU NIŽŠÍHO GYMNÁZIA OSMILETÉHO STUDIA	38	6.4	HODNOCENÍ ČINNOSTI ŠKOLY CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.	
4.2 FORMY VÝUKY	39	6.4.1	HODNOCENÍ ŽÁKY A RODIČI CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.	
		6.4.2	HODNOCENÍ UČITELŮ CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.	
		6.4.3	HODNOCENÍ UČITELI CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.	
		6.4.4	PRŮZKUMY CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.	
		6.4.5	PŘEHLED INTERVALŮ HODNOCENÍ ČINNOSTI ŠKOLY: CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.	
		6.5	VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ŠKOLY	275

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Osmiletý vzdělávací program

(zpracováno podle RVP ZV a RVP GV)

Denní forma vzdělávání

Předkladatel: Dvořákovo gymnázium a Střední odborná škola ekonomická, Kralupy nad Vltavou, Dvořákovo náměstí 800, 278 01

ředitel školy: RNDr. Andrej Plecháček

telefon: 315 727 311

Fax: 315 723 059

e-mail: dvorakgy@kralupy.cz

internetová adresa: <http://www.dgkralupy.cz>

IČO: 49 518 925

IZO: 000 068845

zřizovatel: Středočeský kraj se sídlem Praha 5, Zborovská 11

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2007 pro 1. ročník osmiletého gymnázia

Datum:

Podpis ředitele:

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Dvořákovo gymnázium je čtyřletá a osmiletá všeobecně vzdělávací škola.

Obecné cíle jejího studia jsou:

Motivovat studenty k aktivnímu, samostatnému a zodpovědnému studiu a přístupu k životu.

Naučit je důležitým životním dovednostem.

Pomoci jim získat všeobecný vědomostní základ nutný k dalšímu studiu na vysokých školách.

Zaměření gymnázia není předem dáno. Vyučování přírodovědným a humanitním předmětům a jazykům je vyvážené.

Studenti posledních dvou ročníků si vybírají z mnoha nabízených volitelných předmětů podle svých zájmů a orientace na další studium.

Máme zavedenu dvouúrovňovou výuku matematiky a přírodovědných předmětů v posledních ročnících studia.

Obchodní akademie má podobné cíle jako gymnázium. Navíc je odbornou školou, která připraví své absolventy na různé činnosti spojené s podnikáním a administrativou. Většina jejích absolventů odchází studovat na ekonomické fakulty různých vysokých škol.

Pedagogický sbor je společný pro oba typy škol.

Budova školy je umístěna v klidné vilové zástavbě města Kralupy nad Vltavou (asi 18 000 obyvatel). Působí v regionu tohoto města a okolí, má dobrou pověst, dobré vztahy s vedením města, mnoha firmami a ostatními organizacemi ve městě.

Škola jako celek dosahuje dobrých výsledků ve všech oborech vzdělávací činnosti. Úspěšnost přijímání našich absolventů gymnázia na vysoké školy je zejména v posledních dvou letech výjimečná – přesahuje 95%. Zájem o další studium se neustále zvyšuje i na obchodní akademii. Naši studenti se umísťují velmi dobře v olympiádách, v celostátním testování vědomostí a dovedností, ve sportovních soutěžích i kulturních přehlídkách.

Tradičně dobře připraveni jsou studenti odcházející studovat technické obory VŠ, ale i obory ostatní.

Naše škola vykazuje řadu mimoškolních aktivit, rozvíjí zájmovou činnost po vyučování, vychází vstříc požadavkům diferenciaci a diverzifikaci studentů.

Škola je známa svým systémem projektové výuky a mnoha poznávacími, kulturními, sportovními výjezdy v rámci republiky i do zahraničí.

V minulých pěti letech byly výrazným způsobem zrekonstruovány, zmodernizovány interiéry školy a opraveny zásadní technické nedostatky ve školní budově. Vnitřní prostory působí na veřejnost velmi příjemným a přátelským dojmem.

Školu podporuje Společnost pro rozvoj Dvořákova gymnázia, o.p.s., která velmi pozitivně ovlivňuje naši činnost.

2.1 VELIKOST ŠKOLY

Počet studentů a tříd je stabilizovaný. V současnosti je na škole 8 tříd osmiletého gymnázia (všeobecné 79-41-K/801) a 4 třídy čtyřletého gymnázia (všeobecné 79-41-K/401) a 4 třídy obchodní akademie (63-41-M/004) - v 16 třídách studuje 473 studentů. Maximální počet studentů je 480.

I v budoucích letech počítáme s tímto počtem studentů, tříd i se skladbou oborů. Průměrný počet studentů na třídu se ve všech třídách pohybuje kolem 29 – 30.

2.2 JAK UČÍME V SOUČASNOSTI

Na gymnáziu je prioritou všeobecné vzdělání a příprava na další studium.

Starší studenti (od sexty, resp. od druhého ročníku) si volí z velkého množství **volitelných předmětů**. V minulém roce jich bylo více než 20.

Chceme, aby studenti pochopili **metodu a způsob uvažování** v daném oboru (tedy to, co by mělo studentům zůstat) spíše, než rozsáhlou sumu poznatků (tedy to, co zapomenou).

Ve výuce jazyků je na prvním místě samozřejmě angličtina. Je vyučována od primy, v tercii, resp. v prvním ročníku studenti přibírají další jazyk. Mohou volit mezi němčinou, francouzštinou, španělštinou a ruštinou. Na hodiny jazyků dělíme studenty do menších skupin.

Anglický jazyk vyučují nejen naši učitelé, ale i tři rodilí mluvčí z USA.

Praktická cvičení v přírodovědných předmětech považujeme za klíč k pochopení přírodních zákonitostí.

V posledních dvou letech studia studenti volí **v přírodovědných předmětech a v matematice dvě úrovně**: nižší - jako součást všeobecného rozhledu, a vyšší pro ty, kteří budou dál tyto předměty studovat.

Součástí estetické výchovy je nejen výchova **hudební, výtvarná ale i dramatická**. Její výuka zajišťuje lepší schopnost studentů komunikovat, lépe si porozumět a navzájem spolupracovat.

V souvislosti s cíli školy se snažíme omezovat počty hodin, v nichž učitelé stojí před katedrou a vykládají látku. Dáváme přednost takovým postupům, při nichž studenti pracují co nejvíce samostatně nebo ve skupinách a učitel spíše plní roli rádce a organizátora.

Domácí práce a zatížení studentů se s přibývajícím věkem mění. Od krátkodobých a procvičovacích úkolů k úlohám spíše úvahovým a problémovým, ve vyšších ročnících k delším a náročnějším seminárním pracím.

Součástí výuky jsou i **projekty a projektové školy** v přírodě, při kterých studenti řeší v týmech projektové úkoly.

Na obchodní akademii je prioritou příprava k samostatné obchodně podnikatelské, ekonomické, administrativní a organizační činnosti v různých typech organizací.

Chceme, aby absolventi dovedli **založit a provozovat firmu**, vést jednoduché a podvojně účetnictví, orientovali se v oblasti daňové, včetně daňových příznání.

V průběhu studia si studenti osvojí práci s počítačem a psaní všemi deseti prsty. Všechny dovednosti si procvičí prakticky ve **volitelných předmětech** – např. v aplikované ekonomii, cestovním ruchu, marketingu a managementu a zejména ve **fiktivní firmě**. V tomto předmětu požadujeme, aby si studenti sami založili studentskou firmu a provozovali ji od doby vzniku až po zánik.

Za důležitou aktivitu považujeme souvislou **odbornou praxi**, která je minimálně čtyřtýdenní. Studenti ji absolvují ve 2. a 3. ročníku - v době, kdy už získali určité teoretické poznatky, a mají tak příležitost ověřit si je a využít je v praxi. Dáváme přednost tomu, aby si studenti zajistili praxi ve firmě nebo instituci, která je pro ně svou činností zajímavá.

Stěžejními předměty jsou ekonomika a účetnictví, dále pak informační technologie, písemná a elektronická komunikace, právo a zbožíznalství.

V **ekonomice** podnikáme na základě živnostenského zákona a obchodního zákoníku, řídíme se daňovými zákony i etikou podnikání.

V **účetnictví** účtujeme v soustavě jednoduchého i podvojněho účetnictví, a to ručně i na počítači. Všeobecné vzdělávání je tvořeno především **jazykovým** (český jazyk, dva cizí jazyky - angličtina, němčina, francouzština), **společenskovědním** (občanská nauka, dějepis a hospodářský zeměpis) a **matematickým vzděláváním** (matematika, statistika).

Naši absolventi obchodní akademie jsou dobře připraveni i pro **studium na vysokých školách**.

Maturitní zkoušky na obchodní akademii se skládají z českého jazyka a literatury, cizího jazyka, ekonomiky, účetnictví, praktické zkoušky (účetnictví, obchodní korespondence s využitím výpočetní techniky).

2.3 JAK JSME VYBAVENÍ

Ve škole byla v roce 2003 dokončena rozsáhlá rekonstrukce po povodni.

Škola disponuje **odbornými učebnami** chemie, biologie, dějepisu, zeměpisu, novou posluchárnou fyziky, opravenou tělocvičnou a posilovnou, malou tělocvičnou pro aerobik, učebnami cizích jazyků, učebnou výtvarné výchovy, hudební výchovy, keramickou dílnou.

Studenti pracují v **nově zrekonstruovaných laboratořích** biologie, chemie a v moderní laboratoři fyziky.

Všechny odborné učebny jsou dobře vybavené, pro výuku jsou k dispozici moderní technická zařízení – počítače, dataprojektory.

V budově jsou **3 počítačové učebny s 50 počítači**, které se nacházejí v nově upravených prostorách. **Internet** je možno provozovat na všech stanicích v síti, studenti a učitelé na něj mají volný přístup. Všechny prostory školy jsou pokryty bezdrátovou **sítí wi-fi pro příjem internetu**.

Součástí školy je **školní jídelna**. Máme moderní kuchyň, ve které velmi dobře vaří. Funguje v ní moderní čipový systém pro objednávky obědů (čip opravňuje svého držitele také ke vstupu do budovy a k používání kopírky). Studenti mají možnost vybrat si ze dvou jídel.

Školní knihovna sousedí se studovnou.

Posilovna má vybavení, které umožňuje procvičení všech svalových skupin (9 stojanů, lavice, činky, stacionární kola).

Škola má **2 tělocvičny** v budově školy, **2 kurty na odbíjenou** a jeden kurt na **tenis** na školním hřišti, v bezprostřední blízkosti je menší **hřiště na fotbal**. Škola je obklopena příjemným areálem upraveným jako zahrada.

Studenti si sami za pomoci sponzorů vybudovali hezké **hřiště na plážový volejbal**.

Máme **školní rozhlas** a pěkné **šatnové skřínky**. Ve všech kmenových třídách mají studenti navíc **skřínky na osobní věci**.

Oblíbeným místem je **klubovna** (byla pořízena z prostředků grantu Klubnetu a Společnosti pro rozvoj Dvořákova gymnázia, o.p.s). Studenti si upravili její interiér a sami si ji spravují.

Na školní terase máme letní **venkovní učebnu**.

2.4 PEDAGOGICKÝ SBOR

Pedagogický sbor je společný pro oba typy škol.

Pedagogický sbor je ustáleným kolektivem. Během minulých let byl posílen mladými učiteli a učitelkami. Většina jeho členů dovede pracovat tvůrčím způsobem a je ochotna nechat se inspirovat dobrými a nosnými nápady.

Odchody ze školy za jiným zaměstnáním jsou výjimečné. Stabilita je narušována zpravidla jen odchody na mateřskou dovolenou.

Ve sboru panuje vcelku pracovní, přátelská a tolerantní atmosféra.

Škola podporuje všechny formy dalšího vzdělávání učitelů a řada učitelů této možnosti využívá.

Počet pracovníků k 30. 6. 2007

celkem	učitelů	z toho externistů	přepočtený počet	ostatní zaměstnanci	přepočtený počet	přepočtený počet pracovníků celkem
65	50	4	37,35	15	13,65	51

Věková struktura interních učitelů k 30.6.2007

věk	do 30 let	do 40 let	do 50 let	do 60 let	nad 60 let	průměrný věk
počet	11	11	13	9	2	40,66

2.5 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Školy v přírodě – každoroční systém škol v přírodě zahrnuje:

- seznamovací pro primu a septimu – studenti septimy vytváří různé učební, poznávací, sportovní, společenské aktivity pro své nové spolustudenty z primy
- projektovou pro sekundu, tercii, kvartu. Projektové školy v přírodě mají jednotící téma, jednotlivé skupiny studentů napříč třídami volí subtéma, které je nejvíce zajímavá, tomu se pak pod vedením pedagoga věnují po celý týden. Na závěr projektové školy probíhá prezentace práce jednotlivých skupin.

Dny za školou – každoroční projektové poslední dny školního vyučování jsou zasvěceny sportovním, turistickým, kulturním a poznávacím akcím či projektům.

Dále studenti a učitelé školy pracují na řadě různých projektů, které jsou specifické pro daný školní rok.

Zájmová činnost a související projekty na DG a SOŠE

Mezinárodní program Klub-NET (od roku 2004)

Již 3. rokem funguje při DG a SOŠE volnočasový Klub DoGa - člen trinacionální sítě klubů při školách v rámci mezinárodního programu Klub-NET. Tento Klub napomáhá Zájmové kluby - tzn. volnočasové aktivity jako např. Šachový klub, Filmový klub, jazykové a sportovní kluby atd. - organizovat, dále se účastní národních a mezinárodních seminářů Klub-NET pořádaných Nadací rozvoje občanské společnosti. V rámci česko-polsko-německé spolupráce kluby samostatně uskutečňují také mezinárodní projekty, dochází tak k obohacující výměně informací a zkušeností mladých lidí.

S pomocí NROS resp. dalšího grantového řízení byla v létě 2005 vybudována nová klubová místnost, která se tak stala vynikajícím zázemím pro činnost klubu DoGa a pro zájmovou činnost vůbec. (Klubovna je vybavena např. PC s přístupem na internet, dataprojektorem, kuchyňskou linkou aj.)

Podpora činnosti Zájmových klubů (na rok 2006)

Tento projekt byl podpořen KÚ Středočeského kraje v rámci grantového řízení „Podpora volnočasových aktivit mládeže“ vyhlášeného na podzim roku 2005. Realizován byl vybavením keramické dílny elektrickou pecí (jde o částečné – cca třetinové kofinancování) a podpořením

provozu nově vzniklého „Klubu umělecké keramiky“, který vede odborník – externista. Je určen (podobně jako ostatní zájmové kluby) nejen pro studenty školy, ale i pro jiné mladé lidi z kralupského regionu.

Naše škola měla v posledních letech mezinárodní kontakty s těmito školami:

Mezinárodní kontakty	se školami
SNR	Bundeshannelsakademie - Wörgl
SNR	Gymnasium - Hennigsdorf
SNR	Gymnasium - Oberhavel
Rakousko	Gymnasium - Schöneberg
Dánsko	Ungdomscenter - Ikast
Slovensko	Gymnázium Komárno

Naším cílem jsou nejenom poznávací pobyty v cizině, ale hlavně výměnné či projektové kontakty se školami s anglicky, německy, francouzsky mluvícími studenty.

2.6 SPOLUPRÁCE S RODIČI A S JINÝMI SUBJEKTY

(školskou radou, školskými poradenskými zařízeními, místními a regionálními institucemi)

Školská rada byla zřízena na podzim 2005, pracuje v intencích školského zákona. Šestičlenná rada je tvořena 2 zástupci učitelů, 2 zástupci zřizovatele, 1 zástupcem rodičů nezletilých studentů a 1 zástupcem zletilých studentů.

Školu podporuje **Společnost pro rozvoj Dvořákova gymnázia, o.p.s.**, která velmi pozitivně ovlivňuje naši činnost. Podporuje ji materiálně, zaštiťuje různé akce, zejména pak zájmovou klubovou činnost.

Již čtvrtým školním rokem na škole působí zájmové kluby, které nabízejí studentům rozmanité a zajímavé alternativy, jak smysluplně strávit volný čas. Cílem těchto klubů je rozvíjet všeobecný přehled mladých lidí, jejich tvůrčí schopnosti, sociální, pohybové a další dovednosti. Dalším cílem je podpora samostatnosti a iniciativy studentů v rámci programové náplně klubů. Zároveň lze tyto obohacující volnočasové aktivity pokládat i za prevenci sociálně patologických jevů mládeže.

Většina klubů probíhá pravidelně (např. 1x týdně, 1x měsíčně apod.), některé aktivity jsou organizovány jen několikrát během školního roku (např. cestopisné besedy). Na škole působí například klub filmový, šachový, čajový, fotografický, aerobiku, keramický, výtvarný, pěvecký, florbalový aj.

Na naší škole pracuje **studentský parlament**, který se pravidelně schází v klubovně školy.

Činnost studentského parlamentu bezprostředně souvisí s činností Zájmových klubů na Dvořákově gymnáziu a Střední odborné škole ekonomické a s mezinárodním programem KLUB-NET.

Internetové adresy, kde lze najít podrobnosti o uvedených aktivitách:

Dvořákovo gymnázium a Střední odborná škola ekonomická: www.kralupy.cz/dg

Mezinárodní program Klub-NET: www.klub-net.org

Nadace Rozvoje Občanské Společnosti: www.nros.cz

Klub DoGa při DG a SOŠE: www.doga.wz.cz

2.7 PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ A ZPŮSOB JEJICH PŘEDCHÁZENÍ

Funkci **výchovného poradce** vykonává paní Mgr. Marcela Kaňková – je plně kvalifikovaná k této funkci. Funkci preventisty sociálně patologických jevů paní Ing. Iva Brysová.

Škola vykazuje nulovou toleranci vůči drogám, pití alkoholu a kouření. Drobné prohřešky jsou zaznamenávány zřídka.

Z hlediska sociálně patologických jevů škola nevykazuje žádné závažné problémy.

Program zařazení Minimálního preventivního programu v jednotlivých oblastech vzdělávání:

ZSV: Základy psychologie (aktivační vlastnosti osobnosti, zájmy a záliby, vztahové, postoje, seberegulační vlastnosti osobnosti, učení a jeho životní význam, metody učení)

Základy sociologie (způsob života a životní styl, problémy mládeže, problémy volného času)

Základy státoprávní teorie (rodinné právo, trestní právo, kriminalita mládeže)

BIOLOGIE: Systematická botanika (rostlinné jedy, využití v lékařství, možnost zneužití)

Zoologie (etologie, socializace)

Biologie člověka (nervová soustava, patogenní působení drog, mechanismus působení mediátorů, rozmnožovací soustava, pohlavní choroby, antikoncepce, vývoj plodu, vliv nikotinu, alkoholu a drog na plod)

Besedy: o antikoncepci, a drogách, k dospívání beseda k šikaně, se sexuologem, Drogová závislost, beseda „Plánované rodičovství“.

Škola nabízí možnost konzultací s psychologem ve škole

Charitativní činnost: Ostrovy života, Bílá pastelka, Srdíčkový den, Květinový den, Adopce na dálku aj.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY, ZÁKLADNÍ CÍLE ŠVP

Dvořákovo gymnázium bude i nadále školou poskytující všeobecné vzdělání bez specifického oborového zaměření.

Školní vzdělávací program Dvořákova gymnázia je otevřený, stále živý dokument, se kterým budeme průběžně pracovat a upravovat ho dle požadavků doby, našich nových zkušeností, nově vyvinutých technologií i rozvoje našich pedagogických a didaktických dovedností. Tento dokument vychází z Národního programu rozvoje vzdělávání v České republice, Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a navazuje na dobré zkušenosti a práci našeho pedagogického sboru v minulých letech.

Máme tyto obecné cíle, které vycházejí z dosavadních:

1. chceme nabízet moderní vzdělání, což znamená, že naši absolventi musí být konkurenceschopní vůči svým vrstevníkům ve všech zemích světa studujících podobný druh středních škol, zejména pak v kompetencích nutných pro život a další vysokoškolská studia,
2. chceme rozvíjet ve svých žácích co nejvyšší míru osobního uspokojení a zároveň je motivovat k odpovědnosti za sebe, za své studium, vzdělání a zdraví, k odpovědnosti vůči společnosti i vůči globálním problémům světa,
3. chceme pomoci svým studentům získat všeobecný vědomostní základ nutný k dalšímu studiu na vysokých školách,
4. chceme, aby studenti školy, její zaměstnanci i rodiče tvořili komunitu, ve které bude panovat dobrá pracovní a přátelská atmosféra,
5. chceme spolupracovat s městem Kralupy nad Vltavou a spoluvytvářet společenský, kulturní a sportovní život regionu,
6. chceme podporovat a rozvíjet všechny pozitivní studentské aktivity,
7. chceme se neustále inspirovat k tvůrčímu přístupu ke vzdělávání a k sebevzdělávání,
8. chceme zlepšovat vztah studentů ke škole, zvyšovat prestiž školy i zájem na ní studovat.

3.2 ZÁKLADNÍ PODMÍNKY A RYSY ŠVP

- **vyvážený učební plán**, který zaručí všeobecné vzdělání,
- **výběr kvalitních studentů při náročném přijímacím řízení** – budeme usilovat o to, aby škola zvyšovala svou prestiž a atraktivitu a tím se zvyšoval i zájem a počet přihlášených uchazečů o studium,
- **vysoká míra volitelnosti** – i nadále budeme usilovat o **vysokou volitelnost předmětů** - ovšem až v závěrečných ročnících studia,
- **alternativa různých úrovní** v přírodovědných předmětech a v matematice v posledních dvou letech studia: nižší - jako součást všeobecného rozhledu, a vyšší pro ty, kteří budou dál tyto předměty studovat,
- **kvalitní učitelé** – vyučující musí být plně aprobovaní odborníci a zároveň kvalitní osobnosti, kteří budou ve svém působení usilovat o naplnění cílů ŠVP, ovládající moderní pedagogické metody a formy práce. Škola je bude v maximální míře podporovat v jejich vzdělávání, seberealizaci, i materiálním zabezpečení,
- **vytváření korektních, vstřícných i přátelských vztahů** - vědomě budované vztahy mezi učiteli, studenty a učiteli, mezi studenty napříč ročníky i otevřené vztahy mezi vedením školy, učiteli i studenty,
- **Rozvíjení obecných a oborových kompetencí** - v souvislosti s cíli školy budeme uplatňovat při výuce takové postupy, které rozvíjejí životní a studijní dovednosti, tj. při nichž studenti pracují co nejvíce samostatně nebo ve skupinách a učitel spíše plní roli rádce a organizátora,
- **příjemné estetické prostředí a kvalitní vybavení** – budeme usilovat o co nejlepší vztah studentů a vyučujících o prostředí, které je obklopuje a podporovat jejich zájem o co nejkvalitnější technické, materiální a jiné vybavení,
- **zájmová mimoškolní činnost** – bude stálou součástí našeho úsilí o podporu kvalitních studentských aktivit, zejména pak činnost zájmových klubů zaštiťovaných Společností pro rozvoj Dvořákova gymnázia,
- **ve výuce jazyků** zůstane na prvním místě angličtina. Bude vyučována od primy, v tercii, resp. v prvním ročníku začnou studenti studovat další jazyk. Mohou volit mezi němčinou, francouzštinou a ruštinou. Na hodiny jazyků budeme dělit třídy do menších skupin podle vyspělosti, i nadále budeme využívat pro výuku rodilé mluvčí. Chceme pokračovat v tradici výměnných cest do zahraničí,
- **praktická cvičení** – v přírodovědných předmětech budou praktická cvičení v učebním plánu hodinově posílena, neboť je považujeme za klíč k pochopení přírodních zákonitostí,
- **estetická výchova** – se skládá nejen z výchovy hudební, výtvarné ale i dramatické - její výuka zajišťuje lepší schopnost studentů komunikovat, lépe si porozumět a navzájem spolupracovat,
- **projekty a projektové školy v přírodě** – jsou součástí výuky, při nichž studenti řeší v týmech projektové úkoly,
- součástí výuky jsou i **sportovní kurzy** – zimních i letních sportů – které jsou důležité pro motivaci i zážitkovou pedagogiku,
- **autoevaluace školy** – škola vytváří vlastní systém hodnocení úspěšnosti záměrů a cílů ŠVP. Jedná se o hodnocení kvality a úrovně vzdělávání ze strany vedení školy, studentů i rodičů, ale i o sledování výsledků osobnostního rozvoje žáka.

3.3 PROFIL ABSOLVENTA DVOŘÁKOVA GYMNÁZIA

Absolvent našeho gymnázia by měl naplnit obecné cíle ŠVP uvedené v bodě 3.1. To znamená, že je motivovaný k aktivnímu, samostatnému a zodpovědnému studiu a přístupu k životu, konkurenceschopný vůči svým podobně studujícím vrstevníkům ve všech zemích světa, zodpovědný za sebe, za své studium, vzdělání a zdraví, odpovědný vůči společnosti i vůči globálním problémům světa.

Má všeobecný vědomostní základ nutný k dalšímu studiu na vysokých školách, dobrý vztah ke škole a školní komunitě, měl by být aktivní ve vztahu ke společnosti, svému městu a okolí. Na tomto základě by měl utvářet i své osobní štěstí a spokojenost..

Zvládá dobře oborové kompetence zejména těch oborů, které si vybral k dalšímu studiu a zejména pak má rozvinuté životní dovednosti – tj. klíčové kompetence, tak jak to předpokládá Rámcový vzdělávací plán pro gymnaziální vzdělávání. Tedy:

- **kompetenci k učení** - otevřenost vůči vzdělání, vnitřní motivovanost ke vzdělávání, dovednost učit se, kvalitní všeobecný vzdělanostní základ, vědomosti v souvislostech, tvořivost, kritické myšlení, schopnost sebereflexe,
- **kompetenci k řešení problémů** – odvaha problémy vyhledávat a řešit, vytrvalost, předvídavost, důslednost, schopnost spolupráce,
- **kompetenci komunikativní** – schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, umění naslouchat názorům druhých, tolerance, schopnost využívat všech prostředků komunikace, schopnost interpretace přijímaných informací,
- **kompetenci sociální a personální** - rozvoj vlastních psychických i fyzických předpokladů, vytváření vlastního názoru a životního stylu, sociální inteligence, ochota spolupracovat a pomáhat, ohleduplnost, slušnost, kultivovanost, zodpovědnost,
- **kompetence občanské** - pozitivní vztah ke světu, úcta k životu, respekt k právům druhých, tolerance, ale i kritičnost, schopnost hájit svá práva, chápání potřeb druhých, zodpovědnost k sobě, druhým, ale i k prostředí, ve kterém žije,
- **kompetence pracovní** – vědomé budování profesní kariéry, experimentální postupy práce, efektivní organizace práce, vytvoření pracovních návyků, ovládání laboratorní a digitální techniky, dodržování zásad bezpečnosti.

Profil absolventa prvních čtyř ročníků osmiletého gymnázia:

Žák po ukončení kvarty je optimálně připraven pro další čtyřleté studium na Dvořákově gymnáziu (nadstandardně pro studium na jiné škole třetího stupně), a to jak v oblasti vědomostí a dovedností, tak v oblasti postojů, hodnot i učebních návyků.

Je motivovaný k aktivnímu, samostatnému a zodpovědnému studiu a přístupu k životu, konkurenceschopný vůči svým podobně studujícím vrstevníkům ve všech zemích světa, v míře odpovídající svému věku si uvědomuje zodpovědnost za sebe, za své studium, vzdělání a zdraví, odpovědnost vůči společnosti i vůči globálním problémům světa.

Má všeobecný vědomostní základ nutný k dalšímu studiu, dobrý vztah ke škole a školní komunitě, měl by být aktivní ve vztahu ke společnosti, svému městu a okolí.

Zvládá základy oborových kompetencí. Disponuje životními dovednostmi – tj. klíčovými kompetencemi, tak jak to předpokládá Rámcový vzdělávací plán pro základní vzdělávání. V následujících tabulkách jsou označeny jednotlivé kompetence a jejich složky od 1 do 16. Absolvent prvních čtyř ročníků osmiletého gymnázia naší školy by měl co nejvíce splňovat požadavky vyznačené modrou barvou v levé straně tabulek a co nejvíce se lišit od popisu vyznačeného červenou barvou v pravé straně tabulek:

kompetence k učení

1. vyhledává, využívá a třídí informace

vyhledává a třídí informace, pochopí, propojí je, využívá je v učení i praxi, získává informace samostatně, z různých zdrojů - internet, časopisy, odborná literatura při samostatných projektech, jeho práce obsahují nadprůměrný sběr zdrojů a jejich zpracování je kvalitní – některé zdroje jsou překvapující, v praktickém životě, např. na výletech v situaci, kdy se řeší problém – je schopen vymyslet, jak informace získat, poradí si, rozpoznává věrohodnost informačních zdrojů a informací samotných	nedokáže sám informace vyhledat, získat, zdroje jsou jen základní, nejeví iniciativu informace získat, těžko je propojuje nebo efektivně třídí, nerozpoznává věrohodnost informací
---	--

2. vytváří si vlastní názor

pozoruje, experimentuje, porovnává výsledky, kriticky posuzuje, vyvozuje závěry – hlásí se s kritickými připomínkami, o vyučované látce bezprostředně nebo z hodiny na hodinu přemýšlí, konzultuje ji a ozve se s vlastním nápadem, připomínkou, má odvahu přijít s vlastním kritickým názorem, zhodnocuje pozitiva i negativa možných řešení, orientuje se ve volbách – objektivizuje volbu správné varianty	informace a názory pasivně přijímá. Nechává se jednostranně ovlivnit
---	--

3. řídí svoje učení

v rámci učení volí vhodné způsoby, metody, strategie, postupuje efektivně, plánuje postup učení, resp. volí řešení úkolu v daném časovém limitu, termínu - stihne se naučit, stihne projekty, když je něco náročné – umí si to rozdělit, umí si získat informaci, zařídí si doučování, konzultaci, pokud ji potřebuje, reflektuje svůj vlastní styl učení	nestihne se naučit, neumí se učit, chybějí mu správné metody, neumí si získat pomoc, konzultaci, nestíhá úkoly, i přes to, že problém není v jeho intelektu, často se vymlouvá
---	--

4.a) je motivován k dalšímu učení

poznává smysl a cíl učení, má k němu pozitivní vztah, přijal některé oblasti za své, v určitých předmětech je vidět osobní zainteresovanost na učení, zájem o látku, nebo vyvíjí zájem o část předmětu je motivován věnovat se dalšímu vzdělávání – zajímá se o školu podporované aktivity - olympiády, projekty, má řadu koníčků, zálib a zájmů	ani jednu z oblastí učení nevzal za svou, úroveň snahy ve všech oblastech školního vzdělávání je jen velmi úsporná, cílem je dokončit školu, zájem nemá ani o jeden předmět nemá ani školní, ani mimoškolní zájmy, nevěnuje se žádnému typu jiného vzdělávání (široce pojato jako získávání informací, systematictější věnování se něčemu)
--	--

4.b) je motivován k osobnímu rozvoji

uvědomuje si své kompetence a slabé a silné stránky, aktivně s nimi pracuje, přijímá zpětnou vazbu. Uvědomuje si vztah mezi osobnostním rozvojem a jeho budoucí profesní kariérou.	Nejeví zájem o osobní / osobnostní rozvoj, nepovažuje jej za důležitý z hlediska své budoucnosti, příp. se o svou budoucnost nikterak nezajímá
--	--

kompetence k řešení problémů:

5. vnímá problémy

uvědomuje si problémové situace ve škole i mimo, chápe je, orientuje se v nich rychle, řeší problémy, přemýšlí o nesrovnalostech, příčinách, promýšlí plán způsobu řešení, využívá úsudek a zkušenost, logiku, zkušenosti v řešení, je samostatný, nenechá se odradit, zkouší více variant, hledá aktivně, ověřuje správnost, aplikuje na jiné problémy, má zájem o výsledky	je spíše zmaten, když je něco zadáno, není schopen se zorientovat, reagovat na zadání, rozmyslet si postup, nezajímá ho, jak to dopadne, sám od sebe se nestará o aktuální problémy a jejich řešení
--	---

6. řeší problémy na základě kritického myšlení

má analyticko-syntetické myšlení, vytváří uvážlivá rozhodnutí, dovede je obhájit, je zodpovědný, snaží se poctivě najít odpověď, obhájit ji, uvědomí si, kdy ji nenachází, kde jsou jeho hranice	nekriticky, naivně, zmateně řeší, situace i problémy, bez propracování, kritického promyšlení, odpovědnosti
--	---

komunikační kompetence:

7. a) ústní projev

formuluje a vyjadřuje myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle, kultivovaně, smysluplně, postupuje – např. v odpovědi na otázku – smysluplně, od důležitého, k méně podstatnému, vystihne podstatu dotazu, zvládá práci s odbornými pojmy, umí vystihnout jádro problému, nepoužívá zbytečná slova, je schopnost upoutat, komunikovat s publikem, prezentovat, nastolit problém, vyvolat a řídit diskusi, je schopen uměleckého projevu	v odpovědi není zařazeno podstatné, odpovědi zahrnují vedlejší skutečnosti, není schopen upoutat, prezentovat, diskutovat
---	---

7.b) písemný projev

používá vhodné výrazy, projev je souvislý, kultivovaný, spisovný, formuluje a vyjadřuje myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle, kultivovaně, smysluplně, postupuje – např. v odpovědi na otázku – smysluplně, od důležitého, k méně podstatnému, vystihne podstatu dotazu, zvládá práci s odbornými pojmy, umí vystihnout jádro problému, nepoužívá zbytečná slova	zmatený, pomíchané, ev. nekultivované – zde může být míněn spisovný projev, v odpovědi není zařazeno podstatné, odpovědi zahrnují vedlejší skutečnosti
--	--

sociální a personální kompetence:

8. spolupráce při plnění povinností, komunikace

naslouchá druhým, rozumí, reaguje, zapojuje se, vhodně argumentuje, přiměřeně reaguje v diskusích, je aktivní, odhadne vhodnost příspěvků, využívá komunikačních dovedností, vytváří vztahy, bezproblémového soužití, spolupracuje s ostatními, s učitelem, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, přijímá různé role v pracovní skupině, přispívá k plnění úkolu	nenaslouchá druhým, nezapojuje se, nespolupracuje s ostatními, nevhodně diskutuje, má problémy se spoluprací ve skupině, ve třídě, nevychází ostatním vstříc, nepomáhá jim, nespolupracuje při plnění povinností, narušuje práci týmu, odvádí pozornost od hlavního tématu, je negativistický – neumí stavět na příspěvcích ostatních, potírá je
--	--

9. sociální chování

přispívá v malé i velké skupině k dobré spolupráci, oceňuje, respektuje, vnímá druhé, čerpá z kontaktu s druhými, např. přijme a převezme jejich názory, je tolerantní, vystupuje přátelsky, podílí se na atmosféře v týmu, je ohleduplný, projevuje úctu, poskytuje a přijímá pomoc, vychází vstříc, umí navázat vztahy	má nepřátelský postoj k ostatním, případně se orientuje jen na povrchní vztahy, projevuje sebestředné chování. Nerozlišuje mezi zájmy skupiny a svými vlastními, prosazuje jen své, nekomunikuje, o kontakty nejeví zájem, neumí navázat vztahy
--	---

10. sebereflexe

má přiměřeně reálnou představu o sobě samém, přiměřenou sebedůvěru, samostatně se rozvíjí, ovládá a řídí svoje chování směrem k sebeuspokojení a sebeúctě, realizuje se. pracuje se zpětnou vazbou, v důležitých situacích ji vyžaduje	sebereflexi nemá rozvinutou, nemá přiměřenou představu o sobě, nemá zájem o zpětnou vazbu, nereflexkuje své chování, nezajímají ho dopady jeho chování ani názor ostatních na něj, potřebuje silnou podporu pro plnění úkolu či naopak brzdění, podceňuje nebo naopak přeceňuje své schopnosti a dovednosti, snadno se uráží, neodlišuje profesionální zpětnou vazbu od osobní roviny, neumí podat neosobní zpětnou vazbu jiným
--	---

občanské kompetence:

11. respektuje jiné

respektuje přesvědčení druhých, jejich vnitřní hodnoty, je schopen vcítit se, odmítá útlak, hrubé zacházení, umí se postavit proti fyzickému i psychickému násilí, hájí hodnoty nenásilí, zapojuje se např. do různých dobročinných akcí, akcí proti týrání zvířat	projevuje různé druhy psychického či fyzického nátlaku vydírání, využívání, šikanování, ponižování, posměchu nebo se na nich podílí
--	---

12. respektuje pravidla

chápe smysl a principy zákonů a společenských i morálních norem, je si vědom povinností a práv ve škole i mimo ni, chová se slušně, neporušuje pravidla, normy, je si vědom následků, pokud něco udělá, má zájem to odčinit, vyhýbá se drogám, v rámci svých možností zaujímá občanský postoj a aktivně působí proti nespravedlnosti	porušuje pravidla, popírá jejich funkčnost a smysl, nemá zájem participovat na nápravě, nést odpovědnost
--	--

13. je společensky aktivní

Organizuje a zapojuje se do kulturních akcí či sportovních akcí – akademií, besídek, výstav, kulturních prezentací skupiny, třídy, školy, sportovní soutěží, působí v těchto oblastech, sportuje, hraje na něco, je členem nějakého oddílu atd.	nezapojuje se, nejeví zájem o toto dění, ani jej nenavštěvuje, nezajímá se o tyto věci, odmítá účast
---	--

14. občanství

orientuje se a má svůj názor na základní problémy společnosti (města; české i světové), sleduje aktuální vývoj, svou roli ve společnosti chápe aktivně	neorientuje se a nemá svůj názor na základní problémy společnosti (města; české i světové), nezajímají ho
--	---

pracovní kompetence:

15. plní povinnosti, dodržuje pravidla

dodržuje závazky a termíny, dotahuje věci do konce, své povinnosti plní kreativním a přemýšlivým způsobem, snaží se vždy přinést co největší hodnotu své práce, projevuje respekt k práci ostatních, váží si pracovních pomůcek	nedbá pravidel práce, neplní pracovní povinnosti, závazky, neváží si práce ostatních
---	--

16. je podnikavý

je podnikavý a aktivní ve škole i mimo školu, znalosti a zkušenosti získané ve vzdělávání využívá v zájmu vlastního rozvoje, přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o svém dalším rozvoji, plánuje své profesní zaměření, orientuje se v aktivitách nutných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápe podstatu, cíl, umí odhadnout a přijmout riziko, je invenční, má tvořivé nápady, je odvážný, realizuje své plány	nevyužívá získané vzdělání, neplánuje své profesní zaměření, je pasivní, není invenční, tvořivý, odvážný
--	--

3.4 ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ

Přijímací zkoušky se skládají z testu z českého jazyka, matematiky a testu obecných studijních předpokladů. Otázky nepřekračují úroveň RVP ZV. Více než na vědomosti je při přijímacím řízení kladen důraz na schopnost získané vědomosti použít. Přihlíží se i k prospěchu na ZŠ a k mimořádným výkonům žáka (olympiády, soutěže).

Přijímací řízení pro školní rok 2007/2008:

osmileté gymnázium			
počet přihlášek celkem:	87	počet přijatých studentů:	30
čtyřleté gymnázium			
počet přihlášek celkem:	40	počet přijatých studentů:	30

3.5 ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY

Maturitní zkoušky na Dvořákově gymnáziu a SOŠE jsou koncipovány jako zkoušky velmi náročné. Při nich musí studenti zúročit podstatnou část dovedností a vědomostí, které si během studia osvojili. Náročnost během studia i maturitní zkoušky je pak zúročena při dalším studiu. Počet absolventů přijatých na VŠ má již několik let stabilně vysokou úroveň. Podle zveřejněných údajů patří škola **v tomto směru mezi nejúspěšnější školy v ČR**. Úspěšnost absolventů čtyřletého a osmiletého gymnázia je srovnatelná.

Východiska skladby a organizace maturitní zkoušky na Dvořákově gymnáziu a SOŠE v Kralupech nad Vltavou

1. Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění
2. Vyhláška MŠMT ČR č. 177/2009 Sb. o bližších podmínkách ukončování vzdělávání maturitní zkouškou ve středních školách ve znění vyhlášky č. 90/2010 Sb., vyhlášky č. 274/2010 Sb., vyhlášky č. 54/2011 Sb. a vyhlášky č. 273/2011 Sb.
3. Rámcové vzdělávací plány pro gymnázia a SOŠE
4. Učební plány Dvořákova gymnázia a SOŠE v Kralupech nad Vltavou
5. Profil absolventa Dvořákova gymnázia a SOŠE v Kralupech nad Vltavou
6. Studijní program a profilace školy, priority školy

3.6 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY

Výchovné a vzdělávací strategie školy jsou postupy, kterými chceme dosáhnout obecných cílů našeho školního vzdělávacího programu.

Motivace studentů k aktivitě ve škole i v životě a k zájmu o celoživotní vzdělávání

budeme docilovat na základě optimistického přístupu, který se opírá o výběr kvalitních uchazečů o studium i o psychologicky zdůvodněné přirozené potřeby dítěte, kterými jsou:

- a) poznávat,
- b) podat výkon,
- c) být oceněn okolím.

ad a) Potřebu poznávat podporujeme:

- obsahem vyučování
Snažíme se dát vyučovacím hodinám takový obsah, který by byl pro studenty dané věkové kategorie zajímavý, blízký životu a praxi, blízký jejich zkušenostem a znalostem nabytým mimo školu. Je žádoucí, aby studenti obsah probírané látky vyhodnotili jako praktický a užitečný, resp. emocionálně přitažlivý.
- cílem hodiny
Usilujeme o formulování konkrétních vzdělávacích cílů vyučovacích hodin tak, aby studenti věděli, co mají v hodině zvládnout, aby sami pozorovali posun, ke kterému je hodina přivedla.
- metodou práce
Řešením problému, podáváním neúplných nebo protikladných informací, navozováním otázek umožňujeme prožít silné emocionální uspokojení z vyřešení úkolu, nutíme studenty k domýšlení a dotváření, k samostatnému objevování souvislostí, příčin a následků.
- vizualizací a názorností
Zajímavými pracovními listy, fóliemi, prezentacemi, obrazovým materiálem, předměty atd. zvyšujeme míru porozumění danému tématu, tím zvidavost studentů a jejich ochotu poznávat.
- prací s chybou
Učíme studenty vnímat chybu jako prostředek hlubšího poznání problematiky, za předpokladu, že bude včas odhalena a odstraněna.
- projektovým vyučováním
- maximálním využíváním moderních vyučovacích prostředků a pomůcek
- provázáním školního života s praxí formou besed a exkurzí

ad b) Potřebu podat výkon podporujeme:

- zdůrazněním činnostního charakteru vyučování a střídáním činností v hodině
Snažíme se o převážně induktivní postup ve fázi poznávání nového. Jde o to, aby studenti poznávali vlastní aktivní činností spíše než pasivním posloucháním výkladu. Do vyučování zařazujeme laboratorní cvičení, experiment, tvůrčí činnosti. Střídáním činností v hodině, zařazováním činností umožňujících tělesné aktivity (kreslení, hraní scének) snižujeme monotónnost a únavu a podněcujeme k výkonu.
- zvyšováním aspirační úrovně studentů skrze prožitek úspěchu

Zadáváním krátkých a přiměřených úkolů ve všech fázích vyučování (prezentace nového učiva, procvičování, kontrola) se snažíme dát prožít úspěch každému studentu. Prožitky úspěchu vedou k rozvoji aspirační úrovně.

- zvyšováním žákovské autonomie a samostatnou prací
 - průběžným podáváním zpětnovazební informace
- prožitek úspěchu podněcuje k další činnosti, vidina možnosti nápravy chyby studenty aktivizuje.

ad c) Potřebu být oceněn okolím podporujeme:

- formou práce
Volíme takové formy práce, které umožňují kolektivní učení a ocenění druhými v případě úspěchu a pomoci, jako skupinové vyučování, soutěže, dramaturgie textu, scénky, referáty, hru, laboratorní cvičení atp.
- podáváním průběžné zpětné vazby i ve fázi poznávání nového
Usilujeme o to, aby studenti dostávali zpětnovazební informaci po každém kroku induktivního postupu ve fázi poznávání nového, nikoliv až ve fázi procvičování či kontroly a hodnocení, jak to činila tradiční škola. Průběžná informace o tom, jak žák při učení postupuje, umožňuje včasné odstranění případných chyb, působí jako ocenění, a tak vzbuzuje žákovské uspokojení z činnosti a jeho sebevědomí.
- odměnou, pochvalou, dobrou známkou
Průběžně vyhodnocujeme práci studentů v hodinách. Chválíme a odměňujeme. Vybízíme k dobrovolným aktivitám studentů, jež přiměřeně oceňujeme.

V oblasti motivace nepodceňujeme ani význam klasifikace a trestu (postihu za neplnění povinností).

Nedostatečné vizualizaci, monotónním žákovským referátům, hodinám bez přípravy, deduktivním postupům v poznávací fázi učení, frontální práci, individuální práci bez dostatečného zaměstnání ostatních studentů, tématům vzdáleným životu, trestání chyb, výkladu bez prožitku úspěchu, nucení studentů k pasivnímu naslouchání, vyloučení vlastní účasti studentů na účelném rozhodování o učební činnosti se vyhýbáme jako demotivujícím faktorům, které negativně ovlivní průběh výchovně vzdělávacího procesu.

Výchovu studentů k odpovědnosti za své vzdělání podporujeme

- činnostním vyučováním
- změnou role učitele z předavatele vědomostí na organizátora, rádce a kouče (učitelé poskytují individuální „koučing“ svým studentům umožňující nalezení optimálního rozvoje každého studenta a podporující jeho motivaci)
- zaváděním takových forem vyučování, které klade důraz na samostatnost studentů

- posilováním projektového vyučování v rámci škol v přírodě i rámci běžné výuky jako významný nástroj k posílení činnostního pojetí vyučování a instrumentálních dovedností
- diferenciací a diverzifikací studentů
- komplexním a důsledným hodnocením portfolia odevzdaných pracovních úkolů studentů
- hodnocením výuky ze strany studentů

Konkurenceschopnost našich studentů podporujeme

- posilováním moderního informačního chování studentů jako pevné součásti výuky
- důsledným požadováním od studentů vyhledávat informace, zpracovat je, vyhodnotit a prezentovat ostatním spolustudentům
- rozšířit a prohloubit užívání počítačů vyučujícími tak, aby byli schopni vést studenty k modernímu informačnímu chování
- používáním internetu a dataprojektorů ve všech učebnách školy

Tvorbu školní komunity podporujeme

- vytvořením sítě spolupracovníků z řad rodičovské veřejnosti
- vytvořením kvalitní zpětné vazby rodičovské veřejnosti, školské rady, studentů a učitelů formou pravidelných anket
- pečlivě připravenými třídními schůzkami a pravidelnou komunikací s rodiči
- rozvíjením spolupráce se Společností pro rozvoj Dvořákova gymnázia, o.p.s.
- udržováním a zkvalitňováním pravidelných a tradičních školních akcí, které pomáhají vytvářet pocit sounáležitosti se školou (Školní piknik, Vítání prázdnin, Porta Vitae, Vánoční trhy, vánoční besídka, sportovní turnaje, vytvoření šachového závodního družstva, florbalová liga, studentské plesy, zájmové kluby, seznamovací škola v přírodě, Dny za školou, Den pro dobré slovo, Nota D, Lednový Underground apod.)
- zapojením starších studentů do vedení projektových škol v přírodě, popř. i do prázdninového tábora pro mladší spolustudenty

Ambice být spolutvůrci společenského, kulturního a sportovního života města a regionu podporujeme

- aktivní účastí na městských akcích
- podporou kvalitních vztahů s MÚ, městskými organizacemi, ZŠ, ZUŠ
- iniciací akcí typu Lednový Underground, Nota D, Den pro dobré slovo, koncerty pro seniory, Musicfest, klubovými akcemi
- zapojením studentů do charitativních akcí – sbírky, adopce na dálku

Získání životních dovedností (klíčových kompetencí) podporujeme těmito strategiemi:

KOMPETENCE K UČENÍ A K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

klademe otevřené otázky, zadáváme problémové úkoly či úlohy rozvíjející tvořivost
zařazujeme metody, při kterých studenti sami docházejí k řešením a závěrům
umožňujeme studentům získávat nové zdroje informací s využitím veškeré dostupné techniky
umožňujeme studentům prezentovat výsledky své práce
při zadávání úkolů vycházíme ze situací z praktického života
učíme studenty analyzovat situace
umožňujeme studentům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení
vytváříme studentům podmínky k samostatnému pozorování
umožňujeme studentům hodnotit úspěšnost dosažení cíle
vyžadujeme od studentů, aby vyjadřovali své názory
pracujeme s chybou jako s vodítkem ke správnému řešení
vybízíme studenty k formulování a kladení otázek
vedeme studenty k tomu, aby si sami plánovali úkoly a postupy
vedeme studenty k hodnocení a sebehodnocení
podporujeme účast studentů ve sportovních, uměleckých soutěžích, oborových olympiádách

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

vedeme studenty k prezentacím jejich prací
vyžadujeme od studentů, aby vyjadřovali své názory
umožňujeme studentům přístup k různým druhům informačních, komunikačních technologií a obrazových materiálů
zadáváme úkoly umožňující spolupráci studentů
podporujeme vypracování zadaných úkolů pomocí digitálních technologií
rozšiřujeme a prohlubujeme mimoškolní studentské zájmové činnosti

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A INTERPERSONALNÍ

zadáváme úkoly vhodné k řešení ve skupině
přidělujeme nebo nabízíme studentům různé role

vedeme studenty k prezentacím jejich prací
poskytujeme studentům zpětnou vazbu
umožňujeme studentům vzájemně si sdělovat své pocity a názory
dbáme na dodržování dohodnutých pravidel
vytváříme situace, při kterých si studenti mohou pomáhat
vytváříme příležitosti pro diskusi studentů k danému úkolu či problému
vedeme studenty k plánování
vybízíme studenty ke sdělování a využívání vlastních zkušeností
vyžadujeme od studentů hodnocení úspěšnosti dosažení cíle
rozšiřujeme a prohlubujeme mimoškolní studentské zájmové činnosti
rozvíjení týmovou spoluprací pedagogů

KOMPETENCE OBČANSKÉ

vedeme studenty k toleranci individuálních odlišností - navozujeme modelové situace
vedeme studenty k odmítání násilí a bezpráví
umožňujeme studentům spoluvytvářet pravidla - vyžadujeme jejich dodržování
organizujeme besedy a exkurze
zapojujeme studenty do školních akcí
vedeme studenty k přemýšlení myšlení o globálních problémech
vedeme studenty ke třídění odpadu
řešíme studentské problémy za přispění studentského parlamentu

KOMPETENCE PRACOVNI

důsledně vyžadujeme dodržování pravidel
necháváme studenty upravit si svou třídu
umožňujeme studentům prezentovat výsledky své práce
vedeme studenty cíleně k poskytnutí první pomoci
vedeme studenty k odpovědnosti za své jednání a ochraně kulturních a společenských hodnot
vedeme studenty k plánování úkolů a postupů
zadááváme úkoly, při kterých studenti spolupracují
poskytujeme studentům zpětnou vazbu a oceňujeme jejich pokrok

vedeme studenty k sebepoznání a sebehodnocení (výjezdy)
zařazujeme do výuky projektové vyučování

Získání vědomostního základu pro další studium a život řeší konkrétní učební osnovy jednotlivých vzdělávacích oborů, které jsou rozpracovány v bodě 5. tohoto školního vzdělávacího programu.

3.7 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá na naší škole výhradně formou individuální integrace do běžných tříd. Při jejich vzdělávání se uplatňují metody používané při vzdělávání studentů bez těchto potřeb, mohou být však individuálně modifikovány. Škola disponuje kvalifikovanou výchovnou poradkyní a v případě potřeby doporučuje rodičům obracet se na pedagogicko-psychologickou poradnu. Škola zabezpečuje pro úspěšné vzdělávání studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním následující podmínky:

- 1) uplatnění principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu jak při organizaci činností souvisejících s výukou, tak při stanovení obsahu, forem a metod výchovně vzdělávací práce i hodnotících kritérií
- 2) spolupráci s pedagogicko – psychologickou poradnou
- 3) konzultace
- 4) intenzivní kontakt s rodiči žáka
- 5) v případě potřeby individuální studijní plán
- 6) bezbariérový přístup pouze do suterénu školy

3.8 VZDĚLÁVÁNÍ STUDENTŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Při vzdělávání studentů mimořádně nadaných se uplatňují metody používané při vzdělávání studentů běžné populace, mohou být však podle potřeby individuálně modifikovány.

Škola zabezpečuje pro úspěšné vzdělávání studentů mimořádně nadaných následující podmínky:

- 1) uplatnění principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu jak při organizaci činností souvisejících s výukou, tak při stanovení obsahu, forem a metod výchovně vzdělávací práce i hodnotících kritérií
- 2) konzultace podle potřeb a zájmu studentů
- 3) podpora účasti v soutěžích a olympiádách
- 4) účast při výuce v seminářích pro starší žáky, respektive ve více seminářích
- 5) bezproblémové integraci studenta po dlouhém studijním pobytu v zahraničí
- 6) využívání možností mimovyučovacíh zájmových aktivit
- 7) vysokou a všestrannou nabídku volitelných předmětů
- 8) zařazování volitelných předmětů podle zájmů studentů

Studentům s mimořádným uměleckým nadáním doporučujeme vystupovat na akcích školy, moderovat společenské akce školy a umožňujeme studovat podle individuálního studijního plánu.

Studentům s mimořádným sportovním nadáním umožňujeme výuku podle individuálního studijního plánu.

3.9 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

ÚVOD

Průřezová témata RvP jsou dělena na jednotlivé tematické okruhy.

Obsahová náplň jednotlivých tematických okruhů bude realizována prostřednictvím těchto základních forem:

SP (samostatný předmět)	-	zařazení nového samostatného předmětu v některém z ročníků nižšího cyklu
A (akce)	-	pořádání pravidelných nebo jednorázových průřezových projektů ve vyučování
	-	organizace projektů v rámci škol v přírodě nebo Dnů za školou
	-	uspořádání jednorázové akce (besedy, exkurze, výjezdu) apod.
	-	uspořádání pravidelného kurzu (např. vstupního seznamovacího)
P (předmět)	-	jednotlivé dílčí okruhy průřezových témat budou integrální součástí ŠVP daných předmětů

OSOBNOSTNÍ a SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

SP	-	Dramatická výchova	- cvičení smyslového vnímání
			- já a druzí jako zdroj informací
			- moje tělo, temperament
			- jak se promítá mé já v mém chování
			- dovednosti pro pozitivní naladění mysli
			- uvolnění, relaxace
			- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
A	-	PRIMA	- úvodní seznamovací kurz – Seznamovací škola v přírodě
			- já a druzí jako zdroj informací, co vím o sobě
			- moje učení, organizace volného času, plánování učení a studia, jak se učit
	-	SEKUNDA – KVARTA	- projektová škola v přírodě
	-	TERCIE	- kurz sebeovládání a autoregulace
			- předcházení stresu, zhodnocení stresových faktorů
			- dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění, relaxace)
			- pomoc při potížích
P	-	Hv	- smyslové vnímání
	-	Vv	- smyslové vnímání
	-	Tv	- smyslové vnímání
	-	Ov	- smyslové vnímání
			- moje tělo a psychika
			- rozvoj kreativity
			- temperament, hodnoty, postoje
	-	Čj	- efektivní komunikace
	-	všechny	- pozornost, soustředění
			- individuální dovednosti pro kooperaci a sociální dovednosti
			- cvičení dovednosti zapamatování

Sociální rozvoj

SP	-	Dramatická výchova

- poznávání ve skupině, vztahy a naše skupina
- chyby při poznávání lidí
- empatie a pohled na svět očima druhého
- řeč těla, zvuků, slov, předmětů a prostředí vytvářeného člověkem
- cvičení pozorování a naslouchání
- dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
- specifické komunikační dovednosti (rétorika)
- dialog a jeho vedení
- komunikace v různých situacích
- asertivní komunikace
- A - PRIMA - úvodní seznamovací kurz
- poznávání ve skupině
- SEKUNDA – KVARTA – projektová škola v přírodě
- P - Ov - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
- empatie a pohled na svět očima druhého
- lidská práva jako regulativ vztahů
- řeč prostředí vytvářeného člověkem
- cvičení pozorování a naslouchání
- asertivní komunikace
- dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci
- otevřená a pozitivní komunikace
- Čj - empatie a pohled na svět očima druhého
- řeč těla, zvuků, slov
- cvičení pozorování a naslouchání
- dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
- specifické komunikační dovednosti (rétorika)
- dialog a jeho vedení
- komunikace v různých situacích
- De - lidská práva jako regulativ vztahů
- Vv - řeč předmětů a prostředí
- všechny - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
- rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

A	-	TERCIE	-	kurz sebeovládání a autoregulace
			-	problémy v seberegulaci
P	-	Ov	-	problémy v seberegulaci
			-	analýza cizích i vlastních postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí
			-	dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
	-	všechny	-	zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
			-	vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování
			-	pomáhající a prosociální jednání

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola

A	-	všechny třídy	-	evaluační dotazníky
			-	škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství
			-	demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole činnost školního parlamentu
			-	uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
	-	PRIMA	-	úvodní seznamovací kurz
			-	demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
P	-	Ov	-	demokratická atmosféra a demokratické partnerství ve škole
			-	formy participace žáků na životě místní komunity
			-	spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

Občan, občanská společnost a stát

P	-	Ov	-	občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)
			-	Listina základních práv a svobod
			-	práva a povinnosti občana

- úloha občana v demokratické společnosti
- základní principy a hodnoty demokratického systému
- soužití s minoritami
- De - Listina základních práv a svobod
- úloha občana v demokratické společnosti
- základní principy a hodnoty demokratického systému

Formy participace občanů v politickém životě

A	-	KVARTA	-	exkurze do Poslanecké sněmovny exkurze na Krajský úřad beseda s poslanci (1 vládní, 1 opozice)
	-	SEKUNDA		
	-	nebo TERCIE	-	exkurze na Městský úřad beseda se zastupiteli (1 vládní, 1 opozice)
P	-	Ov	-	volební systémy, demokratické volby a politika (parlamentní, krajské, komunální) společenské organizace a hnutí obec jako základní jednotka samosprávy
	-	De	-	volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské, komunální) společenské organizace a hnutí

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

P	-	Ov	-	demokracie jako protiváha diktatury a anarchie principy demokracie význam Ústavy jako základního zákona země základní kategorie fungování demokracie demokratické způsoby řešení konfliktů v osobním životě
	-	De	-	demokracie jako protiváha diktatury a anarchie principy demokracie význam Ústavy jako základního zákona země demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti
	-	Ze	-	demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti

VÝCHOVA K MÝŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

A - všechny třídy - Projekt Čtyřlístek – viz. návrh

Evropa a svět nás zajímá

A - všechny třídy - Výstavy rodinných dokumentů, historických pramenů k významným výročím (1968-2008, 1989-2009)

P - všechny třídy - Exkurze na místa, události a artefakty v blízkém okolí, mající vztah k Evropě a světu

P - Ze - zážitky a zkušenosti z Evropy a světa

- místa, události a artefakty v blízkém okolí, mající vztah k Evropě a světu
- naši sousedé v Evropě
- život dětí v jiných zemích
- zvyky a tradice národů Evropy

- De - zážitky a zkušenosti z Evropy a světa

- rodinné příběhy
- místa, události a artefakty v blízkém okolí, mající vztah k Evropě a světu
- naši sousedé v Evropě
- zvyky a tradice národů Evropy

- Ov - rodinné příběhy

- Čj - rodinné příběhy

- lidová slovesnost národů Evropy

- Cizí jazyky - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Objevujeme Evropu a svět

P - Ze - naše vlast a Evropa

- evropské krajiny
- Evropa a svět

			- státní a evropské symboly
			- život Evropanů a styl života v evropských rodinách
			- životní styl a vzdělání mladých Evropanů
	- Ov		- státní a evropské symboly
			- Den Evropy
	- De		- naše vlast a Evropa
			- Evropa a svět
			- státní a evropské symboly
Jsme Evropané			
A	-	TERCIE, KVARTA	- beseda s poslancem Evropského parlamentu
P	-	De	- kořeny a zdroje evropské civilizace
			- klíčové mezníky evropské historie
			- evropská integrace
			- instituce EU a jejich fungování
			- co Evropu spojuje a co ji rozděluje
	- Ze		- evropská integrace
			- instituce EU a jejich fungování
			- co Evropu spojuje a co ji rozděluje
			- mezinárodní organizace a jejich příspěví k řešení problémů dětí a mládeže
	- Ov		- kořeny a zdroje evropské civilizace
			- evropská integrace
			- mezinárodní organizace a jejich příspěví k řešení problémů dětí a mládeže
	- Čj		- kořeny a zdroje evropské civilizace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

A	-	všechny třídy	-	Projekt Čtyřlístek – viz. návrh
Kulturní diference				

P	-	Ov	-	jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
			-	člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky
			-	poznávání vlastního kulturního zakotvení
			-	respektování zvláštností různých etnik
	-	Čj	-	jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
			-	poznávání vlastního kulturního zakotvení
	-	Hv	-	poznávání vlastního kulturního zakotvení
	-	Vv	-	poznávání vlastního kulturního zakotvení
	-	De	-	člověk jako nedílná součást tělesné a duševní stránky
			-	poznávání vlastního kulturního zakotvení
			-	respektování zvláštností různých etnik
	-	Ze	-	respektování zvláštností různých etnik
			-	základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
Lidské vztahy				
P	-	všechny	-	uplatňování principů slušného chování
	-	Ov	-	právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
			-	předsudky a vžitá stereotypy
			-	důležitost integrace jedince
			-	význam kvality mezilidských vztahů pro rozvoj osobnosti
			-	lidská solidarita
	-	Ze	-	vztahy mezi kulturami
			-	předsudky a vžitá stereotypy
			-	lidská solidarita
	-	De	-	vztahy mezi kulturami
Etnický původ				
P	-	Ze	-	rovnocennost všech etnických skupin a kultur
			-	postavení národnostních menšin
			-	základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v ČR a Evropě
			-	různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
	-	Ov	-	základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v ČR a Evropě

	-	De	-	projevy rasové nesnášenlivosti, jejich rozpoznávání a důvody vzniku
			-	postavení národnostních menšin
			-	různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
Multikulturalita				
P	-	Ze	-	multikulturalita světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti
			-	multikulturalita jako prostředek obohacování
			-	komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin
	-	Ov	-	multikulturalita světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti
			-	multikulturalita jako prostředek obohacování
			-	komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin
	-	De	-	multikulturalita světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti
			-	multikulturalita jako prostředek obohacování
	-	Čj	-	specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
	-	cizí jazyky	-	specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
			-	význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
Princip sociálního smíru a solidarity				
P	-	Ov	-	příspěvní každého jedince k odstranění diskriminace a předsudků
			-	vůči etnickým skupinám a odpovědnost za toto chování
			-	nekonfliktní život v multikulturní společnosti
			-	aktivní podílení se na přetváření společnosti
			-	zohlednění potřeb minoritních skupin
			-	otázka lidských práv, základní dokumenty
	-	Ze	-	nekonfliktní život v multikulturní společnosti
	-	De	-	nekonfliktní život v multikulturní společnosti
			-	aktivní spolupodílení se na přetváření společnosti
			-	otázka lidských práv, základní dokumenty

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
Ekosystémy

A	-	Bi	-	Exkurze, výukový pobyt CHKO
P	-	Bi	-	les
			-	pole
			-	vodní zdroje
			-	moře
			-	tropický a deštný les
	-	Ze	--	les
			-	pole
			-	vodní zdroje
			-	moře
			-	tropický a deštný les
			-	lidské sídlo – město - vesnice
			-	kulturní krajina
	-	Ch	-	moře
	-	De	-	lidské sídlo – město – vesnice
			-	kulturní krajina

Základní podmínky života

P	-	Bi, Ze	-	voda
			-	ovzduší
			-	půda
			-	ekosystémy, biodiverzita
			-	energie
			-	přírodní zdroje
	-	Fy	-	energie
	-	Ch	-	voda
			-	ovzduší
			-	půda

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

P	-	Ze	-	zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
---	---	----	---	---

- doprava a životní prostředí
- průmysl a životní prostředí
- odpady a hospodaření s odpady
- změny v krajině
- akce zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Den životního prostředí, Den země apod.)
- Bi ekologické zemědělství
- odpady a hospodaření s odpady
- akce zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Den životního prostředí, Den země apod.)
- De ochrana přírody
- ochrana kulturních památek

Vztah člověka k prostředí

- A - Bi - Projekt – řešení aktuálního ekologického problému v obci nebo okolí
- P - Ov - naše obec
- Ze - náš životní styl
- naše obec
- náš životní styl
- aktuální ekologický problém
- nerovnoměrnost života na Zemi
- Bi - aktuální ekologický problém
- prostředí a zdraví
- De - nerovnoměrnost života na Zemi

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- SP - Mediální výchova - KVARTA

1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- 2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality**
- 3. Stavba mediálních sdělení**
- 4. Vnímání autora mediálních sdělení**
- 5. Fungování a vliv médií ve společnosti**
- 6. Tvorba mediálního sdělení**
- 7. Práce v realizačním týmu**

4 Učební plán platný pro studenty nižšího gymnázia osmiletého studia od školního roku 2007/2008

Vzdělávací oblasti	Třída Předmět	prima 1.G	sekunda 2.G	tercie 3.G	kvarta 4.G	hodinová dotace předmětů	hodinová dotace vzdělávacích oblastí	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	16	16	
	Anglická jazyk	3	3	3	3	12	12	
	Cizí jazyk	0	0	3	3	6	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4	16	16	
Člověk a společnost	Občanská výchova	1	1	1	1	4	12	
	Dějepis	2	2	2	2	8		
Člověk a příroda	Zeměpis	2	2	2	2	8	32	
	Fyzika	2	2	2	2	8		
	Chemie	0	0	2	2	4		
	Přírodopis	2	2	2	1	7		
	Cvičení z přírodovědných předmětů	F	0,5	0,5	1/3	2/3		2
		Bi	0,5	0,5	1/3	2/3		2
Ch		0	0	1/3	2/3	1		

Informační a komunikační technologie	Informatika a výpočetní technika	2	1	1	1	5	5
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4	10
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	4	
	Dramatická výchova	1	1	0	0	2	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	2	2	10	10
Volitelné předměty	Volitelné předměty	0	1	1	1	3	3
	Týdenní hodinová dotace	29	29	32	32	122	122

4.1 POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU NIŽŠÍHO GYMNÁZIA OSMILETÉHO STUDIA

- Obsah a výstupy všech předmětů v učebním plánu vycházejí ze vzdělávacích oblastí a oborů **RVP ZV**.
- Vyučovací předmět **Český jazyk** ve svém obsahu realizuje průřezové téma **Mediální výchova** dotací 1 hodiny týdně v kvartě (z disponibilní časové dotace).
- Další **Cizí jazyk** si žáci volí z nabídky **německý jazyk, francouzský jazyk, ruský jazyk**. Předmět je posílen 6 hodinami z disponibilní časové dotace.
- Vyučovací předmět **Matematika** je posílen 1 hodinou z disponibilní časové dotace.
- Vyučovací předmět **Občanská výchova** zahrnuje části průřezových témat *Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova*. Dále ve svém obsahu realizuje v tercií a kvartě **Svět práce** vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** (celkově 1 hodinou týdně).
- Vyučovací předmět **Dějepis** zahrnuje části průřezových témat *Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova*.
- Vyučovací předměty **Zeměpis, Fyzika, Chemie, Přírodopis** naplňující vzdělávací oblast **Člověk a příroda** jsou posíleny 6 hodinami z disponibilní časové dotace. **Zeměpis** realizuje části průřezových témat *Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova, Přírodopis a Chemie* některé okruhy *Environmentální výchovy*. Oblast **Člověk a příroda** je v primě až kvartě ještě navíc posílena o 5 hodin **Cvičení z přírodovědných předmětů**, neboť **Fyzika, Přírodopis i Chemie** (Cvičení z přírodovědných předmětů jsou jejich součástí) integruje okruh **Práce s laboratorní technikou** vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** (celkově 2 hodinami týdně připadajícími na vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** a 3 hodinami z disponibilní časové dotace).
- Vyučovací předmět **Informatika** je posílen 4 hodinami z disponibilní časové dotace.

- Vyučovací předměty **Výtvarná výchova, Hudební výchova a Dramatická výchova** pokrývají vzdělávací oblast Umění a kultura. Jsou vyučovány vždy 1x2 hodiny za 2 týdny pro dělenou třídu. **Výtvarná výchova a Hudební výchova** ve svém obsahu realizují některé části průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**. V tercii a kvartě se Dramatická výchova stává volitelným předmětem.
- **Dramatická výchova** ve svém obsahu realizuje podstatné části průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**.
- **Volitelný předmět** je dotován 3 hodinami z disponibilní časové dotace. Mezi volitelné předměty bude patřit: Psaní na PC všemi deseti, Dramatická výchova, Zdravotní tělesná výchova, Sportovní hry, aj.
- **Seznamovací škola v přírodě i Projektová škola v přírodě** zahrnují části průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**. Další průřezová témata obsahují i projektové **Dny za školou**, které jsou však každý rok tematicky jiné.
- Během studia je studentům nabídnut týdenní **Zimní sportovní výcvikový kurz**, který je doplňkovou aktivitou vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**.

4.2 FORMY VÝUKY

Při plnění cílů ŠVP se využívají různé formy výuky. Zejména ve vyšších ročnících může být časté dělení studentů do menších skupin i výuka podle úrovně studentů, jejich předpokladů a zájmů. Formy výuky:

- **vyučovací hodiny povinných předmětů** – základní forma využívající metody frontálního, skupinového i projektového vyučování, používaná ve všech předmětech studia. Pro vybrané předměty jsou žáci děleni na menší skupiny v rámci tříd (Český jazyk, cizí jazyky, matematika, výchovné předměty, informatika, Cvičení z přírodovědných předmětů), či napříč ročníky (volitelné předměty). Důraz je kladen na rozvoj všech klíčových kompetencí, zejména pak ke kompetence k učení, k řešení problému, kompetenci komunikativní, kompetenci občanskou.
- **laboratorní cvičení** – malé skupiny s možností individuální či skupinové práce, s převahou rozvoje praktických dovedností jsou vytvářeny ve všech přírodovědných předmětech především k rozvoji kompetencí k řešení problému a kompetencí pracovních
- **cvičení v jednotlivých předmětech** – jedná se o skupiny vytvářené především k rozvoji kompetencí komunikativních a kompetencí k řešení problémů v předmětech český jazyk a literatura, matematika, mediální výchova, přírodovědné předměty, informatika
- **seminární forma** – může být uplatněna především ve vyšších ročnících, ale třeba i v předmětu Český jazyk, na Projektové škole v přírodě, případně u volitelného předmětu. Metody výuky zde staví především na samostatné či skupinové práci. Podle zaměření semináře je pak kladen důraz i na rozvoj jednotlivých kompetencí
- **jednorázové akce – besedy, přehlídky uměleckého charakteru, soutěže, plesy, exkurze apod.** - tvoří nedílnou součást výchovně vzdělávacího profilu školy (základní přehled je uveden v úvodní charakteristice školy). Dotváří podobu školy, nabízí žákům, velice často bez ohledu na ročník studia, možnost rozvoje kompetencí komunikativních, sociálních i občanských. Důležité je, že žáci jsou velice často

organizátory nebo pomocníky organizátorů jednotlivých akcí (Musicfest, Lednový Underground, Den pro dobré slovo, Vítání prázdnin, studentské a maturitní plesy, filmové projekce, florbalová liga atd.).

- **kurzy - součástí ŠVP** jsou i kurzy (Zimní sportovní výcvikový, seznamovací), které slouží k naplnění obsahu **Osobnostní a sociální výchovy** a oblasti **Člověk a zdraví**. Kurzy jsou zaměřeny především na rozvoj kompetencí komunikativních, sociálních a personálních (seznamovací škola v přírodě pro septimu a primu, první ročníky), kompetencí komunikativních, sociálních a personálních, pracovních.
- **dlouhodobé projekty a soutěže** doplňují formy používané k naplnění cílů ŠVP a k rozvoji všech základních kompetencí především o aktivity dlouhodobé povahy, na nichž se podílejí žáci různých ročníků i druhů studia, někdy i různých škol, ale i absolventi školy. V současnosti se jedná o projekty Krajina za školou, Čtyřlístek, program Klub-net, Projektová škola v přírodě, Dny za školou, Ekologický týden.

5 Učební osnovy

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a mluvnice, literární výchova.

Hlavním cílem předmětu je:

- vést žáka k dobré úrovni jazykové kultury a mezilidského dorozumívání, která je nezbytným předpokladem dobrého uplatnění v životě a ve společnosti,
- naučit jej správně vnímat a využívat různá jazyková sdělení, zvyšovat čtenářskou gramotnost,
- učit žáka oceňovat kulturní hodnoty různých dob a národů,
- působit na rozvíjení rozumových a poznávacích schopností, emocionální vnímavosti a kreativity žáka a tím celkově kultivovat jeho osobnost.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je vyučován v 1. – 4. ročníku nižšího gymnázia v rozsahu 4 vyučovacích hodin týdně, z toho na jednu hodinu se třída půlí.

Vlastní výuka realizovaná ve třídě je doplňována příležitostnými formami, jako je například řešení projektů v rámci projektové školy v přírodě, exkurze, návštěvy vhodných divadelních představení, účast v Klubu mladého čtenáře, účast v soutěžích apod.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Kompetence komunikativní

- Využíváme rozmanité formy práce s texty uměleckého, neuměleckého i odborného obsahu
- Programově a účelně vytváříme situace vedoucí žáky ke stylizování vlastních jazykových projevů s různými dorozumívacími funkcemi
- Promyšleně podněcujeme diskusi a kooperativní formy práce
- Vytváříme bezpečné prostředí, v němž žák bez obav formuluje a vyjadřuje vlastní názor

Kompetence k učení

- Nacvičujeme čtení s porozuměním
- Nabízíme žákům projekty a aktivizační úkoly, jež povedou k získávání a třídění informací
- Cíleně vedeme žáky k samostatné práci s (jazykovými) odbornými příručkami

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky samostatnému získávání, třídění a systemizování informací
- Žáci zpracovávají skupinové i individuální projekty
- Předkládáme žákům takové situace, v nichž je nutno formulovat a argumentačně podpořit názor, hypotézu, myšlenku

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky pracovat v týmu a zastávat v něm různé role
- Vytváříme prostředí pro diskusi a kultivovanou konfrontaci názorů
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytvářet situace, kdy se žáci navzájem potřebují
- Učíme žáky kriticky hodnotit a oceňovat svoji práci, práci spolužáků i skupiny

Kompetence občanské

- Zapojujeme žáky do kulturního a veřejného dění ve škole, městě, popř. regionu
- Netolerujeme hrubé, agresivní či jinak nevhodné projevy žáků
- Akcentujeme situace, v nichž si žáci uvědomují potřebu vzájemné tolerance, respektu a pomoci mezi lidmi
- Prostřednictvím hodnotných uměleckých děl pěstujeme pocit sounáležitosti s národním odkazem

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k uvědomělému správnému užívání odborných a jazykových příruček pro samostatné studium
- Vytváříme tvořivé a podnětné pracovní prostředí
- Vedeme žáky k péči o své studijní a pracovní pomůcky

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima					
Komunikativní	Zvládnutí běžných pravidel komunikace, kultivovaný mluvený projev	<p>Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.</p> <p>Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.</p> <p>Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace.</p> <p>V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.</p>	Rozlišuje jazykové prostředky vhodné pro oficiální a neoficiální komunikační situace Pronese před třídou kratší připravený referát	Zásady dorozumívání, kultivovaného projevu; komunik. žánry	Osobnostní a sociální výchova
Komunikativní, sociální, občanské	Kultivovaný mluvený projev, vystupování na veřejnosti, získávání a předávání informací, vyjádření a sdělování názorů	Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Na základě svých schopností kultivovaně přednese svůj názor v diskusi řízené učitelem	Mluvený projev; diskuse	

K. k učení	Získávání informací, práce s texty různého zaměření	Využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	Vytvoří heslovou a citátovou osnovu textu Vyhledá klíčová slova v textu Rozčlení delší text do odstavců či subkapitol Vyjádří vlastními slovy klíčové myšlenky textu	Praktické a studijní čtení Výpisek, výtah	Mediální výchova
Komunikativní, sociální	Získávání a předávání informací, vyjadřování osobních potřeb a prožitků, sdělování názorů Kultivované psaní, posuzování formální stránky textu a jeho výstavby Jasné, přehledné a srozumitelné vyjadřování, porovnávání jevů, třídění, zobecnění. Kreativní činnost	Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování. Využívá poznatků o jazyce a stylu při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace a při tvorbě gramaticky i věcně správného písemného projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Vytvoří vybrané slohové útvary stylu a) prostě sdělovacího: vyprávění, prostý popis osoby, předmětu, místa, pracovního postupu, zpráva, oznámení, pozvánka osobní dopis neoficiální, oficiální, jednoduchý referát b) administrativního: vyplnění složenek a běžných formulářů	Vlastní tvořivé psaní na základě poznatků o jazyce a slohu, o základních slohových postupech a žánrech	Mediální výchova
Komunikativní, sociální k. k učení	Kultivované mluvení, čtení s porozuměním a plynulé čtení	Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Rozlišuje pojmy samohláska a souhláska a správně je používá Při mluvení a čtení: správně klade slovní přízvuk na první slabiku slova či na předložku pečlivě vyslovuje skupiny souhlásek dodržuje správnou kvantitu samohlásek logicky klade pauzy a frázuje delší větné úseky, správně intonuje věty s významem oznámení, otázky, prosby, rozkazu, přání, zvolání, jistoty a nejistoty apod. správně klade větný důraz v závislosti na smyslu sdělení	Zvuková stránka jazyka: slovní přízvuk, výslovnost hlásek, zvuková podoba věty	Osobnostní a sociální výchova

K. k učení, komunikativní	Odras historie a kultury národa v jeho jazyce, pestrost vyjadřování Rozvoj vyjadřování, mnohotvárnost jazyka Přesnost a výstižnost pojmenování a vyjadřování	Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Vyhledává v textu frazémy a vlastními slovy interpretuje jejich význam Vhodně užívá frazémy ve vlastním vyjadřování Uvádí příklady synonym a antonym Vystihne různé významy homonym Vlastními slovy interpretuje obrazná pojmenování Rozezná kořen, předponu, příponu a koncovku Pozná slova příbuzná Zdůvodní pravopisné jevy plynoucí ze stavby slova	Jednotky slovní zásoby Význam slova Tvoření slov	
K. k učení, řešení problémů	Práce s odbornými texty, získávání a interpretace informací	Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Objasní, k čemu slouží PČP a SSČ Vyhledá abecedně řazená hesla v PČP a SSČ Správně interpretuje informaci nalezenou v jazykové příručce Vyhledá význam slova ve slovníku	Práce s jazykovými příručkami a slovníky	
K. k učení, řešení probl., komun. k.	Osvojení spisovné podoby češtiny, porovnávání a třídění jazykového materiálu	Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Vyjmenuje deset slovních druhů Třídí slova na ohebná a neohebná Rozlišuje druhy ohýbání (časování, skloňování) Zařazuje slova ke slovním druhům Pozná slovnědruhová homonyma	Slovní druhy	
			Třídí substantiva na konkrétní a abstraktní Třídí subst. na hromadná, látková a pomnožná Pomocí pádových otázek určuje pád a číslo Určí mluvnický rod a životnost substantiv, objasní rozdíl mezi realitou a mluvnickými kategoriemi Tvoří správné tvary subst. podle vzorů Píše správně i/y v koncovkách substantiv	Podstatná jména	
			Třídí adjektiva na tvrdá, měkká a přivlastňovací Správně tvoří tvary adj. podle vzorů Správně píše i/y v koncovkách příd. jmen Určuje mluvnické kategorie adjektiv Stupňuje příd. jména jejich tvary správně píše	Přídavná jména	

			Vyjmenuje druhy zájmen, jednotlivá zájmena k nim správně přiřazuje Tvoří a správně užívá tvary zájmen osobních a přivlastňovacích v ústní i písemné podobě	Zájmena	
			Vyjmenuje druhy číslovek, jednotlivé číslovky k nim zařazuje	Číslovky	
			Pozná v textu tvary sloves Rozlišuje slovesnou osobu, číslo, čas a způsob Správně vyslovuje a píše tvary kondicionálu	Slovesa	
			V textu rozpozná a navzájem odlišit různé druhy neohebných slov Správně stupňuje příslovce Používá předložky ve spojení s patřičnými pády	Neohebné slovní druhy	
Komunikativní, k. k učení, řešení problémů	Porovnávání a třídění jevů, hledání vztahů mezi myšlením a jazykem, přesnost, logičnost a přehlednost vyjadřování, získávání a předávání informací	Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Rozezná základní a rozvíjející větné členy pomocí otázek Nakreslí planimetrický graf věty Rozliší druhy vět podle postoje mluvčího	Větné členy Věty podle postoje mluvčího Jednoduché souvětí	

	Zvládnutí pravidel písemné komunikace	V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě i v souvětí	Správně píše i/y po souhláskách tvrdých a měkkých Správně klade i/y ve vyjmenovaných a příbuzných slovech Správně klade i/y v koncovkách podstatných a přídavných jmen Píše správně předpony vz-, s-, z- Správně píše předložky s, z Správně píše skupiny souhlásek při ohýbání, odvozování a skládání slov Správně píše bě, pě, vě, mě a konkurující varianty Správně zaznamenává přímou řeč Správně píše velká písmena při označování bytostí, měst a ulic	Pravopis	
	Pochopení současného jazyka jako vnitřně kulturně diferencovaného jevu	Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Odliší v textu nespisovné prvky, odhadne, proč jich bylo použito Nahradí nespisovná slova v textu spisovnými ekvivalenty, posoudí jejich stylistickou hodnotu Ověřuje spisovnost výrazů ve SSČ	Rozvrstvení národního jazyka – spisovné a nespisovné útvary	Multikulturní výchova
	Recepce umělec. textu, interpretace, postihování umělec. záměrů autora, formulace vl. myšlenek	Uceleně reprodukuje text, vlastními slovy interpretuje smysl díla	Vlastními slovy převypráví děj krátkého epického příběhu s jednoduchým dějem Rozezná myšlenkové poselství příběhu (pohádky, mýtu, pověsti, bajky, příběhu ze současnosti) a vlastními slovy je vyjádří Vyjádří, zda a jak lit. příběh souvisí s žakovou životní zkušeností Vyjádří, jak literární dílo obohatilo či ovlivnilo žakovo myšlení nebo postoje	Interpretace lit. děl	

		Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla	Odliší postavu a herce v div. hře nebo filmu Na základě četby charakterizuje dobu a prostředí děje Charakterizuje hlavní postavy přečteného příběhu Sestaví osnovu přečteného příběhu Odliší nespisovné, citově zabarvené, archaické a jinak slohově zabarvené jaz. prostředky v díle, zdůvodní jejich užití	Interpretace lit. díla	
	Formulace vl. názorů o přečteném díle, prožívání slovesného díla, sdílení prožitků	Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Průběžně si vede záznamy o své četbě a kulturním životě Aktivně se zapojuje do diskuse při čtenářských besedách ve třídě Popíše, jaké emoce v něm literární dílo vyvolalo Zaujme hodnotící postoj k chování postav v díle, svůj názor podpoří citací z textu Vystihne, čím ho dílo zaujalo, poučilo, pobavilo, o čem přesvědčilo apod., jak obohatilo žákovo myšlení, názory nebo životní postoje	Interpretace lit. děl	
		Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	Vymýšlí a domýšlí příběhy inspirované četbou Vytváří jednoduché příběhy podle pravidel literárního žánru: pohádka, bajka, záznam místní pověsti Transponuje literární text do jiných literárních a uměleckých podob	Tvořivé činnosti s lit. textem	

		Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Na základě vlastní četby objasní a příklady z četby doloží definice žánrů Uvádí a příklady z vlastní četby dokládá rozdíly mezi literárními žánry Uvádí a příklady z vl. četby dokládá základní znaky literárních žánrů Zařadí text k příslušnému literárnímu žánru Uvádí významné autory lit. žánrů na základě vl. četby, vyjadřuje své dojmy z četby jejich knih Seznam lit. žánrů pro primu: pohádka, mýtus, báje, pověst, bajka, přísloví, rčení, pranostika	Základy lit. teorie, lit. druhy a žánry	
		Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Absolvuje exkurzi do knihovny a instruktáž, jak hledat v katalozích Najde kapitulu v knize pomocí obsahu Najde informaci v knize pomocí rejstříku		
sekunda					
Komunikativní	Zvládnutí běžných pravidel komunikace, kultivovaný mluvený projev	Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci. Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace. V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	Pronese před třídou kratší připravený referát	Zásady dorozumívání, kultivovaného projevu; komunikační žánry	Osobnostní a sociální výchova

Komunikativní, sociální, občanské	Kultivovaný mluvený projev, vystupování na veřejnosti, získávání a předávání informací, vyjádření a sdělování názorů	Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Na základě svých schopností kultivovaně přednese svůj názor v diskusi řízené učitelem, bezprostředně reaguje na momentální vývoj diskuse a příspěvky ostatních mluvčích	Mluvený projev- diskuse	Osobnostní a sociální výchova
K. k učení	Získávání informací, práce s texty různého zaměření	Využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	Pořídí výtah z přečteného textu	Praktické a studijní čtení Výpisek, výtah	
Komunikativní, sociální	Získávání a předávání informací, vyjadřování osobních potřeb a prožitků, sdělování názorů Kultivované psaní, posuzování formální stránky textu a jeho výstavby Jasně, přehledně a srozumitelně vyjadřování, porovnávání jevů, třídění, zobecnění. Kreativní činnost	Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování. Využívá poznatků o jazyce a stylu při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace a při tvorbě gramaticky i věcně správného písemného projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Vytvoří vybrané slohové útvary stylu a) prostě sdělovacího vyprávění prostý popis b) odborného odborný popis předmětu odborný popis pracovní činnosti c) uměleckého subjektivně zbarvený popis	Vlastní tvořivé psaní na základě poznatků o jazyce a slohu, o základních slohových postupech a žánrech.	Multikulturní výchova

Komunikativní, sociální k učení	Kultivované mluvení, čtení s porozuměním a plynulé čtení Pozorování, vyhodnocování jazykového materiálu Vyhledávání informací, práce s odbornými texty	Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Správně vyslovuje skupiny –di-, -ti-, -ni- v cizích slovech	Zvuková stránka jazyka: slovní přízvuk, výslovnost hlásek, zvuková podoba věty	
K. k učení, komunikativní	Odraz historie a kultury národa v jeho jazyce, pestrost vyjadřování Rozvoj vyjadřování, mnohotvárnost jazyka Přesnost a výstižnost pojmenovávání a vyjadřování	Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Odlišuje sousloví a náhodná spojení slov Rozlišuje slova jednoznačná a mnohoznačná Analyzuje vztah mezi slovy významově nadřazenými a podřazenými Vyhledá v textu a sám uvádí příklady slov složených Vysvětlí princip tvoření slov složených Vysvětlí princip tvoření zkratkových slov Vysvětlí význam běžných iniciálových zkratk	Význam slova Tvoření slov	
K. k učení, řešení problémů	Práce s odbornými texty, získávání a interpretace informací	Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Vyhledá v PČP potřebné poučení a dokáže je využít při řešení konkrétního pravopisného problému Vyhledá informaci o mluvnických kategoriích slova v SSČ	Práce s jazykovými příručkami a slovníky	
K. k učení, řešení probl., komun. k.	Osvojení spisovné podoby češtiny, porovnávání a třídění jazykového materiálu		Rozlišuje pravidelné a duálové tvary typu oči – oka, uši – ucha Správně tvoří a užívá duálové tvary	Podstatná jména	
			Bezchybně tvoří tvary čísl. dva, oba, tři a čtyři Správně vyslovuje a píše tvary složených čísl. Správně spojuje tvary číslovek s počítaným předmětem	Číslovky	
			Rozlišuje slovesný rod trpný a činný Posuzuje stylistickou vhodnost různých forem pasiva	Slovesa	

			Rozlišuje druhy příslovcí	Neohebné slovní druhy	
Komunikativní, k. k učení, řešení problémů,	Porovnávání a třídění jevů, hledání vztahů mezi myšlením a jazykem, přesnost, logičnost a přehlednost vyjadřování, získávání a předávání informací	Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Rozliší větu jednočlennou a dvojčlennou Rozlišuje věty hlavní a vedlejší v jednoduchém souvětí Pomocí otázek určí druh věty vedlejší Nakreslí graf jednoduchého souvětí Tvoří věty a souvětí podle zadaného schématu Nahrazuje větné členy větami vedlejšími a naopak a posoudí jejich stylistickou hodnotu Správně klade čárku ve větě jednoduché a jednodušším souvětí	Věta, jednoduché souvětí Druhy vedl. vět Grafy souvětí Interpunkce	
	Zvládnutí pravidel písemné komunikace	V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě i v souvětí	Správně píše velká písmena v zeměpisných názvech, v souslovných vl. jménech pro osídlená místa, v hvězdářských jménech	Pravopis	
	Pochopení současného jazyka jako vnitřně kulturně diferencovaného jevu Chápání jazyka jako jevu historického	Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Identifikuje výrazné rysy nářečí a slangu	Rozvrstvení národního jazyka – spisovné a nespisovné útvary	Multikulturní Výchova
	Recepce umělec. textu, interpretace, postihování umělec. záměrů autora, formulace vl. myšlenek	Uceleně reprodukuje text, vlastními slovy interpretuje smysl díla	Vlastními slovy převypráví děj epického příběhu s bohatěji strukturovaným dějem Vlastními slovy vystihne obsah jednoduché lyrické básně Připraví a před třídou přednese stručný referát o přečtené knize	Interpretace lit. děl	Osobnostní a sociální výchova

		Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla	Najde v textu obrazná pojmenování a vl. slovy vyjádří jejich smysl Zdůvodní užití obrazných pojmenování v uměl. textu Pomocí pojmů verš, strofa, rytmus, rým popíše stavbu básně	Interpretace lit. díla	
	Formulace vl. názorů o přečteném díle, prožívání slovesného díla, sdílení prožitků	Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Průběžně si vede záznamy o své četbě a kulturním životě Aktivně se zapojuje do diskuse při čtenářských besedách ve třídě Popíše, jaké emoce v něm literární dílo vyvolalo Zaujme hodnotící postoj k chování postav v díle, svůj názor podpoří citací z textu Vlastními slovy vyjádří, zda dílo (jeho část) koresponduje s žakovou životní zkušeností Vystihne, čím ho dílo zaujalo, poučilo, pobavilo, o čem přesvědčilo apod., jak obohatilo žakovo myšlení, názory nebo životní postoje	Interpretace lit. děl	
		Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	Vymýšlí a domýšlí příběhy inspirované četbou Vytváří jednoduché příběhy podle pravidel literárního žánru: pohádka, rozpočítadlo, dětské říkadlo, báseň Transponuje literární text do jiných literárních a uměleckých podob	Tvořivé činnosti s lit. textem	

		Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Na základě vlastní četby objasní a příklady z četby doloží definice žánrů Uvádí a příklady z vlastní četby dokládá rozdíly mezi literárními žánry Uvádí a příklady z vl. četby dokládá základní znaky literárních žánrů Zařadí text k příslušnému literárnímu žánru Uvádí významné autory lit. žánrů na základě vl. četby, vyjadřuje své dojmy z četby jejich knih Seznam lit. žánrů pro sekundu: umělá pohádka, anekdota, povídka, lyrická báseň, epigram	Základy lit. teorie, lit. druhy a žánry	
tercie					
Komunikativní	Zvládnutí běžných pravidel komunikace, kultivovaný mluvený projev	Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci. Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace. V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	Pronese před třídou delší připravený referát Pronese před třídou spontánní nepřipravený projev	Zásady dorozumívání, kultivovaného projevu; komunik. žánry	Osobnostní a sociální výchova

Komunikativní, sociální, občanské	Kultivovaný mluvený projev, vystupování na veřejnosti, získávání a předávání informací, vyjádření a sdělování názorů	Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Na základě svých schopností kultivovaně přednese svůj názor v diskusi řízené učitelem, bezprostředně reaguje na momentální vývoj diskuse a příspěvky ostatních mluvčích Diskutuje na základě vlastních písemných podkladů, které předem připravil	Mluvený projev- diskuse	
K. k učení	Získávání informací, práce s texty různého zaměření	Využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	Správně cituje z knihy a časopisu	Praktické a studijní čtení Výpisek, výtah	Mediální výchova
Komunikativní, sociální	Získávání a předávání informací, vyjadřování osobních potřeb a prožitků, sdělování názorů Kultivované psaní, posuzování formální stránky textu a jeho výstavby Jasně, přehledně a srozumitelně vyjadřování, porovnávání jevů, třídění, zobecnění. Kreativní činnost	Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování. Využívá poznatků o jazyce a stylu při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace a při tvorbě gramaticky i věcně správného písemného projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Vytvoří vybrané slohové útvary stylu: a) odborného odborný popis předmětu odborný popis pracovní činnosti referát výklad úvaha b) publicistického zpráva, hodnotící zpráva článek založený na úvahovém postupu (úvaha, kritika, polemika...) článek založený na informačním postupu	Vlastní tvořivé psaní na základě poznatků o jazyce a slohu, o základních slohových postupech a žánrech.	

Komunikativní, sociální k. k učení	Kultivované mluvení, čtení s porozuměním a plynulé čtení Pozorování, vyhodnocování jazykového materiálu Vyhledávání informací, práce s odbornými texty	Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Cíleně sleduje a posuzuje projev mluvčích ve sdělovacích prostředcích a na veřejnosti	Zvuková stránka jazyka: slovní přízvuk, výslovnost hlásek, zvuková podoba věty	
K. k učení, komunikativní	Odraz historie a kultury národa v jeho jazyce, pestrost vyjadřování Rozvoj vyjadřování, mnohotvárnost jazyka Přesnost a výstižnost pojmenování a vyjadřování	Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Rozezná a vlastními slovy vysvětlí metaforu, personifikaci a přirovnání Tvoří správně přechýlené tvary slov Objasní pravidla přechylování	Význam slova Tvoření slov	Multikulturní výchova
K. k učení, řešení problémů	Práce s odbornými texty, získávání a interpretace informací	Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Rozezná přejatá slova v českém textu Vyhledá význam cizího či přejatého slova Pomocí slovníku určí původ přejatých slov Tvoří správné tvary přejatých slov podle vzorů génius – Nikaragua – idea – muzeum Zná a správně užívá ekvivalenty běžně užívaných přejatých slov	Slova přejatá	

			<p>Vyhledá informaci o původu přejatého slova v SSČ Vyhledá výslovnost cizího slova ve vhodné příručce Orientuje se ve struktuře Stručné mluvnice české Vyhledá ve Struč. mluvnici potřebné jazykové poučení, správně je interpretuje a využije při řešení konkrétní jazykové otázky</p>	Práce s jazykovými příručkami a slovníky	
			<p>Správně tvoří a užívá tvary obecných jmen přejatých Správně tvoří a užívá tvary cizích vlastních jmen</p> <p>Ověřuje správnost dubletních tvarů v jazykových příručkách</p>	Podstatná jména	
			<p>Správně tvoří a užívá tvary zájmen jenž, týž, tentýž Určí mluvnické kategorie všech zájmen</p>	Zájmena	
			<p>Rozlišuje slovesný vid dokonavý a nedokonavý Vyvodí věcný význam dvojího vidu</p>	Slovesa	
			<p>Píše správně příslovečné spřežky</p> <p>Rozlišuje spojky souřadící a podřadící Identifikuje význam spojek – slučovací, stupňovací, odporovací, vylučovací, příčinný, důsledkový, účelový, účinkový, podmínkový, časový, způsobový – a správně jich užívá ve složitějších souvětích</p>	Neohebné slovní druhy	

Komunikativní, k. k učení, řešení problémů,	Porovnávání a třídění jevů, hledání vztahů mezi myšlením a jazykem, přesnost, logičnost a přehlednost vyjadřování, získávání a předávání informací	Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<p>Rozezná významové vztahy mezi větami hlavními v souvětí , mezi souřadně spojenými větami vedlejšími v souvětí a mezi částmi několikanásobného větného členu ve větě</p> <p>Rozlišuje významové vztahy mezi větami v souvětí (slučovací, odporovací, vylučovací, příčinnostní, důsledkové, časové, účelové, podmínkové apod.) a vyjadřuje je adekvátními gramatickými prostředky</p> <p>Správně klade čárku ve složitějších typech souvětí</p> <p>Nakreslí graf složitějšího souvětí</p> <p>Tvoří věty a souvětí podle zadaného schématu</p> <p>Produkuje věty s logickým pořádkem slov</p>	<p>Souvětí</p> <p>Vztahy mezi VH apod.</p> <p>Interpunkce</p> <p>Graf souvětí</p> <p>Slovní pořádek</p>	
	Zvládnutí pravidel písemné komunikace	V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě i v souvětí	<p>Správně píše velká písmena v oficiálních jménech významných institucí a organizací, v jménech dokumentů, jménech lidských výtvorů, jménech výrobků, plodů a rostlin, názvech významných událostí a období</p> <p>Správně klade čárku ve větě jednoduché a jednodušších typech souvětí</p>	Pravopis	
	Recepce umělec. textu, interpretace, postihování umělec. záměrů autora, formulace vl. myšlenek	Uceleně reprodukuje text, vlastními slovy interpretuje smysl díla	Rozezná hlavní dějové momenty a základní charaktery ve složitě strukturovaném epickém příběhu, na jejich základě převypráví děj a postihne myšlenkové poselství dějově náročného díla (románu, div. hry, filmu...)	Interpretace lit. děl	
		Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla	Pomocí elementárních pojmů popíše stavbu divadelního představení	Interpretace lit. díla	

	Formulace vl. názorů o přečteném díle, prožívání slovesného díla, sdílení prožitků	Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Průběžně si vede záznamy o své četbě a kulturním životě Aktivně se zapojuje do diskuse při čtenářských besedách ve třídě Popíše, jaké emoce v něm literární dílo vyvolalo Zaujme hodnotící postoj k chování postav v díle, svůj názor podpoří citací z textu Zaujme hodnotící postoj k jazykové stránce díla, svůj názor doloží citací z textu Vlastními slovy vyjádří, zda dílo (jeho část) koresponduje s žakovou životní zkušeností Vystihne, čím ho dílo zaujalo, poučilo, pobavilo, o čem přesvědčilo apod., jak obohatilo žakovo myšlení, názory nebo životní postoje	Interpretace lit. děl	Osobnostní a sociální výchova
		Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	Vymýšlí a domýšlí příběhy inspirované četbou Vytváří jednoduché příběhy podle pravidel literárního žánru: dramatizace prozaického textu, divadelní scénka Transponuje literární text do jiných literárních a uměleckých podob	Tvořivé činnosti s lit. textem	

			<p>Na základě vlastní četby objasní a příklady z četby doloží definice žánrů Uvádí a příklady z vlastní četby dokládá rozdíly mezi literárními žánry Uvádí a příklady z vl. četby dokládá základní znaky literárních žánrů Zařadí text k příslušnému literárnímu žánru Uvádí významné autory lit. žánrů na základě vl. četby, vyjadřuje své dojmy z četby jejich knih</p> <p>Seznam lit. žánrů pro tercii: tragédie, komedie, činohra, muzikál, opera, libreto, melodram epos, legenda, kronika, román, biografie, literatura faktu</p>		
		Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<p>Nalezne typické rysy literárních děl v určitých historických etapách Zařadí literární text k příslušnému lit. směru Uvede významná literární díla daného lit. směru, na základě vl. četby vyjádří svůj čtenářský dojem z nich Seznam období a směrů: antické Řecko raný středověk v Čechách doba Karla IV. renesance a humanismus doba pobělohorská národní obrození romantismus realismus</p>	Základy lit. historie	Multikulturní výchova

		Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Srovnává četbu a vizuální ztvárnění téhož námětu, vyvozuje závěry o odlišnosti/totožnosti/podobnosti: prostředí, postav, děje myšlenkového vyznění myšlenkového bohatství		Mediální výchova
kvarta					
Komunikativní	Zvládnutí běžných pravidel komunikace, kultivovaný mluvený projev	Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci. Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace. V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	Pronese před třídou delší připravený referát Písemně připraví a před třídou pronese náročnější výkladový text	Zásady dorozumívání, kultivovaného projevu; komunikační žánry	Osobnostní a sociální výchova
Komunikativní, sociální, občanské	Kultivovaný mluvený projev, vystupování na veřejnosti, získávání a předávání informací, vyjádření a sdělování názorů	Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Na základě svých schopností kultivovaně přednese svůj názor v diskusi řízené učitelem, bezprostředně reaguje na momentální vývoj diskuse a příspěvky ostatních mluvčích Diskutuje na základě vlastních písemných podkladů, které předem připravil Řídí diskusi spolužáků na vybrané téma	Mluvený projev- diskuse	Osobnostní a sociální výchova

Komunikativní, sociální	<p>Získávání a předávání informací, vyjadřování osobních potřeb a prožitků, sdělování názorů</p> <p>Kultivované psaní, posuzování formální stránky textu a jeho výstavby</p> <p>Jasně, přehledně a srozumitelně vyjadřování, porovnávání jevů, třídění, zobecnění.</p> <p>Kreativní činnost</p>	<p>Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.</p> <p>Využívá poznatků o jazyce a stylu při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace a při tvorbě gramaticky i věcně správného písemného projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>Vytvoří vybrané slohové útvary stylu</p> <p>a) odborného referát výklad úvaha</p> <p>b) administrativního životopis</p> <p>c) publicistického zpráva, hodnotící zpráva článek založený na úvahovém postupu (úvaha, kritika, polemika...)</p> <p>d) uměleckého vyprávění pokus o povídku</p>	<p>Vlastní tvořivé psaní na základě poznatků o jazyce a slohu, o základních slohových postupech a žánrech.</p>	
Komunikativní, sociální, k. k učení	<p>Kultivované mluvení, čtení s porozuměním a plynulé čtení</p> <p>Pozorování, vyhodnocování jazykového materiálu</p> <p>Vyhledávání informací, práce s odbornými texty</p>	<p>Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p>	<p>Cíleně sleduje a posuzuje projev mluvčích ve sdělovacích prostředcích a na veřejnosti</p> <p>Objasní a správně užívá pojmy souhláska, samohláska, dvojhláska, znělost, neznělost, spodoba znělosti</p> <p>V případě potřeby najde poučení o spisovné výslovnosti domácích, přejatých a cizích slov v odborné příručce</p>	<p>Zvuková stránka jazyka: slovní přízvuk, výslovnost hlásek, zvuková podoba věty</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p>

K. k učení, komunikativní	<p>Odras historie a kultury národa v jeho jazyce, pestrost vyjadřování</p> <p>Rozvoj vyjadřování, mnohotvárnost jazyka</p> <p>Přesnost a výstižnost pojmenování a vyjadřování</p>	Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	<p>Správně užívá termíny homonymum, synonymum, antonymum</p> <p>Posuzuje rozdíly mezi slovy významově blízkými</p> <p>Hodnotí výstižnost a přesnost užitých pojmenování ve vlastním projevu i vyjadřování mluvčích ze svého okolí</p> <p>Oceňuje bohatost slovní zásoby ve slyšených a čtených textech</p> <p>Rozliší v textu nepatříčně vytvořené slovo</p> <p>Určí, jakým způsobem byla utvořena slova v běžných textech</p> <p>Zdůvodní užití nezvykle utvořených slov ve slohově příznakovém kontextu</p>	<p>Jednotky slovní zásoby</p> <p>Význam slova</p> <p>Tvoření slov</p>	
K. k učení, řešení problémů	Práce s odbornými texty, získávání a interpretace informací	Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	<p>Vysvětlí funkčnost přejímání slov z cizích jazyků</p> <p>Posuzuje vhodnost užití přejatého slova v daném jazykovém kontextu</p> <p>Vyvozuje závěry o přejímání slov z různých jazyků a v různých významových oborech</p>	Slova přejatá	
			Vyhledává rozmanité jazykové příručky a slovníky a objasní jejich funkci	Práce s jazykovými příručkami a slovníky	
			Správně tvoří a užívá tvary cizích vlastních jmen	Podstatná jména	
			<p>Rozpozná v textu přechodníky</p> <p>Třídí tvary přechodníků podle rodu a čísla</p> <p>Zdůvodní užití přechodníku v textech</p> <p>Třídí slovesa na plnovýznamová, pomocná, modální, fázová a rozlišuje jejich odlišnou funkci ve větě</p>	Slovesa	

Komunikativní, k. k učení, řešení problémů,	Porovnávání a třídění jevů, hledání vztahů mezi myšlením a jazykem, přesnost, logičnost a přehlednost vyjadřování, získávání a předávání informací	Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Graficky zachytí schéma složitého souvětí Rozoznává druhy polovětných konstrukcí, zdůvodní funkčnost jejich užití v textu Rozoznává zvláštnosti větného členění, zdůvodní funkčnost jejich užití v textu Identifikuje rozdíl mezi přímou a nepřímou řečí, mluvnický správně je zapisuje, zdůvodní jejich stylistickou hodnotu v textu	Složitě souvětí Polovětné konstrukce Zvláštnosti větné stavby Řeč přímá a nepřímá	
	Zvládnutí pravidel písemné komunikace	V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě i v souvětí	Správně klade čárku ve složitých typech souvětí	Pravopis	
	Pochopení současného jazyka jako vnitřně kulturně diferencovaného jevu Chápání jazyka jako jevu historického	Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Identifikuje výrazné rysy obecné češtiny, zdůvodní jejich užití v mluveném či psaném textu Rozpozná v textu slangové výrazy, uvádí vlastní příklady a posoudí jejich funkčnost v textu Srovnáním jazykového materiálu určí jazykovou příbuznost slovanských jazyků Porozumí slovenskému textu, přeloží do češtiny Převede jednoduchý text starší češtiny do současného jazyka	Rozvrstvení národního jazyka Skupiny jazyků Slovenština Původ a základy vývoje češtiny	

	Recepce umělec. textu, interpretace, postihování umělec. záměrů autora, formulace vl. myšlenek	Uceleně reprodukuje text, vlastními slovy interpretuje smysl díla	Vlastními slovy interpretuje obsah textu věcné (populárně naučné, publicistické) literatury, přitom odlišuje fakta od názorů Vystihne autorův postoj k popisované skutečnosti v díle umělecké i věcné literatury Vyjádří, zda a jak obsah přečteného souvisí s žákovou životní zkušeností Vyjádří, jak přečtené obohatilo či ovlivnilo žákovu myšlení nebo postoje	Interpretace lit. děl	
		Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla	Vyhledává zajímavé jazykové obraty, posuzuje jejich funkčnost a jejich vliv na estetickou působivost díla	Interpretace lit. díla	

	Formulace vl. názorů o přečteném díle, prožívání slovesného díla, sdílení prožitků	Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Průběžně si vede záznamy o své četbě a kulturním životě Aktivně se zapojuje do diskuse při čtenářských besedách ve třídě Popíše, jaké emoce v něm literární dílo vyvolalo Zaujme hodnotící postoj k chování postav v díle, svůj názor podpoří citací z textu Zaujme hodnotící postoj k jazykové stránce díla, svůj názor doloží citací z textu Vlastními slovy vyjádří, zda dílo (jeho část) koresponduje s žákovou životní zkušeností Vystihne, čím ho dílo zaujalo, poučilo, pobavilo, o čem přesvědčilo apod., jak obohatilo žákovo myšlení, názory nebo životní postoje Své čtenářské dojmy reflektuje v recenzi na lit. dílo Zamyšlení nad literárním dílem vyjádří formou písemné úvahy vycházející z myšlenek díla	Interpretace lit. děl	
		Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora	Postihne v díle konkrétního autora, které prvky se opakují: v oblasti tematické (prostředí, dějové zápletky, charaktery apod.) v oblasti ideové (autorský postoj ke skutečnosti, hlavní myšlenky, výchovné působení...) v oblasti kompozice (slohové postupy, uspořádání) v oblasti jazyka (zvláštní obraty, užívání obrazných pojmenování, stavba vět, slovní zásoba ...)		

		Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	Vymýšlí a domýšlí příběhy inspirované četbou Vytváří jednoduché příběhy podle pravidel literárního žánru: fejton, reportáž Transponuje literární text do jiných literárních a uměleckých podob	Tvořivé činnosti s lit. textem	
		Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Na základě vlastní četby objasní a příklady z četby doloží definice žánrů Uvádí a příklady z vlastní četby dokládá rozdíly mezi literárními žánry Uvádí a příklady z vl. četby dokládá základní znaky literárních žánrů Zařadí text k příslušnému literárnímu žánru Uvádí významné autory lit. žánrů na základě vl. četby, vyjadřuje své dojmy z četby jejich knih Seznam lit. žánrů pro kvartu: fejton, sloupek, esej, interview, reportáž, cestopis absurdní drama, autorské divadlo, filmový scénář, televizní druhy, rozhlasová hra pásmo, blues, apokryf, satira, experimentální poezie	Základy lit. teorie, lit. druhy a žánry	

		Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	Nalezne typické rysy literárních děl v určitých historických etapách – na základě vl. četby Zařadí literární text k příslušnému lit. směru Uvede významná literární díla daného lit. směru, na základě vl. četby vyjádří svůj čtenářský dojem z nich Seznam období a směrů: přelom 19./20. století – doba buřičů a anarchistů avantgarda 20. století, poetismus 1. pol. 20. století 2. pol. 20. století a doba nejnovější	Základy lit. historie	Multikulturní výchova
		Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Srovnává četbu a vizuální ztvárnění téhož námětu, vyvozuje závěry o odlišnosti/totožnosti/podobnosti: prostředí, postav, děje myšlenkového vyznění myšlenkového bohatství		

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Tyto úkoly jsou stanoveny vždy na jeden školní rok. Jejich splnění (a získání známky či hodnocení za ně) chápeme jako nezbytnou podmínku k tomu, aby mohl být žák klasifikován na konci klasifikačního období.

Jsou to:

- 2 kontrolní diktáty
- 75% cvičných pravopisných úkolů
- 1 kontrolní práce z mluvnice
- 1 samostatné ústní vystoupení před třídou nebo recitace
- 1 kontrolní slohová práce
- 75% slohových cvičných prací
- 3 zápisy z četby

CIZÍ JAZYK - ANGLICKÝ JAZYK A OSTATNÍ CIZÍ JAZYKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

CJ přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem: poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování CJ pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

CJ umožňují poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubují vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance, vytvářejí podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

CJ je povinným vyučovacím předmětem ve všech třídách nižšího gymnázia v rozsahu 3 -4 hodiny týdně (1. cizí jazyk = angličtina :prima 4, sekunda 3, tercie 3, kvarta 4,

2.cizí jazyk = němčina, francouzština : tercie 3, kvarta 3). Výuka předmětu probíhá vždy v celém ročníku najednou a žáci jsou rozděleni do skupin.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu CIZÍ JAZYK - ANGLICKÝ JAZYK A OSTATNÍ CIZÍ JAZYKY

Kompetence komunikativní:

Vedeme žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý CJ, např:

- skupinová práce (různá úroveň znalostí)

Poskytujeme žákům dostatek příležitostí k porozumění rozhovorům i textům v CJ, např:

- audiokazety a časopisy
- konverzační hodiny s rodilými mluvčími
- využití dovedností dobře jazykově vybavených studentů vyšších ročníků
- motivovat žáky k výjezdům do zahraničí

Kompetence k učení:

Používáme činnostních metod, které vedou žáka k samostatné práci, např:

- použití internetu při orientaci v cizojazyčném textu
- využití zjednodušených textů (komiks, pohádka)

- práce s obrázkovými a výkladovými slovníky

Kompetence k řešení problémů:

Vedeme žáky k porovnávání stavby mateřského a cizího jazyka vyhledáváním shod a odlišností, např.:

- dvojjazyčné výkladové texty
- práce se zrcadlovými texty
- využití cizojazyčných filmů a AV techniky

Předkládáme žákům konkrétní situace a vedeme je k jejich zvládnutí v daném jazyce, např.:

- simulace dialogů
- scénky

Kompetence sociální a personální:

Navozujeme dostatek situací, které vedou k uvědomění si a pochopení společných rysů různých jazykových prostředí a zároveň i jejich odlišností a vedou žáky k vzájemnému respektu, např.:

- výjezdy do zahraničí
- poznávací zájezdy
- návštěva kulturních středisek
- přednášky a dokumentární filmy
- reálie
- besedy se studenty, kteří dlouhodobě studovali v zahraničí

Kompetence občanské:

Na příkladech z různých evropských i mimoevropských zemí vedeme žáky k pochopení problematiky různorodosti společnosti (problematika menšin, politický a náboženský extremismus, globální problémy současného světa), např.:

- masmédia
- besedy se studenty
- korespondence

Kompetence pracovní:

Vedeme žáky k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček pro samostatné studium, např.:

- používání učebnic, které odpovídají SERR

Motivujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání, např.:

- besedy s úspěšnými absolventy školy
- účast na různých soutěžích

Vzdělávací obsah předmětu CIZÍ JAZYK – ANGLICKÝ JAZYK A OSTATNÍ CIZÍ JAZYKY

Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima					
učení	Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly	Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	Seznamuje se správnou výslovností jednotlivých hlásek, rozlišuje správnou výslovnost samohlásek a souhlásek s využitím audioorální techniky. Individuální a skupinové čtení. Použití větného a slovního přízvuku. Žák přiřadí obrázky k přečteným textům.	Oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas, nesouhlas, setkání, společenský program. Tematické okruhy : domov, rodina, bydlení, škola, volný čas	osobnostní a sociální výchova
komunikace	Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a běžně užívaných gest.	Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.	Žák reprodukuje jednoduchý text z učebnice, vybaví si známé výrazy a fráze, nalezne odpovědi na otázky, roztřídí skupiny slov podle slovních druhů.		osobnostní a sociální rozvoj
komunikace	Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim.	Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	Parafrázuje a rozvíjí základní konverzační obraty, shrne informace, vytvoří vlastní dialog a předvede ho.		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj

učení	Vyhledává a třídí informace, uvádí věci do souvislostí.	Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.	Označí neznámá slova, odhadne jejich význam, přiřadí je k obrázkům.		osobnostní a sociální rozvoj
pracovní	Používá nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla	Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	Žák porovná abecedu mateřského a cizího jazyka, analyzuje a rozdělí slova podle lexikálního i gramatického hlediska.		multikulturní výchova
sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině	Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.	Žák naplánuje akci (např. program pro volný čas). Jednoduše zhodnotí akci svých spolužáků.		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
komunikace	Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu.	Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Žák aplikuje gramatická pravidla v monotematickém textu. Vysvětlí, proč použil daný gramatický jev.		osobnostní rozvoj
komunikace, sociální a personální	Naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje. Respektuje názory druhých lidí.	Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	Převypráví obsah textu. Na základě pokynů sestaví jednoduchý text. Zformuluje jednoduché shrnutí. Sestaví osnovu textu. Chronologicky uspořádá text.		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj

komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti.	Vyžádá jednoduchou informaci.	Zeptá se na údaje související s běžnými konverzačními tématy (např. na cestu, na čas, na cenu zboží, požádá o jídelní lístek, poprosí o pomoc).		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj, multikulturní výchova
komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti a komunikační prostředky a technologie.	Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.	Zapojí se do jednoduché konverzace. Reaguje na pokyny učitele. Vyjádří souhlas a nesouhlas.		osobnostní a sociální rozvoj, mediální výchova
sekunda					
učení	Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly	Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	Správně vyslovuje souhlásky a samohlásky, pasivně používá fonetickou abecedu. V jednoduchých případech využívá fonetiku ke zvládnutí pravopisu (dvojice obtížně vyslovitelných hlásek).	Oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas, nesouhlas, setkání, společenský program. Tematické okruhy : domov, rodina, bydlení, škola, volný čas	osobnostní a sociální výchova

komunikace	Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a běžně užívaných gest.	Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.	Obmění jednoduchý text z učebnice. Použije novou slovní zásobu pro vytvoření vlastního textu (monolog, dialog).		osobnostní a sociální výchova
komunikace	Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim.	Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	Vytvoří monolog (dialog) na zadané téma a předvede ho. Reaguje na otázky a jednoduché pokyny učitele.		osobnostní a sociální výchova
učení	Vyhledává a třídí informace, uvádí věci do souvislostí.	Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.	Označí neznámá slova a přiřadí je k synonymickým výrazům.		osobnostní a sociální výchova
pracovní	Používá nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla	Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	Porovná různé významy slova.		osobnostní a sociální výchova
sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině	Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.	Z nabídky činností vybere vhodné pro danou akci.		lidské aktivity a problémy životního prostředí

komunikace	Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu.	Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Žák aplikuje gramatická pravidla v různorodém textu.		osobnostní a sociální výchova
komunikace, sociální a personální	Naslouchá promlívám druhých lidí a vhodně na ně reaguje. Respektuje názory druhých lidí.	Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	Převypráví obsah textu s použitím nové slovní zásoby.		osobnostní a sociální výchova
komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti.	Vyžádá jednoduchou informaci.	Zformuluje jednoduchou žádost. Vyhledá základní informace (jízdní řád, přehled kulturních pořadů, INTERNET, ...)		mediální výchova, osobnostní rozvoj
komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti a komunikační prostředky a technologie.	Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.	Podpoří názor spolužáka, aktivně se zapojí do konverzace.		osobnostní a sociální výchova
tercie					

učení	Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly	Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	Napodobuje rytmus kratších logických celků, rozlišuje intonaci jednotlivých typů vět.	Oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas, nesouhlas, setkání, společenský program. Tematické okruhy : domov, rodina, bydlení, škola, volný čas	osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
komunikace	Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a běžně užívaných gest.	Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky.	Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu a rozdělí je do sémantických skupin. Rozliší základní druhy textů (inzerát, dopis, vzkaz, ...)		multikulturní výchova, osobnostní rozvoj, mediální výchova
komunikace	Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim.	Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	Rozvine téma dialogu a monologu, dokončí příběh.		osobnostní a sociální rozvoj
učení	Vyhledává a třídí informace, uvádí věci do souvislostí.	Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.	Roztřídí a porovná nová slova za pomoci nabízených opozit.		osobnostní a sociální rozvoj

pracovní	Používá nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla	Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	Použije různé významy slova ve větách.		osobnostní a sociální rozvoj
sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině	Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.	Navrhne vhodné činnosti a naplní akce.		vztah člověka k prostředí, lidské vztahy, Jsme Evropané, objevujeme Evropu, osobnostní a sociální rozvoj
komunikace	Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu.	Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Žák aplikuje gramatická pravidla v krátkém vlastním monotematickém textu.		osobnostní rozvoj
komunikace, sociální a personální	Naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje. Respektuje názory druhých lidí.	Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	Vlastními slovy převypráví obsah slyšeného.		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti.	Vyžádá jednoduchou informaci.	Zorientuje se v nahrávce, roztřídí informace.		osobnostní rozvoj
komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti a komunikační prostředky a technologie.	Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.	Zdůvodní svoje stanovisko, konverzují na běžná denní témata.		lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, multikulturalita, výchova v globálních souvislostech, osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj

kvarta					
učení	Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly	Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	Imituje rytmus větných celků. Správně intonuje jednotlivé typy vět.	Oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas, nesouhlas, setkání, společenský program. Tematické okruhy : domov, rodina, bydlení, škola, volný čas	osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
komunikace	Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a běžně užívaných gest.	Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.	Rozliší druhy textů (mail, chat, záznamník, ...)		osobnostní a sociální výchova, mediální výchova
komunikace	Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim.	Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	Obohatí komunikaci vlastním hodnocením, zaujme vlastní postoj. Jednoduchými obraty obhájí své stanovisko.		osobnostní a sociální výchova, morální rozvoj
učení	Vyhledává a třídí informace, uvádí věci do souvislostí.	Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.	Opíše význam slova jinými výrazovými prostředky.		osobnostní rozvoj

pracovní	Používá nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla	Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	Rozlišuje jazykové vrstvy (hovorovou, spisovnou, emotivně zabarvenou, ...)		osobnostní rozvoj
sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině	Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.	Realizuje (prakticky předvede) akci.		lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, multikulturalita, výchova v globálních souvislostech, osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
komunikace	Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu.	Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Žák aplikuje gramatická pravidla v krátkém vlastním různorodém textu.		osobnostní a sociální rozvoj
komunikace, sociální a personální	Naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje. Respektuje názory druhých lidí.	Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	Rozvine hlavní myšlenku textu a jednoduše doplní vlastní stanovisko.		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti.	Vyžádá jednoduchou informaci.	Vyslechne, zpracuje a předá informaci z nahrávky (audio popř. video, živé vysílání).		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj

komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti a komunikační prostředky a technologie.	Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.	Obhájí svoje stanovisko, oponuje názoru spolužáka. Simuluje běžné životní situace (zdraví, škola, ...)		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
------------	--	---	--	--	--

Druhý cizí jazyk

tercie					
Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
učení	Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly	Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	Seznamuje se správnou výslovností jednotlivých hlásek, rozlišuje správnou výslovnost samohlásek a souhlásek s využitím audioorální techniky. Individuální a skupinové čtení. Použití větného a slovního přízvuku. Žák přiřadí obrázky k přečteným textům.	Oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas, nesouhlas, setkání, společenský program. Tematické okruhy : domov, rodina, bydlení, škola, volný čas	osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj

komunikace	Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a běžně užívaných gest.	Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.	Žák reprodukuje jednoduchý text z učebnice, vybaví si známé výrazy a fráze, nalezne odpovědi na otázky, roztrídí skupiny slov podle slovních druhů.		multikulturní výchova, osobnostní rozvoj, mediální výchova
komunikace	Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim.	Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	Parafrázuje a rozvíjí základní konverzační obraty, shrne informace, vytvoří vlastní dialog a předvede ho.		osobnostní a sociální rozvoj
učení	Vyhledává a třídí informace, uvádí věci do souvislostí.	Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.	Označí neznámá slova, odhadne jejich význam, přiřadí je k obrázkům.		osobnostní a sociální rozvoj
pracovní	Používá nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla	Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	Žák porovná abecedu mateřského a cizího jazyka, analyzuje a rozdělí do skupin slova podle lexikálního i gramatického hlediska.		osobnostní a sociální rozvoj
sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině	Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.	Žák naplňuje akci (např. program pro volný čas). Jednoduše zhodnotí akci svých spolužáků.		vztah člověka k prostředí, lidské vztahy, Jsme Evropané, objevujeme Evropu, osobnostní a sociální rozvoj
komunikace	Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu.	Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Žák aplikuje gramatická pravidla v monotematickém textu. Vysvětlí, proč použil daný gramatický jev.		osobnostní rozvoj

komunikace, sociální a personální	Naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje. Respektuje názory druhých lidí.	Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	Převypráví obsah textu. Na základě pokynů sestaví jednoduchý text. Zformuluje jednoduché shrnutí. Sestaví osnovu textu. Chronologicky uspořádá text.		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti.	Vyžádá jednoduchou informaci.	Zeptá se na údaje související s běžnými konverzačními tématy (např. na cestu, na čas, na cenu zboží, požádá o jídelní lístek, poprosí o pomoc).		osobnostní rozvoj
komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti a komunikační prostředky a technologie.	Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.	Zapojí se do jednoduché konverzace. Reaguje na pokyny učitele. Vyjádří souhlas a nesouhlas.		lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, multikulturalita, výchova v globálních souvislostech, osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
kvarta					
učení	Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly	Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	Správně vyslovuje souhlásky a samohlásky, pasivně používá fonetickou abecedu. V jednoduchých případech využívá fonetiku ke zvládnutí pravopisu (dvojice obtížně vyslovitelných hlásek).	Oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas, nesouhlas, setkání, společenský program. Tematické okruhy : domov, rodina, bydlení, škola, volný čas	osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj

komunikace	Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a běžně užívaných gest.	Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky.	Obmění jednoduchý text z učebnice. Použije novou slovní zásobu pro vytvoření vlastního textu (monolog, dialog).		osobnostní a sociální výchova, mediální výchova
komunikace	Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim.	Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	Vytvoří monolog (dialog) na zadané téma a předvede ho. Reaguje na otázky a jednoduché pokyny učitele.		osobnostní a sociální výchova, morální rozvoj
učení	Vyhledává a třídí informace, uvádí věci do souvislostí.	Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.	Označí neznámá slova a přiřadí je k synonymickým výrazům.		osobnostní rozvoj
pracovní	Používá nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla	Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	Porovná různé významy slova.		osobnostní rozvoj
sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině	Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.	Z nabídky činností vybere vhodné pro danou akci.		lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, multikulturalita, výchova v globálních souvislostech, osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
komunikace	Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu.	Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Žák aplikuje gramatická pravidla v různorodém textu.		osobnostní a sociální rozvoj

komunikace, sociální a personální	Naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje. Respektuje názory druhých lidí.	Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	Převypráví obsah textu s použitím nové slovní zásoby.		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti.	Vyžádá jednoduchou informaci.	Zformuluje jednoduchou žádost. Vyhledá základní informace (jízdní řád, přehled kulturních pořadů, INTERNET, ...)		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj
komunikace	Využívá získané komunikativní dovednosti a komunikační prostředky a technologie.	Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.	Podpoří názor spolužáka, aktivně se zapojí do konverzace.		osobnostní a sociální rozvoj, morální rozvoj

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu CIZÍ JAZYK

Při hodnocení vycházíme z požadavků, které máme na studenta – formulace na pololetní hodnocení. Hodnocení se týká všech tříd (prima – kvarta)

- písemný test po každé lekci
- 4 rozhovory k tématům probíraných lekcí
- 2 prezentace
- 1 projekt s prezentací
- průběžné plnění domácích úkolů

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Matematika a její aplikace** je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině a v prostoru, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod, obsah, povrch a objem, zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci využívají prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používají některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Matematika je povinným vyučovacím předmětem ve všech třídách nižšího gymnázia v hodinové dotaci čtyři hodiny týdně. Jedna ze čtyř hodin bude půlená, abychom mohli využívat výukové programy v počítačové učebně a různé metody, které jsou vhodné pro nižší počet žáků. Výuka je podpořena soutěžemi – MO, Klokán, Pythagoriáda, soutěže v rámci třídy

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu MATEMATIKA

Kompetence k učení

- Řešíme praktické problémy, k nimž studenti vybírají vhodný matematický aparát a shromáždí potřebná data
- Využíváme prvků konstruktivistického vyučování
- Využíváme vhodné texty k samostudiu
- Učíme žáky zpracovávat skupinové i individuální projekty

Kompetence k řešení problémů

- Řešíme praktické problémy, k nimž studenti vybírají vhodný matematický aparát a shromáždí potřebná data
- Využíváme prvků konstruktivistického vyučování
- Využíváme vhodné texty k samostudiu
- Vytváříme bezpečné prostředí, v němž žák bez obav formuluje a obhájí svůj postup řešení problémů
- Učíme žáky zpracovávat skupinové i individuální projekty
- Učíme žáky pracovat s chybou

Kompetence komunikativní

- Řešíme praktické problémy, k nimž studenti vybírají vhodný matematický aparát a shromáždí potřebná data
- Při práci ve dvojicích nebo ve skupinách schopnější studenti pomáhají slabším
- Vytváříme bezpečné prostředí, v němž žák bez obav formuluje a obhájí svůj postup řešení problémů
- Vytváříme prostředí pro diskusi

Kompetence sociálně personální

- Při práci ve dvojicích nebo ve skupinách schopnější studenti pomáhají slabším

Kompetence pracovní

- Řešíme praktické problémy, k nimž studenti vybírají vhodný matematický aparát a shromáždí potřebná data
- Využíváme činnostní učení – žáci sami vytvářejí např. z papíru pomůcky, pomocí nichž objevují nové vztahy
- Používáme software Cabri geometrie
- Učíme žáky zpracovávat skupinové i individuální projekty

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu MATEMATIKA

Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima					
Učení, řešení problémů	Rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů vytváření zásoby matematických nástrojů	<ul style="list-style-type: none"> • Provádí operace sčítání, odčítání, násobení, dělení v oboru celých a racionálních čísel. • Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností. 	Analyzuje a matematizuje slovní úlohy, v nichž se vyskytují hodnoty a jednotky veličin délka, obsah, hmotnost, čas. Provádí operace (+, -, ·, :) s racionálními čísly, převádí jednotky daných veličin, určuje cenu jednotky, výsledky nejdříve odhadne ve správném řádu, zaokrouhluje na předem určený počet platných číslic. Na číselnou osu vynáší čísla celá i desetinná, kladná i záporná. Porovnává jejich velikost a vypočítá číselný výraz s více závorkami. Vyjadřuje část celku pomocí zlomku, porovnává a rozšiřuje zlomky, provádí operace (+, -, ·, :) se jednoduchými zlomky.	Desetinná čísla, celá čísla, zlomky, číselné výrazy	
Učení, řešení problémů	Rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů	<ul style="list-style-type: none"> • Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	Analyzuje a matematizuje slovní úlohy na použití největšího společného dělitele, nejmenšího společného násobku (čtvercové dlaždice na podlaze, ozubená kola různých průměrů apod.). Rozkládá složené přirozené číslo na součin prvočísel, ovládá znaky dělitelnosti, určuje dělitele a násobky daného čísla, společné dělitele a násobky skupiny čísel, největší společný dělitel a nejmenší společný násobek skupiny čísel, orientuje se v textu.	Dělitelnost přirozených čísel	Osobnostní rozvoj
Učení, řešení problémů	Vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění, rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním	<ul style="list-style-type: none"> • Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matem. aparát v oboru celých a racionálních čísel 	Řeší úlohy typu: plot - obvod, výměra pozemku - obsah, cena jednotky, pokles teploty s nadmořskou výškou, nadmořská výška vyjádřená celým číslem, hmotnost, cena nákupu ...	Desetinná čísla, celá čísla, zlomky, dělitelnost přirozených čísel	

Pracovní	Provádění rozboru problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volba správného postupu vzhledem k podmínkám úlohy	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 	Shromáždí potřebná data, ze kterých sestaví graf. Vyhodnocuje graf závislosti jedné proměnné na druhé.	Soustava souřadná v rovině.	Sociální rozvoj
Učení, pracovní	Vytváření zásoby geometrických nástrojů, včetně geometrické symboliky	<ul style="list-style-type: none"> • Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů. Využívá potřebnou matematickou symboliku. • Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary. • Načrtne a sestrojí základní rovinné útvary. 	Sestrojí přímkou, polopřímkou a úsečkou danou dvěma body. Používá množinový zápis pro polohu bodu. Sestrojí střed úsečky, osu úsečky, trojúhelník ze tří stran, čtverec, obdélník, kružnici a kruh daného poloměru. Sestrojí přímkou kolmou, rovnoběžnou s danou přímkou a procházející daným bodem.	Rovinné útvary - přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtverec, obdélník.	
Učení, pracovní, řešení problémů	Vytváření zásoby geometrických nástrojů	<ul style="list-style-type: none"> • Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem 	Sestrojí úhel dané velikosti s použitím úhlooměru. Klasifikuje druh úhlu. Sčítá, odčítá, násobí a dělí přirozeným číslem početně i graficky úhly. Správně pojmenuje dvojice úhlů a na základě jejich vlastností dopočítává velikosti úhlů.	Úhel a jeho velikost, počítání s úhlovou mírou, dvojice úhlů.	

Učení, řešení problémů, sociální	Provádění rozboru problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volba správného postupu vzhledem k podmínkám úlohy	●Odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů.	Vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku a mnohoúhelníků z nich složených.	Slovní úlohy plot obvod, výměra obsah.	Osobnostní rozvoj
Učení, pracovní, řešení problémů	Vytváření zásoby geometrických nástrojů, včetně geometrické symbolik a zdokonalování grafického projevu	●Náčrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar.	Rozhodne a zdůvodní, zda je daný rovinný útvar osově či středově souměrný. Ke známému geometrickému útvaru nalezne obraz v zadané souměrnosti.	středová a osová souměrnost	
Pracovní, sociální	Rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti	●Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Používá princip středové a osově souměrnosti na vytvoření souměrného rovinného útvaru z papíru.	středová a osová souměrnost	
Řešení problému	Rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešeních úloh	●Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.	Řeší Pythagoriádu a zájemci matematickou olympiádu a Matematického klokanu.	logické a netradiční úlohy	Morální rozvoj
sekunda					

Učení	Rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů	<ul style="list-style-type: none"> • Provádí početní operace v oboru racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu. 	Upraví složený zlomek. Vypočítá přirozenou mocninu reálného čísla, zapíše reálné číslo pomocí vhodné mocniny deseti. Násobí a dělí mocniny o stejném základě. Vypočítá druhou a třetí odmocninu racionálního čísla. Využívá je při výpočtu strany čtverce z jeho obsahu, v Pythagorově větě, výpočtu hrany krychle z jejího objemu. Užitím Pythagorovy vety rozhodne, zda je trojúhelník pravoúhlý.	Složený zlomek, mocnina a odmocnina. Pythagorova věta.	
Učení	Využívání dovedností v praktických činnostech	<ul style="list-style-type: none"> • Účelně využívá kalkulátor. 	Používá kalkulátor při numericky náročnějších úlohách na procenta a Pythagorovu větu.		
Učení, řešení problémů	Vytváření zásoby matematických nástrojů	<ul style="list-style-type: none"> • Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) 	Vyjádří část celku desetinným zlomkem, desetinným číslem a počtem procent. Z textu rozpozná celek, procentovou část a počet procent a poté vypočítá.	Procento, promile, základ, procentová část, počet procent, jednoduché úrokování.	
Řešení problémů, sociální	Rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně využití získaného řešení v praxi	<ul style="list-style-type: none"> • Řeší aplikační úlohy na procenta. 	Analyzuje a matematizuje slovní úlohy typu : sleva, zdražení, úrok.	Procenta.	Sociální rozvoj

Učení	Vytváření zásoby matematických nástrojů	<ul style="list-style-type: none"> ●Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí vytýkáním rozklad mnohočlenů na součín. 	Dosazuje za proměnnou do mnohočlenu počítá jeho hodnotu. Sčítá a odčítá mnohočleny, násobí a dělí mnohočlen jednočlenem, násobí mnohočlen dvojjčlenem, vytýká před závorku.	Proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny.	Osobnostní rozvoj
Řešení problémů, sociální, komunikativní	Rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně využití získaného řešení v praxi	<ul style="list-style-type: none"> ●Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matem. aparát v oboru reálných čísel. 	Sám vyhledá situace z běžného života, zjistí potřebná data a vytvoří slovní úlohu na procenta.	Procenta	
Řešení problémů, komunikativní, sociální a personální	Rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, rozvíjení systematičnosti, vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zjištěných dat	<ul style="list-style-type: none"> ●Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data.●Porovnává soubory dat. 	Vypočte množství dané složky v potravině dle informací na obalu. Vyhledá konkrétní podmínky pro leasing, půjčky, spoření atd. a použije při řešení konkrétní úlohy.	Procenta	Sociální rozvoj
Učení	Přesné a stručné vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.	<ul style="list-style-type: none"> ●Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary. 	Dle vlastností trojúhelníků charakterizuje trojúhelník rovnostranný, rovnoramenný, pravoúhlý, ostroúhlý, tupoúhlý. Dle vlastností čtyřúhelníků charakterizuje kosodélník, obdélník, kosočtverec, čtverec, lichoběžník, deltoid.	Trojúhelník, čtyřúhelník	

Učení	Vytváření zásoby matematických nástrojů. Rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si vzorců.	●Odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů.	V trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku vyznačí výšku a vypočte obsah a obvod.	Trojúhelník, čtyřúhelník	
Pracovní, učení, řešení problémů	Zdokonalování grafického projevu. Rozvíjení abstraktního myšlení.	●Načrtne a sestrojí základní rovinné útvary.	Sestrojí trojúhelník podle konstrukcí sss, sus, usu, Ssu.Sestrojí těžnice, těžiště, střední příčky, kružnici opsanou, vepsanou.Sestrojí rovnoběžník a lichoběžník. Zapiše postup.	Trojúhelník, čtyřúhelník	
Řešení problémů	Provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volba správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy.	●Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků.	V trojúhelnících dopočítá potřebné údaje a rozhodne, zda jsou či nejsou shodné.	Věty o shodnosti trojúhelníků	
Učení	Vedení k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.	●Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti.	Charakterizuje krychli, kvádr a hranol. Používá pojmy hrana, stěna, vrchol, podstava, plášť.	Hranoly	
Učení	Vytváření zásoby matematických nástrojů. Rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si vzorců.	●Odhaduje a vypočítává objem a povrch těles.	Odvodí vzorce pro výpočet povrchu a objemu hranolu. Převádí jednotky objemu (i duté míry) a obsahu. Předem odhaduje výsledek.	Hranoly	

Pracovní, řešení problémů	Využívání dovedností v praktických činnostech	<ul style="list-style-type: none"> •Načrtne a sestrojí síť základních těles. 	<ul style="list-style-type: none"> •Načrtne a sestrojí síť krychle, hranolu. 	Hranoly	
Řešení problémů, učení	Rozvíjení prostorové představivosti	<ul style="list-style-type: none"> •Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině. 	Ve volném rovnoběžném promítání sestrojí obraz krychle, kváдру a hranolu z různých pohledů.	Hranoly	
Řešení problémů, komunikativní a sociální	Rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně využití získaného řešení v praxi	<ul style="list-style-type: none"> •Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu. 	Praktické úlohy ze stavebnictví (objem vykopané zeminy, nátěh bazénu apod.).	Hranoly	Sociální rozvoj
Řešení problémů	Vedení k poznání , že k výsledku lze dospět různými způsoby.	<ul style="list-style-type: none"> •Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tématických a vzdělávacích oblastí. 	Vypočítá objem a povrch tělesa sestaveného z různých hranolů. Vyjadřuje procentem část povrchu či objemu.	Hranoly, procenta, Pythagorova věta	
tercie					
Učení, řešení problémů	Vytváření zásoby matematických nástrojů.	<ul style="list-style-type: none"> •Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů. • Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti. 	Rozdělí celek v daném poměru, změní číslo v daném poměru. Rozhodne, zda jsou dvě veličiny ve vztahu přímé nebo nepřímé úměrnosti a řeší slovní úlohy na úměrnosti. Používá trojčlenku i na procenta. Přepočítává vzdálenost ve skutečnosti na délku úsečky v plánu, mapě a naopak, určuje měřítko plánu.	Úměrnosti, trojčlenka, poměr, postupný poměr, měřítko plánu, procenta	Osobnostní rozvoj

Učení	Vytváření zásoby matematických nástrojů.	<ul style="list-style-type: none"> ●Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním. 	Násobí, dělí a umocňuje mnohočleny. Rozkládá mnohočlen na součin pomocí vzorců a vytýkáním a používá rozklad při úpravě lomeného výrazu. Určuje podmínky, za nichž je výraz definován. Převádí lomené výrazy na společného jmenovatele, sčítá je, odčítá, násobí a dělí. Vyjádří neznámou ze vzorce.	Mocniny, umocňování mnohočlenů, vzorce, rozklad na součin, lomené výrazy.	
Učení, řešení problémů	Vytváření zásoby matematických nástrojů. Provádění rozboru problému a plánu řešení.	<ul style="list-style-type: none"> ●Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic. 	Užití ekvivalentních úprav při řešení lineárních rovnic a nerovnic. Ve slovní úloze stanoví neznámou a sestaví rovnici.	Rovnice, nerovnice, slovní úlohy	
Řešení problému	Rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně využití získaného řešení v praxi.	<ul style="list-style-type: none"> ●Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel. 	Znázorní graficky situaci ze slovní úlohy o pohybu, stanoví neznámou a sestaví a vyřeší rovnici.	Rovnice, slovní úlohy	
Řešení problému, pracovní	Vedení ke zdokonalování grafického projevu. Rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti.	<ul style="list-style-type: none"> ●Porovnává soubory dat. 	Vytvoří sloupcový a kruhový diagram pro daný statistický soubor. Vyčte z daného diagramu informace.	Poměr	Osobnostní rozvoj
Pracovní, učení	Vytváření zásoby matematických nástrojů.	<ul style="list-style-type: none"> ●Vyjadřuje funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem. 	Vztah přímé a nepřímé úměrnosti zapíše jako funkci, stanoví konstantu úměrnosti. Sestaví tabulku funkčních hodnot a sestojí graf.	Úměrnosti	

Pracovní, učení	Vytváření zásoby matematických nástrojů. Využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností.	<ul style="list-style-type: none"> ●Charakterizuje a třídí základní rovinné úvary. ●Odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů. 	Definuje kružnici, kruh jako množinu bodů dané vlastnosti. Určí množinový vztah mezi kružnicí a přímkou, dvěma kružnicemi. Používá Thaletovu kružnici jako množinu bodů dané vlastnosti. Z poloměru vypočte délku kružnice, obsah kruhu a naopak z délky a obsahu určí poloměr. Charakterizuje části kružnice a kruhu (oblouk, výseč, úseč, mezikruží).	Kružnice, kruh	
Učení	Vytváření zásoby matematických nástrojů.	<ul style="list-style-type: none"> ●Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. ●Odhaduje a vypočítává objem a povrch těles. ●Načrtne a sestrojí síť základních těles. ●Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině. 	Charakterizuje rotační válec, jeho podstavu, plášť, výšku. Sestrojí síť rotačního válce a sám odvodí vzorec pro jeho povrch. Používá vzorce pro objem a povrch, vyjadřuje z nich neznámé. Načrtne rotační válec ve volném rovnoběžném promítání.	Rotační válec	
Řešení problémů, pracovní	Přesné a stručné vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, provádění rozborů a zápisů při řešení úloh, zdokonalování grafického projevu.	<ul style="list-style-type: none"> ●Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu. 	Sestrojí trojúhelník, čtyřúhelník z daných prvků, využívá množin bodů dané vlastnosti. Zapiše množinově postup konstrukce, provede diskusi počtu řešení. Matematizuje úlohy typu válcová silážní jámy, vodojem apod.	Geometrické konstrukce, slovní úlohy na rotační válec a kruh	

Řešení problémů	Rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním matematických pojmů a vztahů, poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností určování a zařazování pojmů.	<ul style="list-style-type: none"> •Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací. 	Řeší slovní úlohy pomocí složené trojčlenky. Provádí netradiční konstrukční úlohy včetně diskuse.	Netradiční geometrické a logické úlohy	
kvarta					
Učení	Vytváření zásoby matematických nástrojů	<ul style="list-style-type: none"> •Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic, nerovnic a soustav rovnic 	Řeší lineární rovnice a rovnice s neznámou ve jmenovateli pomocí ekvivalentních úprav, určuje podmínky a provádí zkoušku. Řeší soustavu dvou rovnic o dvou neznámých metodou dosazovací i sčítací.	Rovnice lineární, s neznámou ve jmenovateli vedoucí na lineární a jejich soustavy	
Řešení problémů	Provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volba správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy	<ul style="list-style-type: none"> •Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matem. aparát v oboru reálných čísel 	Ve slovních úlohách o společné práci, o směsích, o pohybu a dalších typech stanoví neznámou (neznámé) a sestaví rovnici (soustavu) určí podmínky úlohy a úlohu vyřeší.	Slovní úlohy - řešení pomocí rovnic	
Učení, řešení problémů, pracovní	Rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení.	<ul style="list-style-type: none"> •Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem. 	Převede reálnou situaci do funkčního vztahu (množství benzínu - počet ujetých kilometrů, rozměr geometrického útvaru - obsah apod.). Sestaví tabulku a zakreslí graf funkce lineární, kvadratické bez lineárního členu, absolutní hodnoty.	Funkce	Osobnostní rozvoj

Řešení problémů	Poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely	<ul style="list-style-type: none"> •Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů. 	Propojí grafické a početní řešení soustavy dvou lineárních rovnic o dvou neznámých. Vyřeší graficky slovní úlohu o rovnoměrném pohybu.	Funkce, slovní úlohy	
Učení	Vytváření zásoby matematických nástrojů	<ul style="list-style-type: none"> •Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků. 	V trojúhelníku dopočítá potřebné údaje a pomocí vět o podobnosti trojúhelníku rozhodne a zdůvodní, zda jsou či nejsou shodné. Používá goniometrické funkce úhlu v pravoúhlém trojúhelníku k výpočtu strany, úhlu.	Věty o podobnosti trojúhelníků, goniometrické funkce úhlu v pravoúhlém trojúhelníku.	
Učení, řešení problémů, pracovní	Rozvíjení prostorové představivosti	<ul style="list-style-type: none"> •Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. •Odhaduje a vypočítává objem a povrch těles. •Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině. •Načrtne a sestrojí síť základních těles. 	Charakterizuje jehlan, rotační kužel, jeho podstavu, plášť, výšku. Sestrojí síť a sám odvodí vzorec pro povrch jehlanu. Používá vzorce pro objem a povrch jehlanu, kužele, vyjadřuje z nich neznámé. Načrtne rotační kužel, jehlan ve volném rovnoběžném promítání.	Jehlany, kužely	

Řešení problémů	Rozvíjení prostorové představivosti, poznání, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely, zdokonalování grafického projevu.	●Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	V tělese ve volném rovnoběžném promítání vyznačí danou odchylku, vybere vhodný pravoúhlý trojúhelník k výpočtu potřebných údajů aplikací goniometrických funkcí, Pythagorovy věty, vět o shodnosti a podobnosti trojúhelníků.	Tělesa	
Řešení problémů	Provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volba správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy	●Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.	Matematizuje úlohu z praxe typu výkop - hranol, vodojem - válec, věž - válec + kužel apod. Při jejich řešení používá rovnici s jednou neznámou, goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku, vzorce pro objemy a povrchy těles.	Shrnutí probraného učiva a jeho aplikace	Sociální rozvoj

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu MATEMATIKA

Student nižšího gymnázia má za školní rok:

- napsané 4 čtvrtletní písemné práce s komplexními příklady / KU,KŘP /
- vypracovaný 1 protokol z praktického cvičení, kterého se zúčastnil / KP,KŘP,KK /
- zavedený „sešit vlastních úloh“, do kterého po probrání každé kapitoly vytvoří a provede vzorové řešení vlastní úlohy / KU,KP,KŘP /
- napsáno 75% malých prověrek / KU /

Toto je minimum závazné pro všechny vyučující předmětu, další je na uvážení každého vyučujícího.

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu Občanská výchova

Vyučovací předmět Občanská výchova na nižším gymnáziu slouží studentovi k orientaci v základních životních situacích, které se týkají postavení ve společnosti, osobnostních charakteristik a vztahu občana ke státu. Dále tento předmět akcentuje výchovu ke zdraví, k sociálnímu cítění a snaží se posilovat roli rodiny ve společnosti. Vede studenta k ekologickému a ekonomickému způsobu života.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Občanská výchova

Občanská výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty. Výuka předmětu probíhá v následujících hodinových dotacích: prima – 1 hodina, sekunda – 1 hodina, tercie – 1 hodina, kvarta – 1 hodina, a to nejen formou klasických vyučovacích hodin, ale i formou exkurzí, soutěží, projektů, přednášek, celoškolních akcí a charitativních aktivit.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu Občanská výchova

Kompetence k učení

- Nabízíme studentům aktivní metody (práce s encyklopedií, internetem, odbornou literaturou), které je povedou k soustavné práci s informačními zdroji.
- Pomocí této práce vedeme studenty k získávání a třídění informací a k další práci s nimi.
- Učíme studenty nakládat ekonomicky se svým časem (sestavujeme soupisy úkolů, učíme studenty vybírat důležité činnosti a klademe důraz na pravidelnost a odpovědnost).
- Navozujeme studentům situace, ve kterých se mohou poučit z chyb vlastních i cizích.
- Studenty vedeme k tomu, aby zkoušeli různé způsoby získávání informací a práce s nimi (pozorování, experimenty, porovnávání výsledků a vyvozování závěrů).

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme studenty k soustavné práci se získanými informacemi, pomocí kterých budou umět účinně a kreativně vyřešit problémovou situaci.
- Podněcujeme studenty k tomu, aby sami nacházeli problémová témata a zpracovávali je prostřednictvím projektů.
- Předkládáme studentům situace, ve kterých mohou zdokonalovat svou schopnost argumentace.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů, ale zároveň i samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme modelové situace, v nichž dostane student prostor k vyjádření a obhájení vlastního názoru.

- Zapojujeme studenty aktivně do skupinových a projektových prací, které vyžadují schopnost spolupráce a tolerance k odlišným názorům.
- Pomocí nácviku hraní rolí aktivně zapojujeme studenty do diskuse a vedeme je k dodržování pravidel diskuse.
- V těchto diskusích se zároveň zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností v sociálních vztazích a klademe důraz na kultivaci těchto dovedností.
- Na základě vlastního sebehodnocení a hodnocení ostatních studentů podporujeme pozitivní i negativní kritiku a sebekritiku.
- Učíme studenty publikovat a prezentovat své názory a myšlenky v diskusích a vlastních úvahách a esejích.
- Připravujeme studenty na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných situacích, které simulujeme v hodinách.
- Vyžadujeme dodržování stanovených pravidel a umožňujeme studentům, aby se podíleli na jejich sestavování vlastními návrhy a připomínkami.
- Na konkrétních příkladech chování učíme studenty základům nonverbální komunikace a asertivnímu chování a rozvíjíme jejich schopnost naslouchat druhým (diskuse, komunikace ve skupinách).

Kompetence sociálně personální

- Navozujeme dostatek modelových situací, které povedou k uvědomění si společenských rysů lidí z různých kulturních prostředí.
- Vytváříme problémové situace, v nichž si žáci budou uvědomovat potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi.
- Pomocí skupinové práce učíme studenty pracovat v týmech a zastávat v nich různé role.
- Rozvíjíme schopnost studentů kriticky hodnotit svoji práci a význam v týmu, práci ostatních členů týmu a práci týmu jako celku (sebehodnocení, hodnocení skupiny, hodnocení ostatních skupin).
- Podporujeme integraci studentů se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů pomocí skupinové práce a práce ve dvojicích.

Kompetence občanské

- Na základě diskusí a obhajoby vlastních názorů vedeme studenty k pozitivnímu vnímání své školy a své obce a k pozitivní prezentaci svojí osoby a školy na veřejnosti.
- Pomocí sebeprezentace a zhodnocení své práce vedeme studenty k sebeúctě a k úctě k druhým lidem.
- V konkrétních modelových a problémových situacích seznamujeme studenty s potřebnými právními normami.
- Na základě diskusí a vlastních úvah a esejí podporujeme studenty v aktivní ochraně jejich zdraví a v ochraně životního prostředí.
- Nabízíme studentům vhodné kulturní, sportovní a rekreační aktivity jako protiklad nežádoucích sociálně patologických jevů (sestavování kulturních přehledů, tipy na akce, kulturní aktuality).

Kompetence pracovní

- Vytváříme studentům podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme jejich pracovní podmínky a studenty vedeme k adaptaci na ně.
- Seznamujeme studenty s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci ČR a EU (přehled uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace a zdrojů informací).
- Postupně a adekvátně jejich věku a na základě modelových situací seznamujeme studenty s klíčovými právními normami týkajícími se pracovního procesu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu OBČANSKÁ NAUKA

Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima					
		Člověk ve společnosti	Člověk ve společnosti		
pracovní, řešení problémů, občanská	Zná pravidla daná školním řádem a dodržuje je a aktivně se podílí na chodu školy a školní samosprávy.		seznámí se školním řádem a bude jej cíleně dodržovat	Naše škola	Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova
pracovní, sociálně personální, občanská			rozliší práva a povinnosti žáků; objasní činnost a význam žákovské samosprávy; bude se aktivně podílet na chodu školy, bude využívat jejích možností (kluby, časopis, parlament...)		
učení, komunikativní			zná historii školy, umí o ní pohovořit vlastními slovy		

pracovní, řešení problémů, komunikativní	Poznává svou obec a zaujímá k ní odůvodněný postoj, rozlišuje vandalské chování a umí proti němu bojovat.	zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	samostatně vyhledá informace o své obci, vytvoří propagační materiál (turistický leták) o své obci a seznámí ostatní se základními informacemi; objasní kulturní význam místních rodáků, zajímavých a památných míst, objasní hospodářský význam obce	Naše obec, region, kraj	Enviromentální výchova, Výchova demokratického občana
komunikativní, pracovní			zdůvodní svůj vztah k obci, v níž žije (co se mu líbí/nelíbí)		
pracovní, řešení problémů, sociálně personální, občanská			najde v obci konkrétní případy vandalismu, zdůvodní jeho nepřijatelnost a hledá řešení, jak proti němu bojovat		
učení, komunikativní			převypráví nejznámější české pověsti, vysvětlí smysl pověstí pro náš národ	Naše vlast	Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova
učení, občanská	Rozeznává projevy vlastenectví a nacionalismu.	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	uvědomí si význam slov vlastenectví a nacionalismus; popíše projevy falešného vlastenectví		
komunikativní, občanská, sociálně personální			vyjádří vlastní postoj ke svému státu a národu a také k českému jazyku		

učení, řešení problémů	Nalézá odlišnosti a jedinečnosti své země.	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	rozliší jednotlivé státní symboly (oficiální/neoficiální); specifikuje situace, v nichž se těchto symbolů používá		
učení, komunikativní, řešení problémů			vlastními argumenty vyjádří důležitost významných osobností a míst naší historie a současnosti, vyjmenuje významné osobnosti a kvalitní výrobky, které nás proslavily		
učení, řešení problémů, komunikativní			najde základní informace o našem hlavním městě, o zajímavých místech a památkách na jeho území		
učení, občanská			orientuje se ve státních i církevních svátcích (i významných dnech) a zdůvodní, co si jimi připomínáme	Člověk v rytmu času	Multikulturní výchova
řešení problémů, sociálně personální			odliší projevy lidské práce od přírodních výtvorů, seznámí se s rozmanitými projevy kultury (památky, tradice)	Kulturní život	Multikulturní výchova, Mediální výchova
řešení problémů, sociálně personální	Je schopen zmapovat přehled kulturních akcí svého regionu.	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	orientuje se v nabídce kulturních institucí nejen v obci, ale i v celém regionu		

pracovní, řešení problémů			vybírání a doporučuje akce vhodné pro sebe i své spolužáky		
sociálně personální, občanská, pracovní			na konkrétních příkladech kulturních rozdílů ilustruje důležitost kulturních hodnot jiných národů, včetně našeho		
sociálně personální, občanská	Toleruje a respektuje projevy odlišných kultur a názorů.	objasňuje potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám	uvědomuje si odlišnost kultur a význam jejich vzájemného ovlivňování		
sociálně personální, pracovní, komunikativní			zdůvodní nutnost navazování sociálních vztahů, na konkrétních příkladech rozliší různost vztahů (z hlediska délky, hloubky, míry oficiality atd.);zhodnotí přínos vrstevnických vztahů, vliv party na jedince a důležitost příslušnosti k určitým společenským skupinám (uvede příklad svých členských skupin)	Lidská setkání	Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana

komunikativní, sociálně personální		objasňuje potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám	zdůvodní nutnost tolerantního postoje k menšinám		
sociálně personální, komunikativní			posoudí vztah mužů a žen v současném světě a orientuje se v pojmech feminismus, diskriminace; uvede argumenty pro rovné postavení mužů a žen		
řešení problémů, sociálně personální	Chápe pojem lidská solidarita a aktivně se solidárního chování účastní.	zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity lidí, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	na konkrétních příkladech dokáže (ne)soběstačnost lidí; rozpozná situace, ve kterých může být lidská pomoc užitečná a ve kterých je nutná, uvede konkrétní případy		
řešení problémů, komunikativní, občanská			navrhne situace, v nichž může sám (potažmo jeho rodiče, dospělí) pomoci		
řešení problémů, sociálně personální, občanská			zjistí, jakými způsoby pomáhá lidem v těžkých životních situacích stát (důchody, příspěvky)		

pracovní, sociálně personální, komunikativní, řešení problémů			během svého studia se sám aktivně zúčastní nejméně jedné charitativní akce		
řešení problémů, pracovní			kriticky zhodnotí účelnost prostředků vynaložených na charitu (na pomoc druhým)		
pracovní, řešení problémů			ovládá základní pravidla první pomoci		
učení, sociálně personální			zná příklady lidí, jejichž životní náplní bylo pomáhat druhým		
řešení problémů, komunikativní	Posuzuje a řeší různé komunikační situace, včetně konfliktních.	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	rozlišuje různé způsoby komunikace (předávání informací a práce s nimi) a dovede je vhodně použít v konkrétní komunikační situaci	Vztahy mezi lidmi a zásady lidského soužití	Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana
pracovní, řešení problémů			identifikuje modelové situace jako konfliktní a orientuje se ve vhodných způsobech, jak se tyto "konflikty" dají řešit; nachází různé způsoby řešení; navrhuje nejlepší způsoby řešení		
učení, pracovní, řešení problémů, sociálně personální	Netoleruje rasismus a xenofobii a aktivně proti nim vystupuje.	rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	dokáže vysvětlit, co znamenají pojmy: rasismus, xenofobie, extremismus, diskriminace, genocida, šovinismus; uvede konkrétní příklady projevů rasismu, extremismu, xenofobie		

komunikativní, sociálně personální, občanská			vyjádří kritický postoj k těmto radikálním názorům; sám tyto názory nezastává; uvědomí si, že projevy těchto názorů mohou mít negativní dopad na společnost; sám se snaží zaujmout tolerantní postoj vůči ostatním		
sociálně personální, občanská, komunikativní, řešení problémů			v běžných situacích ve škole rozpozná projevy šikany, uvědomuje si její nebezpečí, v soužití se spolužáky proti šikaně aktivně zakročí		
pracovní, sociálně personální			ovládá základy slušného chování, předvede je v modelových situacích a poté je využívá v běžném společenském styku		
učení, pracovní, sociálně personální			rozliší rozdíl mezi pojmy etika a etiketa, morálka a mravnost; určí, které mravní hodnoty považuje za nejdůležitější, vysvětlí proč; uvědomí si, jak funguje lidské svědomí a naučí se s ním pracovat		
komunikativní, řešení problémů, pracovní, sociálně personální	Spolupracuje s ostatními v rámci školy a obce.	posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	zhodnotí a v konkrétních situacích ověří přínos spolupráce lidí při řešení úkolů na úrovni rodiny a školy		
sekunda					
		Člověk jako jedinec	Člověk jako jedinec		

učení, komunikativní	Rozeznává pomocí vlastních příkladů vývoj osobnosti člověka a chápe odlišnosti mezilidských vztahů.	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy mezi lidmi i kvalitu života	pochozí a jednoduchými argumenty objasní změny ve vývoji lidské osobnosti (fáze lidského života)	Podobnost a odlišnost lidí	Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova
komunikativní			zdůvodní význam fyzické a psychické odlišnosti pohlaví		
učení, komunikativní, pracovní			popíše obecně psychické a fyzické vlastnosti osobnosti v jednotlivých fázích vývoje, vyvodí obecné závěry o vývojových změnách osobnosti a uvědomí si, co má na vývoj psychických a fyzických vlastností osobnosti vliv		
učení, pracovní, řešení problémů			identifikuje, v jaké fázi se sám nachází a zhodnotí na základě předchozích poznatků vlastní psychické a fyzické vlastnosti		
komunikativní, řešení problémů, sociálně personální			diskutuje o problémech dospívajících v souvislosti s vrstevnickými vztahy, partnerskými vztahy, rodinnými vztahy atd.; je schopen podat návrhy řešení různých modelových problémů mládeže; zná osoby a organizace, které mu mohou s problémy pomoci		
učení, komunikativní			v rámci vývoje jedince identifikuje a pomocí základních pojmů popíše projevy tělesné a psychické zralosti		

řešení problémů, pracovní			vytvoří si žebříček základních hodnot, které by zohlednil při výběru partnera, a odliší je od hodnot, které by hrály roli při výběru kamaráda		
řešení problémů			uvědomuje si vývoj partnerského vztahu vzhledem k věku partnerů (popř. délce známosti)		
učení, řešení problémů			seznámí se s nebezpečím sexuálně přenosných chorob, uvědomuje si jejich nebezpečnost a nutnost ochrany před nimi; zná výhody a nevýhody různých druhů antikoncepce		
učení, řešení problémů	Obhajuje důležitost životních cílů a vliv lidské vůle na ně.	posoudí vliv osobních vlastností a dosahování individuálních i spol. cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	odhalí s pomocí informačních zdrojů, které psych. vlastnosti a rysy (charakter, temperament, vrozené předpoklady, dovednosti, schopnosti) tvoří osobnost člověka, pokusí se po této stránce charakterizovat sama sebe	Podobnost a odlišnost lidí Vnitřní svět člověka	Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova
učení, řešení problémů			podle specifických projevů chování rozezná temperamentové typy		
učení, sociálně personální			dokáže vlastními slovy postihnout rozdíl mezi prožíváním, chováním a jednáním, mezi emocemi, náladou a afektem; na příkladech vysvětlí rozdílnost citů (z hlediska délky, intenzity, hloubky apod.)		

učení			na základě poučení o vnímání druhých lidí vysvětlí, jakých chyb se můžeme při poznávání lidí dopustit a proč		
řešení problémů, sociálně personální, občanská			na modelových příkladech ukáže, jak vůle pomohla člověku "odrazit se ode dna"		
řešení problémů			vytyčí si svoje blízké cíle i vzdálené životní ambice		
komunikativní, řešení problémů			vysvětlí, jaké jsou motivy jeho chování (proč co dělá?)		
řešení problémů, sociálně personální	Chová se podle norem společenského chování a rozeznává nevhodné způsoby chování.	rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	osvojí si normy společenského chování a mezilidské komunikace a s touto normou konfrontuje chování své i ostatních		
sociálně personální			k chování mimo stanovené normy zaujme kritický postoj, zdůvodní nevhodnost tohoto chování, svůj názor si obhájí v diskusi		
komunikativní, řešení problémů			navrhne způsob, jak se takovému chování vyvarovat, vytvoří vlastní "soubor pravidel slušného chování a komunikace"		

řešení problémů, sociálně personální	Ve svém životě naplňuje zásady zdravého životního stylu, rozeznává škodlivé vlivy na životní styl člověka a aktivně proti nim vystupuje.	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	v průběhu výuky se seznamuje s různými stránkami vlastní osobnosti (sebepoznání), uvědomuje si omezenost vlastních možností a zároveň se snaží maximálně rozvíjet své schopnosti	Osobní rozvoj	Osobnostní a sociální výchova
sociálně personální, řešení problémů			vlastními slovy zhodnotí své chování, je schopen pozitivní i negativní kritiky (sebereflexe)		
Životospráva a životní styl		Životospráva a životní styl			
pracovní, řešení problémů			vysvětlí, co má vliv na formování našeho životního stylu a naši životosprávu, zná pravidla zdravé životosprávy, snaží se jimi řídit		
pracovní, řešení problémů, sociálně personální			sestaví si vlastní přehled denních aktivit, odhalí podobnosti s režimem dne ostatních spolužáků, odhalí zákonitosti platné pro režim dne studenta		
řešení problémů, sociálně personální, pracovní			diskutuje o možnostech trávení volného času ve škole i mimo ni		

pracovní			uvědomí si vliv výživy na zdraví lidí (poměr příjem - výdej; vegetariánská strava, spalování tuků, rizika poruch příjmu potravy...), ví, jak se stravovat správně a zdravě, a snaží se podle toho změnit své špatné stravovací návyky		
sociálně personální, řešení problémů			rozliší jednotlivé druhy závislosti na návykových látkách, porovná dopad jednotlivých návykových látek na organismus člověka		
učení, pracovní			vlastními slovy popíše pojmy: alkoholismus, tabakismus, narkomanie, nezákonný doping		
učení, řešení problémů			seznámí se s projevy organismu, který je pod vlivem lehkých/těžkých návykových látek		
řešení problémů, komunikativní			sestaví přesvědčivou kampaň, která ukáže zásadně odmítavý postoj k požívání jakýchkoli návykových látek		
		Člověk a jeho vztah ke světu	Člověk a jeho vztah ke světu		
učení, pracovní, řešení problémů	Rozeznává různé druhy náboženských systémů a toleruje jejich projevy.		v encyklopediích (popř. jiných zdrojích) vyhledá základní pojmy spojené s náboženstvím: víra, náboženství, teologie, ateismus, polyteismus, monoteismus a bude je umět vlastními slovy přiblížit ostatním		Multikulturní výchova, Mediální výchova, Výchova demokratického občana
učení, komunikativní			vlastními slovy zdůvodní potřebu (nepotřebnost) víry obecně		

řešení problémů, pracovní, učení			prostřednictvím miniprojektů zpracuje nábož. systémy: křesťanství, judaismus, islám, hinduismus, buddhismus		
řešení problémů			analyzuje a srovnává podobnosti a odlišnosti nábož. systémů		
komunikativní, řešení problémů			najde argumenty, kterými dokáže nebezpečnost sektářských organizací a skupin		
řešení problémů, komunikativní			vysvětlí, jak náboženství ovlivňuje morální hodnoty společnosti; objasní, co ovlivňuje morálku člověka a jak se vyvíjely mravní hodnoty lidské společnosti v proměnách času		
sociálně personální, občanská			uvědomuje si vlastní svobodu rozhodování a chování a jejich meze, zodpovědnost za svoje jednání a podle toho se chová		
		Mediální komunikace	Mediální komunikace		
učení, řešení problémů	Zaujímá kritický postoj k médiím a odhaluje jejich manipulativní způsoby komunikace s divákem.	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	vysvětlí pojmy: mediální komunikace, mediální kultura, masová média, masová kultura	Masová kultura	Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova
pracovní, řešení problémů, komunikativní			na ukázkách projevů různých typů médií odhalí možnosti práce s informacemi (televize, rádio, noviny, internet) a výhody a nevýhody těchto médií obecně		

řešení problémů			na modelových ukázkách reklam odhalí různé strategie manipulace s nepoučeným divákem, sám se pak snaží nepodlehnout manipulaci		
pracovní, řešení problémů			aktivně pracuje na tom, aby všechna média využíval účelně a v rozumné míře		
tercie					
		Stát a právo	Stát a právo		
učení, řešení problémů, komunikativní	Orientuje se v různých typech a formách států a chápe funkce jednotlivých složek státní moci.	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	rozlišuje nejčastější typy a formy států, uvádí jejich základní znaky, uvádí reprezentativní ukázky	Právní základy státu	Výchova demokratického občana
učení, komunikativní, sociálně personální		rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci v ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	vlastními slovy vyjádří podstatu činnosti zákonodárné, výkonné a soudní moci a uvede konkrétní příklady jejich institucí a orgánů	Státní správa a samospráva	Výchova demokratického občana
učení, komunikativní, sociálně personální			popíše systém krajské a obecní samosprávy, navštíví jejich konkrétní sídla (v regionu) a seznámí se s náplní jejich činnosti		

učení, řešení problémů	Objasňuje výhody demokratického způsobu vládnutí a uplatňuje svá demokratická práva s důrazem na toleranci práv druhých.	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	s pomocí příkladů vyloží podstatu demokracie, vysvětlí výhody a nevýhody politického pluralismu a vysvětlí jeho dopady na každodenní život občanů demokratického státu	Principy demokracie	Výchova demokratického občana
učení, řešení problémů, komunikativní		vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	seznámí se s průběhem voleb v ČR (zjistí, kdo se voleb může zúčastnit jako volič, kdo jako volený zástupce; odhadne, co vede voliče k jejich volbě)		
komunikativní, řešení problémů		přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	pomocí praktických úkolů se seznámí se základními právními texty (Listina základní práv a svobod, Úmluva o právech dítěte, Všeobecná deklarace lidských práv) upravujícími lidská práva	Lidská práva	Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova
řešení problémů, občanská, sociálně personální			zhodnotí význam ochrany lidských práv a svobod v moderní společnosti, uvede příklady porušování lidských práv a svobod		

řešení problémů	Rozeznává jednotlivé základní právní normy občanského, rodinného a pracovního práva a dodržuje je.	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	vysvětlí, co je právní řád, co jsou právní předpisy a právní normy, kde se s nimi setkáváme	Právní řád České republiky	Výchova demokratického občana
řešení problémů			pomocí praktických úkolů se seznámí s Ústavou ČR, osvojí si (alespoň rámcově) její obsah		
učení, řešení problémů			objasní způsob vzniku a zániku občanství, odhalí práva a povinnosti občanů a srovná je s právy a povinnostmi cizinců; vysvětlí, jak je v ČR realizována právní ochrana občanů a jak se to odráží v jejich životě		
učení, řešení problémů		objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství	zamyslí se nad významem rodiny v současné společnosti (pojmenuje rodinné vazby a vztahy, uvědomí si problémy vyplývající z mezigeneračních vztahů), chápe základní funkce rodiny	Právo v každodenním životě	Výchova demokratického občana
učení			rozumí pojmům: manželství, rodina, registrované partnerství, monogamie, polygamie, církevní a civilní sňatek		
učení, sociálně personální			vyjmenuje okolnosti platné pro uzavření a ukončení manželství		

řešení problémů, sociálně personální			nalezne práva a povinnosti rodičů a dětí; ví, kam se obrátit v případě porušování práv dětí		
komunikativní, sociálně personální			charakterizuje různé možnosti náhradní rodinné péče (ústavní péče, pěstounská péče, adopce, opatrovnictví) a shrne jejich výhody a nevýhody		
sociálně personální, občanská			chápe děti vyrůstající v dětských domovech jako sobě rovné		
sociálně personální, občanská, pracovní			zamyslí se nad úskalím výchovy v ústavní péči a v neúplné rodině		
učení, pracovní			seznámí se zdrojem informací o zaměstnání a podnikání - Zákoníkem práce		
komunikativní, sociálně personální			zná pojem nezaměstnanost, vysvětlí, jak k ní může dojít a jak nám při hledání práce může pomoci pracovní úřad		
pracovní, řešení problémů, komunikativní			s využitím praktických pomůcek se seznámí s náležitostmi pracovní smlouvy, čehož využije při sjednávání brigád (z toho vyplývá, že se seznámí s tím, na jak dlouho se smlouva uzavírá, jak lze pracovní poměr uzavřít atd.)		
učení, pracovní			zná základní práva a povinnosti zaměstnanců (brigádníků) a zaměstnavatelů		
komunikativní			umí vysvětlit pojem vlastnictví, uvědomuje si zodpovědnost vyplývající z vlastnictví		

pracovní, řešení problémů	Uvědomuje si důsledky právních úkonů, kterých je schopen se zúčastňovat.	provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě věcí	orientuje se v jednotlivých typech smluv, které ošetřuje závazkové právo		
učení, řešení problémů			na základě předešlých příkladů sestaví jednoduchou smlouvu o prodeji/koupi věci		
učení, komunikativní, řešení problémů		rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	připomene si soustavu soudů v ČR a vyjmenuje další orgány (právní profese) činné ve vyšetřovacím a soudním procesu		
pracovní, řešení problémů, komunikativní, sociálně personální			simuluje soudní přelíčení podle anglosaského/kontinentálního systému		
řešení problémů, komunikativní	Rozeznává různé druhy protiprávního jednání, aktivně proti nim vystupuje a orientuje se v činnosti institucí, které proti tomuto jednání bojují.	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	rozliší přestupek a trestný čin a sankce s nimi spojené	Protiprávní jednání	Výchova demokratického občana

komunikativní, sociálně personální, občanská			v diskusi zaujme postoj k problematice trestu smrti		
sociálně personální, občanská			orientuje se v některých formách protiprávního jednání (krádeže, týrání, distribuce a nadměrné požívání drog, pohlavní zneužívání atd.)		
komunikativní, sociálně personální			v diskusi zaujme postoj k legalizaci lehkých drog		
kvarta					
		Stát a hospodaření	Stát a hospodaření		
učení, sociálně personální, pracovní	Orientuje se v různých formách vlastnictví a dodržuje zásady hospodárnosti a ochrany vlastněného majetku.	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady	na konkrétních příkladech a modelových situacích rozliší různé formy vlastnictví (osobní, rodinné, obecní, státní, podnikové); rozliší podílové a bezpodílové vlastnictví; uvědomuje si zodpovědnost s vlastnictvím spojenou a podle toho s "věcmi" nakládá; odliší legální a nelegální způsoby zisku majetku a peněz	Majetek a vlastnictví	Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova
řešení problémů		objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání	uvědomí si rozdíl mezi vlastnictvím hmotným a duševním a podílí se na ochraně duševního i hmotného vlastnictví svého i ostatních		

učení, pracovní		doдрžuje zásady hospodárnosti, popisí a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	seznámí se s dějinami směny, platnou měnou (čím se platí, jaké ochranné známky naše platidla mají, jak probíhá elektronická platba)	Peníze	Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova
pracovní, občanská, řešení problémů			sestaví si vlastní a pak i rodinný měsíční rozpočet, na kterém rozliší příjmy a výdaje; navrhne vhodné řešení, jak ušetřit, a prezentuje nutná pravidla hospodárnosti		
učení, pracovní	Chápe úlohu státu v ekonomice a rozeznává jednotlivé části bankovní soustavy ČR.	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí	seznámí se s fungujícím systémem bank v ČR a sám z dostupných informačních zdrojů zjistí, jaké služby banky občanům nabízejí; porovná výhodnost nabízených služeb v oblasti vedení účtu, zpoplatnění výběru z bankomatu atd. a vybere nejvýhodnější nabídku		
učení, komunikativní, pracovní		rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které se státního rozpočtu získávají občané	vysvětlí, co to je státní rozpočet a v jakém stavu se může nacházet (vyrovnaný, schodkový, přebytkový); na základě konkrétních příkladů ukáže, co jsou příjmy a co výdaje státu		

sociálně personální, komunikativní			orientuje se v nabídce sociálních příspěvků státu a dokáže vysvětlit, co tyto příspěvky pokrývají a komu je stát poskytuje (důchody, podpora v nezaměstnanosti, sociální příspěvky atd.)		
pracovní, řešení problémů	Dokáže vysvětlit podstatu fungování tržní ekonomiky.	rozděluje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	pomocí odborných zdrojů rozliší jednotlivé ekonomické sektory; na základě zeměpisných znalostí porovná úlohu a úroveň výroby, obchodu a služeb v jednotlivých zemích (převládající sektor)	Výroba, obchod, služby	Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova
učení, komunikativní		na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu	vysvětlí základní pojmy ekonomika, ekonomie, dokáže vymežit rozdíl ve významu obou pojmů	Principy tržního hospodářství	Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova
řešení problémů, komunikativní			na rozboru modelové situace vyloží pojmy nabídka, poptávka, trh a jejich vzájemné vztahy		
učení, pracovní, řešení problémů			uvědomuje si úlohu monopolu a konkurence na trhu (klady a zápory obou řešení situace na trhu)		
pracovní, občanská			orientuje se v různých právních formách podnikání a vysvětlí podmínky nutné pro podnikání		
		Mezinárodní vztahy, globální svět	Mezinárodní vztahy, globální svět		

učení, pracovní, sociálně personální	Vysvětlí význam vstupu ČR do Evropské unie a uvede některá práva a povinnosti občanů EU.	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	zná základní informace o EU (proč vznikla, jaké má cíle atd.) a ví, kdy byla do EU začleněna ČR	Evropská integrace	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
učení, komunikativní, řešení problémů			objasní a vlastními slovy vyjádří kladný a záporný vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů		
učení			pojmenuje a rozliší příklady práv, svobod a povinností občanů ČR v rámci EU		
komunikativní, řešení problémů			zhodnotí a obhájí možné způsoby uplatňování těchto práv a svobod, v dějinách zaznamená i události, které naopak tato práva a svobody porušují		
řešení problémů, sociálně personální, pracovní	Rozeznává významné mezinárodní organizace a uvědomuje si význam členství ČR v nich.	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy	vybere mezinárodní organizace, s nimiž ČR spolupracuje a jejichž členem je, prokáže a analyzuje jejich význam ve světovém dění	Mezinárodní spolupráce	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova
řešení problémů			prověří a zhodnotí konkrétní příklady výhod a nevýhod spolupráce mezi jednotlivými státy		

komunikativní	Rozumí pojmu globalizace, rozpozná rozdíl mezi globálními a lokálními problémy a určí jejich příčiny.	uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	vysvětlí princip globalizace	Globalizace	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova
komunikativní			definuje konkrétní příklady projevů globalizace ve svém nejbližším okolí i obecně		
komunikativní, řešení problémů			prodiskutuje kladný a záporný vliv globalizace na moderní svět, z čehož vyvodí obecné závěry		
učení, komunikativní		uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	žák pojmenuje některé globální (společenské i ekologické) problémy dneška a zaujme k nim osobní postoj, který bude schopen obhájit vlastním psaným i mluveným projevem v diskusi či referátu		
učení, komunikativní			objasní, čím je zabývá ekologie, jaký je její význam, nezaměňuje pojmy příroda a životní prostředí; obhájí důležitost a využitelnost jednotlivých přírodních živlů a přírodního bohatství		
řešení problémů, sociálně personální			odhalí hlavní příčiny globálních (společenských i ekologických) problémů současnosti a objasní jejich možné důsledky pro život lidstva		

komunikativní, řešení problémů		objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu	na konkrétních ukázkách formuluje souvislosti mezi globálními a lokálními problémy a pokusí se z těchto konkrétních ukázek vyvodit obecné závěry platné pro zmíněný vztah		
komunikativní, řešení problémů			prokáže na vlastních vybraných příkladech možné projevy globálních problémů na lokální úrovni (obec, kraj) a navrhne způsoby řešení vybraných problémů ve svém okolí		
řešení problémů, sociálně personální, občanská			snaží se sám svým uvědomělým chováním zapojit do boje proti některým problémům, např. toleruje své rómské spoluobčany, chrání životní prostředí, třídí odpad apod.		
učení, řešení problémů, sociálně personální			zjistí informace o organizacích, které se snaží světové problémy řešit (Greenpeace, Člověk v tísni apod.) a zpracuje materiály na jejich propagaci		
pracovní, komunikativní	Objasní pojem mezinárodní terorismus a zhodnotí způsoby boje proti němu.	uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	popíše a vlastními slovy vyjádří příklady problematiky mezinárodního terorismu		
komunikativní, řešení problémů			analyzuje a kriticky zhodnotí klady a zápory konkrétních způsobů potírání mezinárodního terorismu		
		Svět práce	Svět práce		

učení, pracovní, řešení problémů, komunikativní	Orientuje se v možnostech trhu práce.	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	zorientuje se na trhu práce, zjistí, jaké druhy práce lze vykonávat, v jakém prostředí, s kterými prostředky a nástroji a za jakých podmínek (kvalifikačních, osobnostních i zdravotních), ujasní si, co různé činnosti obnáší, kterých vlastností je třeba k výkonu "praktických", "badatelských", "uměleckých", "sociálních" a "podnikavých" povolání	Trh práce	Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova
sociálně personální, občanská			chápe rovnost všech lidí na pracovním trhu, odliší příklady možné diskriminace při výběru zaměstnance od nutného omezení způsobeného např. zdravotním stavem, nedostatečnou kvalifikací		
pracovní, sociálně personální, občanská	Dokáže posoudit svůj profesní potenciál a využívá poradenských služeb pro volbu vhodného vzdělání (profese).	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	věnuje se sebepoznávání, učí se kriticky zhodnotit své vlastnosti, schopnosti a nedostatky, silné stránky posiluje a nedostatky odstraňuje, rozvíjí své zájmy a mimoškolní aktivity; reálně zhodnotí své možnosti a přemýšlí o budoucím povolání s přihlédnutím ke svým schopnostem a zdravotnímu stavu	Volba profesní orientace	Osobnostní a sociální výchova
pracovní, řešení problémů		využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání	využije nabídky pedagogicko-psychologické poradny a projde testy zaměřenými na profesní orientaci; vědomě se připravuje na přijímací zkoušky na SŠ (pokud hodlá opustit gymnázium po absolvování povinné školní docházky)		
řešení problémů, sociálně personální, pracovní			orientuje se v možnostech svého dalšího vzdělávání, tzn. seznámí se vzdělávacím systémem v ČR, ví, kde a za jakých podmínek u nás může být realizována povinná školní docházka	Možnosti vzdělávání	

pracovní, sociálně personální, občanská, řešení problémů			zjistí, na které školy může jít studovat po ZŠ, zda na nich existují nějaké podmínky pro přijetí, ví, jak jsou školy zakončeny; porovná jednotlivé druhy SŠ (G, SOŠ, SOU, OU) z hlediska náplně studia, z hlediska přípravy na budoucí povolání/studium, rozlišuje rozdíl mezi výučním listem a maturitou		
komunikativní			jako student gymnázia obhájí jeho výhody, nalezne také nevýhody plynoucí z jeho všeobecně vzdělávacího zaměření		
řešení problémů, pracovní, sociálně personální			zmapuje možnosti studia po skončení SŠ, vysvětlí rozdíl mezi VŠ a VOŠ, ve stručném přehledu se seznámí s jednotlivými fakultami a s povoláními, na která připravují, a s tituly, které na nich lze získat; lidem ze svého okolí, kteří dosáhli vysokého stupně vzdělání, projeví patřičnou úctu a respekt		
učení			orientuje se v pojmech zaměstnání, povolání, profese, poslání, profesionalita	Zaměstnání a podnikání	Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova
pracovní, řešení problémů			porovná výhody a nevýhody zaměstnání a podnikání; zná nejčastější formy podnikání, vyhledá pracovní příležitosti v obci (regionu), navrhne sféry, ve kterých by bylo možno v obci (regionu) podnikat, zdůvodní svoje návrhy		

sociálně personální, občanská	Dokáže obhájit své schopnosti a dovednosti při prezentaci své osoby.	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	vžije se do role absolventa SŠ/VŠ, či nezaměstnaného a navrhne, jak by ve své situaci postupoval (úřad práce, životopis, inzerát, pohovor ...)		
-------------------------------------	--	--	---	--	--

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu OBČANSKÁ NAUKA

- 2 testy z probrané látky
- 2 pracovní listy na dané téma
- 1 skupinovou práci, kde prokáže svou schopnost spolupráce a tolerance
- 1 krátká úvaha na zadaný problém
- 1 modelovou situaci (v té budeme hodnotit věrohodnost role, zvolené argumenty a vhodný způsob komunikace)

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis přináší studentům základní informace o vývoji lidských dějin. Jeho prostřednictvím se studenti seznamují s vývojem lidského druhu, dále s periodizací dějin, s proměnami světa a společnosti v průběhu dějin a s kulturním odkazem historie. V rámci historického vývoje se klade důraz na dějiny vlastního národa, jeho tradice a kulturní bohatství. Národní dějiny jsou vhodně zapojovány do celoevropského, potažmo celosvětového kontextu.

Předmět odhaluje i práci historika při získávání informací o dějinách, poukazuje na důležitost pramenů při studiu dějin a umožňuje studentům se seznámit s nejrůznějšími druhy pramenů. Dává studentům prostor pro časové a prostorové propojení historických dějů.

Snaží se vypěstovat ve studentech vědomí toho, že dějiny nejsou uzavřeným celkem a souborem nevyvratitelných faktů, že jsou naopak stále probíhajícím řetězcem událostí. V historii by měli studenti hledat poučení, propojovat současnost s poznatky o minulosti, klást si otázky po možném vývoji budoucím atd.

Obecné historické poznatky a problémy jsou přibližovány i prostřednictvím dějin regionu a místa bydliště (popř. studia).

Výuka předmětu Dějepis podporuje u žáků rozvoj rozumových schopností, formování postojů i kultivaci osobnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem ve všech třídách nižšího gymnázia v hodinové dotaci dvě hodiny týdně. Vedle klasického vyučování v hodinách využívá předmět i dalších možností výuky, jako např. poznávací vycházky, organizované výlety a zájezdy nejen po České republice, ale i do zahraničí, exkurze v místě i ve vzdálenějším okolí, projekty, které spolupracují s dalšími studijními obory, přednášky a besedy s odborníky.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu DĚJEPIS

Kompetence k učení

- Dáváme žákům dostatek příležitostí k tomu, aby si sami vyhledávali informace s využitím přístupných zdrojů (učebnice a další literatura, internet...) a vyhodnocovali je pro další použití.
- Dáváme žákům prostor k vlastní aktivní práci, která nejen u nich samých, ale i u ostatních spolužáků podporuje zájem o dějiny.
- Nabízíme žákům různé způsoby práce v hodinách i samostatné práce. Každý má možnost zvolit si vlastní přístup k práci.
- Učíme žáky jak ekonomicky pracovat s časem určeným ke studiu i s volným časem.
- Učíme žáky správně zaznamenávat získané informace, pracovat s prameny.
- Podporujeme při studiu použití výpočetní techniky.
- Pěstujeme v žácích zodpovědný přístup k učení.
- Ve výuce rozlišujeme učivo klíčové a doplňující. Žáci mají možnost rozšiřovat si své obzory podle vlastních preferencí.

Kompetence k řešení problémů

- Vyvozujeme z dějinných událostí problémové otázky, na které studenti hledají odpověď.
- Navozujeme modelové situace, z nichž žák samostatně vyvozuje poznatky, které slouží k pochopení některých historických dějů.
- Dáváme žákům možnost pracovat se získanými informacemi, dále je zpracovávat, přiblížit je ostatním spolužákům, aplikovat je i v průběhu dalšího vzdělávání, ale i v jiných oborech praktického života.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení (nejen) projektových úkolů, vytváříme prostředí pro to, aby žáci v týmu zaujímali různé role.
- Rozvíjíme u žáků schopnost obhájit si své způsoby řešení problémů, otázek atd.
- Dáváme žákům prostor pro vytváření didaktickým materiálů pro vrstevníky i mladší spolužáky.
- Vytváříme a upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za vlastní práci a pocit spoluzodpovědnosti za práci týmu (skupiny)..
- Umožňujeme studentům rozvíjet kreativní přístup k práci.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k nácvičku kultivovaného slovního i písemného projevu.
- Učíme žáky stručně a výstižně sdělovat základní informace.
- Dáváme žákům dostatek příležitostí k vyjádření vlastního názoru, pěstujeme u nich i toleranci k názorům ostatních.
- Na modelových situacích učíme žáky pravidlům řízené i neřízené diskuse.
- Když žáci zvládají pravidla diskuse, umožňujeme jim diskutovat o zajímavých otázkách, problémech, sporných bodech dějin.
- Umožňujeme žákům publikovat a prezentovat své názory a myšlenky.
- Vedeme žáky k tomu, aby svá tvrzení a názory podporovali logickými argumenty.
- Vytváříme přátelské prostředí, v němž se žák nebojí vyjadřovat vlastní názory.

Kompetence sociálně personální

- Vedeme žáky k tomu, aby zachovávali zásady slušného chování ve hodině i mimo rámec výuky.
- Navozujeme situace, v nichž si žáci osvojují dovednosti kooperace a hledání konsensu (volíme kooperativní formy výuky – práce ve skupinách, skládanka...). Tím zároveň podporujeme vzájemnou pomoc mezi žáky.
- Otvíráme studentům možnosti objevovat a formulovat problém a dále hledat různé varianty řešení.
- S využitím historických podkladů odkrýváme žákům různá kulturní prostředí a vedeme je k toleranci kulturních odlišností.
- Dáváme žákům možnost hodnotit práci svou i svých spolužáků či skupiny, učíme se i prostřednictvím chyb.
- Vedeme žáky k sebereflexi, negativní i pozitivní kritice.
- Netolerujeme patologické projevy chování, ani projevy rasismu, xenofobie a extrémistického nacionalismu.
- Vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy ve třídě (mezi žáky i učiteli).

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k poznání možností praktického využití znalostí z historie pro život v současném světě.
- Rozvíjíme u žáků zájem o kulturní dění v regionu. Nabádáme k aktivnímu zapojení do kulturního života společnosti.

- Vytváříme a upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za ochranu a předávání duchovního a materiálního dědictví dalším generacím.
- Upevňujeme v žácích normy a vzorce slušného chování a vedeme je k tomu, aby se tak chovali ve škole i mimo ni.
- Na základě ozbrojených i ideových konfliktů moderní doby sledujeme společně se žáky odlišnosti kultur a nabádáme žáky k toleranci.
- Akcentujeme situace, v nichž si žáci uvědomují potřebu vzájemné spolupráce a pomoci.

Kompetence pracovní

- Poskytujeme žákům nejrůznější pracovní pomůcky a vedeme je k opatrnosti při práci s nimi.
- Učíme žáky optimálně plánovat svou práci.
- Při práci umožňujeme studentům využití moderní techniky.
- Vytváříme přátelské prostředí, v němž si žáci vypracují pozitivní vztah k práci.
- Upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za plnění povinností a závazků.
- Přibližujeme žákům práci nejen historiků, zaměřujeme se i na další profese, v nichž se pracuje s historickým materiálem.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu DĚJEPIS

Klíčové kompetence	Oborové kompetence	Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Využitelnost pro průřezová témata
prima					
k učení; pracovní; sociálně personální; komunikativní	1,7,9 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu, rozlišování mýtů a skutečností; vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty	Žák uvede příklady zdrojů informací o minulosti a pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	Žák na příkladech vysvětlí co je historický pramen a posoudí klady a nedostatky jednotlivých druhů pramenů pro historické bádání, porovná práci muzeí, archivů a galerií, pokusí se rozpoznat rozdíl mezi termíny kultura a umění, zpracuje přehled jaké další vědní disciplíny mohou pomáhat historikovi a čím	Získávání informací o dějinách, historické prameny, (Historické prameny, pověsti, naše rodina a dějiny, naše jména a dějiny, naše město a dějiny, dějinná každodennost)	

pracovní; sociálně personální, komunikativní	9,14 vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty; chápání diachronních a synchronních souvislostí	Žák se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém pořadí	Žák se orientuje na časové ose, objasní termín "před našim letopočtem", vysvětlí rozdíly mezi současnou a historickou mapou a orientuje se v ní, vymezi hlavní historické epochy v chronologickém pořadí	Historický prostor a čas (Historický prostor a čas, naše město a dějiny, naše rodina a dějiny)	
k učení; občanská	2,7,8,9 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; rozlišování mýtů a skutečností; rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů; vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty	Žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	Žák vysvětlí důležitost historických poznatků pro poučení generací, vyjmenujte naše památky UNESCO	Význam zkoumání dějin (Dějinná každodennost)	Environmentální výchova
k učení; občanská; komunikativní	2,9,10,15,17 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; chápání geografické podmíněnosti historických událostí; chápání proměn výroby	Žák charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	Žák periodizuje období pravěku, rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem a usídlením lidí, vysvětlí vznik náboženských představ, popíše jeho příklady pravěkého umění	Člověk a lidská společnost v pravěku	Environmentální výchova

k učení	15,17,18 geografické podmíněnosti historických událostí; chápání proměn výroby; chápání lidí do přírodního prostředí na kvalitu života;	chápání Žák objasní význam zemědělství a dobytkařství pro lidskou společnost	Žák vysvětlí vznik jednotlivých dělb práce	Člověk a lidská společnost v pravěku	
k učení; sociálně personální; komunikativní	5,15,17 hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; chápání geografické podmíněnosti historických událostí; chápání proměn výroby	Žák objasní význam zpracování kovů pro lidskou společnost	Žák roztrídí období pravěku podle základního materiálu používaného pro výrobu nástrojů, popíše základní pracovní nástroje a řemesla pravěku	Člověk a lidská společnost v pravěku	
k učení; sociálně personální	1, 10 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života	Žák uvede příklady archeologických kultur na našem území	Žák roztrídí období pravěku podle komunit, v nichž lidé žili, porovná materiální a duchovní kulturu Keltů a Slovanů	Člověk a lidská společnost v pravěku, střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	
k učení; sociálně personální; občanská; řešení problémů	2,4,7,15,17,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; chápání geografické podmíněnosti historických událostí; pochopení vlivu zásahů lidí do přírodního prostředí na kvalitu života	Žák rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Žák se orientuje v geografickém umístění prvních civilizací, zdůvodní vazbu mezi jejich polohou a prosperitou, orientuje se v základních znacích státu ve starověku,	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz (Starověký Egypt, Babylon, Čína a Indie)	Environmentální výchova

k učení; sociálně personální; občanská; komunikativní	2, 10 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života	Žák uvede nejvýznamnější typy památek orientálních despocií, které se staly součástí světového kulturního dědictví	Žák charakterizuje základní druhy staveb ve starověku, porovná jejich typy v jednotlivých starověkých státech, vyloží jejich účel a význam, popíše je a uvede příklady nejznámějších dodnes dochovaných památek,	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz, (Starověký Egypt, Babylon, Čína a Indie)	Multikulturní výchova
k učení, komunikativní; řešení problémů	2,4,9,13,14,16,17 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty; rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii; chápání proměn výroby	Žák porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech starověku	Žák definuje termín orientální despotie, sestaví pyramidu sociální struktur těchto států	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz, antické Řecko a Řím	

<p>k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů</p>	<p>2,4,5,6,7,12,13,14,16,17,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost; rozlišování mýtů a skutečností; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti; rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii; pochopení vlivu zásahů lidí do přírodního prostředí na kvalitu života</p>	<p>Žák vysvětlí podstatu antické demokracie</p>	<p>Žák vymeze hlavní řecké státy, porovná způsob vlády a života ve Spartě a Aténách a rozpozná jeho důsledky pro vývoj státu, posoudí možné inspirační zdroje antické demokracie pro dnešek, periodizuje dějiny starověkého Říma, charakterizuje vybrané osobnosti římských dějin důležité pro evropskou civilizaci, porovná způsob vlády za císařství s republikou</p>	<p>Antické Řecko a Řím</p>	<p>Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova</p>
---	--	---	---	----------------------------	---

k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů;		Žák demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	Žák popíše podle obrázků základní znaky antiky v architektuře a výtvarném umění a vlastními slovy vypráví o dobovém bydlení, odívání a stravování, uvede příklady známých uměl.děl, vymezí znaky řeckého divadla	Antické Řecko a Řím	Multikulturní výchova
sekunda					
komunikativní; sociálně personální; k učení	2,4,5,10,14,15 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života;	Žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik	Žák vysvětlí příčiny rozpadu Říma, vyloží příčiny stěhování národů,	Nový etnický obraz Evropy (Vytváření středověké Evropy - stěhování národů)	

občanská; k řešení problémů	2,4,14 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; chápání diachronních a synchronních souvislostí	Žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku christianizace	Žák uvede základní znaky křesťanství, popíše jeho vznik, vysvětlí vlastními slovy příčiny jeho rozšíření, porovná situaci na západě a východě Evropy.	Nový etnický obraz Evropy, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu (Vytváření středověké Evropy - christianizace, Velmoci raného a vrcholného středověku - Byzantská říše, Franská říše)	Multikulturní výchova
pracovní; k řešení problémů	2,4,10,14,15,17 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání geografické podmíněnosti historických událostí; chápání proměn výroby	Žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku vzniku států	Žák definuje pojem feudalizace a charakterizuje změnu sociálního uspořádání společnosti,	Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj (Vytváření středověké Evropy - feudalizace, Velmoci raného a vrcholného středověku - Franská říše, SŘŘ)	

k učení; sociálně personální; komunikativní; řešení problému	2,4,10,12,14,15,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání geografické podmíněnosti historických událostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii; chápání proměn výroby	Žák porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	Žák porovná základní politické, ekonomické a kulturní znaky Byzantské, Franské a Arabské říše, rozpozná rozdíly státního uspořádání mezi těmito státy a SRŘ,	Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj, islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Velmocí raného a vrcholného středověku - Byzantská říše, Franská říše, Arabská říše, SRŘ, Velké konflikty středověku - vikingské výpravy, anglo-francouzské soupeření, mongolské vpády)	Multikulturní výchova
k učení; k řešení problémů; občanská	1,10,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii	Žák objasní situaci Velkomoravské říše a postavení tohoto státního útvaru v evropských souvislostech	Žák objasní rozdíl mezi Sámovou říší a Velkou Moravou, rozebere postavení VM v Evropě, vysvětlí důvody cyrilometodějské mise a význam činnosti C+M	Velká Morava, její vnitřní vývoj a postavení v Evropě (Velká Morava, Velmocí raného a vrcholného středověku - Byzantská říše, Křesťanství ve středověku - schizma)	Multikulturní výchova

k učení; k řešení problémů	1,4,5,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii	Žák objasní vnitřní vývoj českého státu a postavení tohoto státního útvaru v evropských souvislostech	vysvětlí jak se postupně vyvíjel vztah českého státu a SŘŘ v 10.- 12.stol., charakterizuje význam vlády prvních českých králů, vymezí přínos Zlaté buly sicilské, porovná přínosy vlády českých panovníků 13.století pro upevnění českého státu.	Český stát, jeho vnitřní vývoj a postavení v Evropě (Vývoj českého státu - počátky českého státu, vrchol českého státu v raném středověku, střeoevropská velmoc posledních Přemyslovců)	
----------------------------	---	---	--	---	--

občanská; pracovní; k řešení problémů	1,2,3,4,5,10,12,13 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti;	Žák vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka	Žák doloží odkud čerpala církev zdroje svého bohatství, vlivu a sféry jejího působení	Křesťanství, struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev (Křesťanství ve středověku - zásady, církev a její organizace, kláštery, schizma, Společnost ve středověku - kněží, mniši)	Multikulturní výchov, výchova demokratického občana
sociálně personální; k učení; k řešení problémů	2,4,5,14 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase	Žák vymezi konflikty mezi světovou a církevní mocí	Žák vysvětlí rozdíl mezi SŘŘ a dalšími evropskými státy ve způsobu vlády a řízení státu, porovná postavení císaře a papeže,	Křesťanství, papežství, císařství (Křesťanství ve středověku - církev a její organizace, Velmoci raného a vrcholného středověku - SŘŘ, Velké konflikty středověku - boj mezi císařstvím a papežstvím)	Výchova k myšlení v globálních souvislostech

<p>k učení; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů</p>	<p>2,4,5,7,13,14,15 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům; rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; rozlišování mýtů a skutečností; rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;</p>	<p>Žák vymeze vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám</p>	<p>Žák vyjádří vlastními slovy termín kacířství a uvede jeho příklady ve středověku, rozebere příčiny a výsledky křížových výprav</p>	<p>Křesťanství, křížové výpravy (Velké konflikty středověku - křížové výpravy a jejich druhy)</p>	<p>Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v globálních souvislostech</p>
---	--	---	---	---	--

<p>k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; k řešení problémů</p>	<p>1,2,4,10,12,15,17,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti; chápání geografické podmíněnosti historických událostí; chápání proměn výroby;</p>	<p>Žák ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti</p>	<p>Žák rozčlení středověkou společnost na jednotlivé skupiny, vysvětlí význam středověké kolonizace, vyloží způsoby vzniku měst a uvede příklady významných českých a evropských měst středověku</p>	<p>Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev (Společnost a výroba v raném a vrcholném středověku - šlechta, rytířství, kněží, mniši, vznik měst a měšťanstva, rozvoj řemesel a obchodu, obyvatelé venkova, zemědělství)</p>	<p>Environmentální výchova</p>
<p>KKU, KO, KSP, KK, KRP k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; k řešení problémů</p>	<p>1,3,10 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života</p>	<p>Žák uvede příklady románské a gotické kultury</p>	<p>Žák popíše podle obrázků základní znaky obou slohů v architektuře a výtvarném umění a vzájemně je porovná, načrtne typická okna,</p>	<p>Kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost (Kultura středověké společnosti, Každodenní život ve středověku - bydlení, odívání, stravování, běh roku, zvyky)</p>	<p>Multikulturní výchova</p>

KO, KSP, KK, KRP	1,4,6,7,8,12,13,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti; rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii	Žák vymeží význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	Žák analyzuje příčiny krize české společnosti na počátku 15.stol., objasní termín reformátor, vyloží základní názory MJH a posoudí, proč byly pro církve nebezpečné, na základě znalosti struktury středověkého obyvatelstva odvodí, kdo byli příznivci a kdo odpůrci husitství a proč, rozčlení výsledky husitské revoluce podle přínosu pro jednotlivé společenské skupiny, posoudí význam husitství pro české dějiny a vývoj Evropy v 15.-16.století.	Husitství (česká společnost v předhusitské době, M.J.Hus, počátek husitské revoluce, husitská vítězství, výsledky husitské revoluce a její význam)	Výchova demokratického občana
------------------	---	---	--	--	-------------------------------

<p>k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů</p>	<p>1,4,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center</p>	<p>Žák vysvětlí zapojení českých zemí do anglo-francouzského konfliktu, objasní termín Země koruny české, ilustruje přínos doby Karla IV. pro dějiny českého státu, objasní význam mírové iniciativy Jiřího z Poděbrad</p>	<p>Český stát ve 14.-15.století (Český stát za Lucemburků - doba Karla IV., Husitství a doba JzP - vláda Jiřího z Poděbrad, Vývoj postavení českých zemí v mnohonárodnostním státě - Jagellonci)</p>	<p>Výchova k myšlení v globálních souvislostech</p>
---	---	---	--	--	---

<p>k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů</p>	<p>2,4,5,6,12,13,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</p>	<p>Žák uvede hlavní představitele středoevropské reformace, porovná jejich názory a rozpozná rozdíly oproti husitství, rozčlení evropské státy do skupin podle převažujícího náboženství</p>	<p>Reformace a její šíření Evropou (Humanismus, reformace a protireformace, Velké konflikty pozdního středověku a raného novověku - občanské války)</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p>
---	---	--	--	---	--------------------------------------

<p>k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů</p>	<p>2,4,5,6,7,8,10,13,14,15,16,17,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost; rozlišování mýtů a skutečností; rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</p>	<p>Žák objasní proč objevitelé vyplouvali a jaké objevy jim plavby umožnily, načrtne hlavní směry výprav a porovná rozdíly ve výpravách Španělska a Portugalska,</p>	<p>Zámořské objevy a počátky dobývání světa (Zámořské objevy Evropanů a vývoj dalších světových civilizačních center - indiánské kultury, Čína, Indie)</p>	<p>Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v globálních souvislostech</p>
---	--	--	--	--	--

k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů	1,3,4,6,10,12,15,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa; rozvíjení úcty k vlastnímu národu; utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii	Žák vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka	Žák definuje humanismus a vysvětlí příčiny jeho vzniku právě v Itálii, vysvětlí rozdíl mezi cechem a manufakturou, objasní rozdíl mezi helio a geocentristem,	Humanismus (Humanismus, reformace a protireformace, Společnost v pozdním středověku a raném novověku - změny v sociální struktuře, rozvoj výroby, prolínání šlechty a měšťanstva, Každodenní život v pozdním středověku a raném novověku - bydlení, stravování, odívání, zvyky, nové vynálezy)	Multikulturní výchova
k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů	1,3,10,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa; rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii	Žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	Žák popíše podle obrázků znaky slohu v architektuře a výtvarném umění, načrtne typická okna, vyjmenuje základní památky renesančního slohu u nás a v Evropě, orientuje se v hlavních dílech nejvýznamnějších představitelů renesance, rozpozná kde čerpali zdroje inspirace	Renesance (Kultura raného novověku)	Multikulturní výchova

k učení; k řešení problémů	1,4,14,16,17 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii; chápání proměn výroby	Žák objasní postavení českého státu uvnitř habsburské monarchie	Žák vysvětlí, jak se Habsburkové dostali na český trůn, graficky znázorní mnohonárodnostní monarchii, objasní význam a obsah dokumentů 16.stol. zajišťujících u nás náboženskou svobodu a porovná je s podobnými dokumenty s německých zemích a Francii	Český stát v 16.století (Vývoj postavení českých zemí v mnohonárodnostním státě - Habsburkové, Velké konflikty pozdního středověku a raného novověku - turecké války)	
k sociálně personální	rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství	Žák na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus	Žák porovná vznik absolutismu ve Španělsku a Anglii a vysvětlí hlavní mezinárodní konflikty 16.století, objasní význam nizozemské revoluce	Velmoci v 15. - 16.století (Velké konflikty pozdního středověku a raného novověku - turecké války, španělsko-anglické soupeření, nizozemská revoluce, občanské války)	
k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní	1,3,10,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; utváření a upevňování vědomí přínalžitosti k evropské kultuře; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii	Žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	Žák popíše podle obrázků znaky slohu v architektuře a výtvarném umění, načrtne typická okna, vyjmenuje základní památky barokního slohu u nás a v Evropě, orientuje se v hlavních dílech nejvýznamnějších představitelů baroka, vysvětlí sepětí baroka s protireformací	Barokní kultura (Kultura raného novověku - baroko)	Multikulturní výchova

<p>k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů</p>	<p>1,2,4,5,10,14,16,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii; pochopení vlivu zásahů lidí do přírodního prostředí na kvalitu života</p>	<p>Žák objasní příčiny vzniku třicetileté války</p>	<p>Žák charakterizuje stavovskou situaci v Čechách na začátku 17.stol. odvodí vznik mocenských bloků, vyloží příčiny prohry českého stavovského povstání, popíše výsledky války a vysvětlí negativní důsledky války pro české země, vysvětlí termín žoldák, rozpozná význam díla J.A.Komenského</p>	<p>Český stát a velmoci v 17.stol. (Třicetiletá válka - její příčiny, boj českých stavů proti Habsburkům, mocenské strany, důsledky pro Čechy a Evropu, boj poddaných za svá práva v 17.století)</p>	<p>Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova</p>
<p>tercie</p>					

k učení	2,4,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii	Žák na příkladech evropských dějin konkretizuje parlamentarismus	Žák vysvětlí příčiny a výsledky anglické revoluce	Velmoci v 16.-17.století (Revoluce 16.- 17.stol. - Anglie a Nizozemí)	Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova
sociálně personální; komunikativní; řešení problémů	2,4,13,14,16,17,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii; pochopení vlivu zásahů lidí do přírodního prostředí na kvalitu života	Žák na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus	Žák vymezí základní prvky absolutistické vlády Francie, Ruska a Pruska a vzájemně je porovná	Velmoci v 16.-18.století (Absolutistické monarchie - Francie, Rusko, Prusko, Významné konflikty 18.století)	

<p>k učení, občanská; sociálně personální; komunikativní</p>	<p>1,3,10,12,16,17 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitelů a příklady významných kulturních památek</p>	<p>Žák vysvětlí vzájemný vztah mezi rozvojem vědy v 18.stol. a změny způsobu vlády na osvícenský absolutismus</p>	<p>Osvícenství (Kultura novověku - rokoko a klasicismus)</p>	<p>Multikulturní výchova</p>
--	--	--	---	--	------------------------------

<p>k učení; občanská; k řešení problémů</p>	<p>2,4,5,6,8,12,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost; rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</p>	<p>Žák objasní situaci ve Francii za starého režimu, vysvětlí o které stavy se opíral a na základě toho rozpozná příčiny francouzské revoluce, porovná základní dokumenty francouzské a americké revoluce porovná situaci ve Francii před a po revoluci</p>	<p>Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět (Revoluce 18.stol. - konstituční monarchie a republika, Společnost a každodenní život novověku)</p>	<p>Výchova demokratického občana</p>
---	--	--	---	--	--------------------------------------

občanská; k řešení problémů	1,4,13,14,16,17rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii;	Žák porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	Žák rozpozná důležitost jednotlivých reforem Marie Terezie a Josefa II. pro další politický, ekonomický a kulturní vývoj, charakterizuje činnost obrozenců,	Český stát 18.století, národní hnutí malých a velkých národů, utváření novodobého českého národa (Český stát 18.stol. - reformy Marie Terezie a Josefa II., Český stát v 19.stol. - metternichovský absolutismus, národní obrození, Nová myšlenková hnutí a revoluce 19.stol.)	Výchova demokratického občana
-----------------------------	---	--	---	--	-------------------------------

<p>k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní</p>	<p>1,2,4,10,12,14,15,16,17,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámc každodenního života; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích, které charakterizují modernizaci společnosti</p>	<p>Žák klasifikuje průmyslové revoluce až do současnosti a uvědomí si význam jejich základních vynálezů, na základě práce s různými informačními zdroji sestaví přehled technických vynálezů, které podstatně ovlivnily způsob výroby 18.- 19.stol. a svůj výběr zdůvodní,</p>	<p>Vznik USA, Industrializace a její důsledky pro společnost, národní hnutí malých a velkých národů, revoluce 19.stol. jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů (Hospodářství 18.- 19.stol. - 1 a 2.průmyslová revoluce, rozvoj vědy, monopolizace, Společnost v 19.stol.- diferenciaci společnosti, politická organizovanost, sociální otázka dělnictva, Velmoci v 19.stol. - Velká Británie, USA)</p>	<p>Výchova demokratického občana</p>
--	---	--	--	--	--------------------------------------

KKU, KSP, KK	1,4,7,8,14,17 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; rozlišování mýtů a skutečností; rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání proměn výroby	Žák vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Žák porovná postavení českého národa v rámci Rakouska před a po dualismu, vymezí přínosy revoluce 1848, rozpozná význam budování ND pro stmelování novodobého českého národa,	Utváření novodobého českého národa, politické proudy, ústava, politické strany, občanská práva (Čechy v 19.stol. - revoluce 1848, vznik Rakouska Uherska, boj o české státní právo, vznik občanské společnosti, Hospodářství 18.-19.stol. - průmyslové revoluce u nás, Společnost 19.stol. - diferenciacce společnosti, politická organizovanost)	
--------------	---	---	---	---	--

<p>k učen; občanská; komunikativní; k řešení problémů</p>	<p>1,2,4,6,10,12,13,17,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa; rozvíjení úcty k vlastnímu národu; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti; chápání proměn výroby; pochopení vlivu zásahů lidí do přírodního prostředí na kvalitu života</p>	<p>Žák charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin</p>	<p>Žák popíše situaci dělnictva a měšťanstva a jejich emancipační snahy,</p>	<p>Sociální otázka, industrializace a její důsledky pro společnost, politické proudy, strany a občanská práva (Nová myšlenková hnutí 19.stol. - socialismus, liberalismus, Společnost 19.stol. - diferenciacie společnosti, sociální otázka dělnictva, Každodenní život na konci 19.stol. - změny života domácností, ženská otázka)</p>	<p>Výchova demokratického občana</p>
---	--	--	--	---	--------------------------------------

občanská; k řešení problémů	2,4,14 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; chápání diachronních a synchronních souvislostí	Žák uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	Žák vysvětlí, které sociální skupiny byly v revolucích hlavní, posoudí význam zrušení roboty pro vývoj v monarchii, zdůvodní co trvalého zanechaly tyto revoluce po sobě, na co se dál navazovalo	Revoluce 19.stol. jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů (Nová myšlenková hnutí a revoluce 19.stol. - revoluce 1848 ve Francii, revoluce 1848 v Německu a Itálii a jejich sjednocení)	Multikulturní výchova
-----------------------------	--	--	---	--	-----------------------

<p>k učení; k řešení problémů; občanská</p>	<p>1,2,4,5,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy 19. stol.</p>	<p>Žák objasní podstatu základních politických proudů doby, ukáže, jak se tyto politické proudy projeví v konkrétním vývoji důležitých zemí světa (zejména V. Británie a Francie popíše vývoj českých politických stran v 19. století</p>	<p>Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět, politické proudy - konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus, ústava, politické strany, občanská práva (Nové myšlenková hnutí 19. stol. - socialismus, nacionalismus, liberalismus, Čechy v 19. stol. - vznik politických stran, Společnost v 19. stol. - diferenciaci společnosti, proměna šlechty v buržoasii, rolníci a drobní živnostníci, technická inteligence)</p>	<p>Výchova demokratického občana</p>
---	---	---	---	--	--------------------------------------

<p>k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů</p>	<p>2,4,5,14,15,17 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání geografické podmíněnosti historických událostí; chápání proměn výroby</p>	<p>Žák vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa, včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla</p>	<p>Žák prokáže schopnost rozdělit státy do skupin podle vyspělosti (staré velmoci, nové velmoci, zaostalé oblasti, významné kolonie) a zdůvodní jejich zařazení,</p>	<p>Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus, národní hnutí malých a velkých států (Významné konflikty 19.stol. - balkánská otázka, Nová myšlenková hnutí a revoluce 19.stol.- sjednocení Německa a Itálie, Velmoci v 19.stol. - Velká Británie, Rusko, Kolonialismus 17.- 19.století - národně osvobozovací boj Latinské Ameriky, vývoj asijských států)</p>	<p>Výchova k myšlení v globálních souvislostech</p>
<p>k učení; sociálně personální; komunikativní</p>	<p>1,3,10,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</p>	<p>Žák popíše podle obrázků znaky slohů v architektuře a výtvarném umění, vyjmenuje jejich základní památky u nás a v Evropě, orientuje se v hlavních dílech nejvýznamnějších představitelů, vysvětlí příčiny a důsledky eklekticismu, vymezí nově používané stavební materiály a technologie</p>	<p>Kulturní rozrůzněnost doby (Kultura 19.stol. - romantismus, realismus, historizující slohy, impresionismus, secese)</p>	<p>Multikulturní výchova</p>

k učení; občanská; k řešení problémů	2,4,5,13,14,15,17,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání geografické podmíněnosti historických událostí;pochopení vlivu zásahů lidí do přírodního prostředí na kvalitu života	Žák charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií	Žák se orientuje v hlavních kolonizátorských zemích 16.-19.století , podle mapy sestaví přehled významných kolonií,	Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus (Významné konflikty 19.stol.- balkánské války, krymská válka, Nová myšlenková hnutí a revoluce 19.stol. - sjednocení Německa a Itálie, Kolonialismus 17.- 19.stol. - národně osvobozovací boj Latinské Ameriky, vývoj asijských států)	Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v globálních souvislostech
kvarta					

<p>k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů</p>	<p>1,2,4,5,6,7,8,10,11,13,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost; rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti; rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</p>	<p>Žák vymezí základní nepřátelské bloky 1.SV., vysvětlí její příčiny, uvede příklady použití nové techniky v 1.SV. a porovná politickou situaci v Evropě před a po válce, vysvětlí záměry versailleského systému a na příkladech ilustruje jeho neudržitelnost, vymezí základní nepřátelské bloky 2.SV., zdůvodní její příčiny, uvede příklady použití nové techniky v 2.SV., porovná situaci na jednotlivých frontách, charakterizuje situaci v Protektorátu po stránce každodenního života, sestaví přehled našich zahraničních odbojových akcí, charakterizuje činnost domácího odboje, uvede základní fakta o činnosti významných činitelů domácího a zahraničního odboje, porovná politickou a ekonomickou situaci před a po válce, uvede základní fakta o válečných ztrátách a škodách a shrne důsledky 2.SV v politice a ekonomice pro další vývoj</p>	<p>První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky, nové uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20.- 30. letech, druhá světová válka, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války, (první světová válka, versailleský systém, druhá světová válka</p>	
---	---	---	--	--	--

<p>k učení; občanská; k řešení problémů</p>	<p>2,4,6,8,13,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost; rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů; rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět</p>	<p>Žák rozpozná vazbu mezi výsledky 1.SV, versailleským systémem a nástupem fašismu, vyloží základní fašistické cíle a provede rozbor, odvodí důsledky krize pro rozmach fašismu, klasifikuje evropské státy z hlediska šíření fašismu, vyloží význam a záměry ruských revolucí, objasní situaci v Rusku po revoluci, vysvětlí základní znaky a záměry stalinismu v politické a ekonomické afěře</p>	<p>Totalitní systémy - komunismus, fašismus - důsledky pro ČR a svět, mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20.- 30.letech (Ruské revoluce, hospodářství 1.pol. 20.stol., fašismus a stalinismus)</p>	<p>Výchova demokratického občana</p>
---	---	--	--	--	--------------------------------------

<p>k učení; občanská; k řešení problémů</p>	<p>1,2,4,5,6,8,10,13 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost; rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci</p>	<p>Žák na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p>	<p>Žák definuje termíny antisemitismus a rasismus, na konkrétních příkladech (holocaust, vyvražďování Slovanů, gulagy, apartheid, rasová segregace v USA a JAR) dokumentuje jejich realizaci v dějinách 2.pol. 20.stol.,</p>	<p>Holocaust, totalitní systémy, rozpad koloniálního systému (Druhá světová válka, fašismus a stalinismus, rozpad koloniálního systému, konflikty studené války)</p>	<p>Výchova demokratického občana</p>
---	---	---	--	--	--------------------------------------

k učení; občanská; k řešení problémů	1,4,6,10,12,14,16,17 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámeček každodenního života; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii; chápání proměn výroby	Žák zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí, rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	Na základě dokumentů žák analyzuje činnost čs.odboje za 1.SV., rozpozná význam zahr.odboje pro vznik ČSR, orientuje se v hlavních problémech ČSR po jejím vzniku (národnostní situace, hranice, nerovnoměrnost hosp.úrovně), vyloží vztah obyvatel německé národnosti ke vzniklé ČSR a postup nové vlády k nim, rozpozná vazbu mezi sociální situací v pohraničí a růstem popularity SdP.,objasní zahraničně politické postavení ČSR, objasní termín mobilizace, porovná situaci ČSR před a po zabrání pohraničí a rozpozná jeho důsledky pro další vývoj, posoudí možnosti obrany ČSR	Vznik ČSR, její hospodářský a politický vývoj, sociální a národnostní problémy (ČSR v době 1.republiky, Mnichov a II. republika)	Výchova demokratického občana
k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní	1,3,10,12,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámeček každodenního života;	Žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	Žák popíše podle obrázků znaky moderních uměleckých slohů v architektuře a výtvarném umění, vyjmenuje jejich základní památky u nás a v Evropě, orientuje se v hlavních dílech nejvýznamnějších představitelů, na vybraných příkladech ilustruje každodenní život v době 1.republiky v jednotlivých sociálních skupinách	(Kultura 1.pol. 20.stol., Společnost a každodenní život v 1.pol. 20.stol.)	Multikulturní výchova

<p>k učení; občanská; sociálně personální, komunikační; k řešení problémů</p>	<p>1,2,4,5,6,7,8,10,11,12,13,14,16, 17,18rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost; rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti;chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii; chápání proměn výroby;</p>	<p>Žák vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa</p>	<p>Žák zdůvodní význam konferencí velmocí pro poválečný vývoj, prokáže podíl německé otázky na vzniku bipolarity, rozčlení evropské státy z hlediska jejich zařazení do poválečných bloků, uvede základní údaje o vzniku rozhodujících vojenskopolitických a ekonomických bloků, vysvětlí rozdíl mezi studenou a horkou válkou, porovná politickou situaci a politický systém v ČSR před a po 2.SV.,uvede základní fakta o odsunu německého obyvatelstva, objasní záměry jednotlivých politických sil v únoru 1948 a zdůvodní příčiny úspěchu KSČ, uvede příklady politických procesů a další politické perzekuce 50.-80.let , periodizuje období 1948-1989, porovná tato jednotlivá období z hlediska politiky, ekonomiky, kultury a každodenního života, vysvětlí příčiny listopadu 1989, popíše průběh událostí konce roku 1989, vyloží základní politická a ekonomická opatření po roce 1989, zamyslí se nad příčinami rozpadu ČSFR</p>	<p>Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, Československo od únorového převratu do r.1989, vznik ČR (Vznik bipolarity a III.čs.republika, Československo v letech 1948-1989, vznik ČR)</p>	<p>Výchova k myšlení v globálních souvislostech, výchova demokratického občana</p>
---	---	---	---	--	--

<p>k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů</p>	<p>1,2,4,5,8,11,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů; získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti, chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák uvede příklady střetávání obou bloků</p>	<p>Žák zpracuje přehled základních horkých konfliktů, vymezí podíl obou bloků na těchto konfliktech, vysvětlí jejich příčiny, výsledky a důsledky pro další vývoj regionu,</p>	<p>Politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, vnitřní situace v zemích východního bloku, charakteristika západních zemí - vybrané příklady (Soupeření Východ-Západ, Konflikty studené války, východní blok - vývoj, západní blok - vývoj)</p>	<p>Výchova k myšlení v globálních souvislostech, výchova demokratického občana</p>
---	---	---	--	---	--

<p>k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů</p>	<p>1,2,4,5,11,14,16 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společností, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společností; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii</p>	<p>Žák vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</p>	<p>Žák uvede základní údaje o vzniku rozhodujících vojenskopolitických a ekonomických uskupení obou bloků, vysvětlí příčiny jejich vzniku, vysvětlí záměry evropské integrace, periodizuje vývoj evropské integrace,</p>	<p>Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, vnitřní situace v zemích východního bloku, charakteristika západních zemí - vybrané příklady (Soupeření Východ-Západ, Konflikty studené války, východní blok - vývoj, západní blok - vývoj</p>	<p>Výchova k myšlení v globálních souvislostech, výchova demokratického občana</p>
---	--	---	--	---	--

<p>k učení; občanská; k řešení problémů</p>	<p>2,4,5,8,11,13,14,15,16,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku; rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů; získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti; chápaní úlohy osobností a společenských skupin v historii; pochopení vlivu zásahů lidí do přírodního prostředí na kvalitu života</p>	<p>Žák posoudí postavení rozvojových zemí</p>	<p>Žák sestaví přehled hlavních koloniálních mocností a rozhodujících kolonií, vysvětlí příčiny národně osvobozenecých válek a uvede příklady hlavních z nich, prokáže jejich spojitost se soupeřením supervelmocí,</p>	<p>Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět (Rozpad koloniálního systému)</p>	<p>Environmentální výchova, výchova k myšlení v globálních souvislostech, výchova demokratického občana</p>
---	--	---	---	---	---

k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní; řešení problémů	1,2,4,5,8,11,13,14,15,16,17,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství; rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství; odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase; získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti; chápání diachronních a synchronních souvislostí; chápání proměn výroby; pochopení vlivu zásahů lidí do přírodního prostředí na kvalitu života	Žák prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Žák objasní příčiny hlavních válečných konfliktů přelomu 20./21. století, orientuje se v jejich historické podmíněnosti,	Problémy současnosti (Hlavní mezinárodní problémy současnosti a jejich historické pozadí)	Výchova k myšlení v globálních souvislostech
k učení; občanská; sociálně personální; komunikativní	1,3,10,11,12,16,17,18 rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu; utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře; rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života; získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti; chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii; pochopení vlivu zásahů lidí do přírodního prostředí na kvalitu života	Žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	Žák popíše podle obrázků znaky moderních uměleckých slohů v architektuře a výtvarném umění, vyjmenuje jejich základní památky u nás a v Evropě, orientuje se v hlavních dílech nejvýznamnějších představitelů, zpracuje přehled hlavních objevů a vynálezů 20. století v nejdůležitějších oborech činnosti, posoudí tendenci vývoje sportu a zábavy, na základě vlastního studia (knihy, časopisy, internet) zpracuje přehled stěžejních uměleckých počinů české kultury 2. ol. 20. stol. a jejich nejvýznamnějších představitelů	Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava (Kultura 2. pol. 20. stol., Společnost a každodenní život v 2. pol. 20. stol., České umění 2. pol. 20. stol.)	Multikulturní výchova
Přehled kompetencí	Přehled oborových kompetencí:				

<p>KKU - kompetence k učení, KŘP - kompetence k řešení problémů, KK - kompetence komunikativní, KSP - kompetence sociální a personální, KO - kompetence občanské, KP - kompetence pracovní</p>	<p>O) obecné oborové kompetence platné ve všech tématech = dějepis napomáhá uvažování v souvislostech, rozpoznání podstatného a nepodstatného, uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek k obhajování vlastních postojů a práv, ke schopnosti lokalizovat historické skutečnosti, dále k 1) rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa, rozvíjení úcty k vlastnímu národu, 2) rozvíjení zájmu o současnost a minulost jiných kulturních společenství, rozvíjení úcty k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu žáka ke kulturním či jiným odlišnostem, zvláštnostem lidí, skupin i různých společenství, 3) utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře, 4) odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase, 5) hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku, 6) utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost, 7) rozlišování mýtů a skutečností,</p>				
--	---	--	--	--	--

	<p>8) rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů, 9) vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty, 10) rozvíjení orientace v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života, 11) získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti, 12) rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti, 13) rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci, 14) chápání diachronních a synchronních souvislostí, 15) chápání geografické podmíněnosti historických událostí, 16) chápání úlohy osobností a společenských skupin v historii, 17) chápání proměn výroby, 18) pochopení vlivu zásahů lidí do přírodního prostředí na kvalitu života</p>				
--	---	--	--	--	--

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu DĚJEPIS

V každém pololetí:

- ústní projev
- písemné práce

ZEMĚPIS

Charakteristika předmětu

Základní prioritou předmětu Zeměpis je odkrývat zákonitosti, jimiž se řídí procesy jak ve fyzickogeografické, tak i v socioekonomické sféře. Předmět chce v první řadě motivovat studenty k hledání, objevování, poznávání a využívání zákonitostí mezi poznanými aspekty přírodních i sociálních procesů.

Cílem předmětu je také formovat hodnotové a morální aspekty. Předmět také rozvíjí pozitivní vztah studentů k přírodním vědám, a to i prostřednictvím různých exkurzí, výjezdů, formuje u žáků přírodovědný obraz světa a využívá mezipředmětové vztahy s dalšími obory – biologií, fyzikou, občanskou výchovou či dějepisem.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis je povinným vyučovacím předmětem ve třídách prima až kvarta. Hodinovou dotací předmětu jsou dvě hodiny týdně v každém ročníku.

Výuka probíhá nejen formou vyučovacích hodin, ale také formou soutěží (zeměpisná olympiáda a další), projektů, výletů, exkurzí, zahraničních zájezdů či přednášek.

výchovné a vzdělávací strategie předmětu ZEMĚPIS

Kompetence k učení

- Pracemi na dlouhodobějších projektech vedeme studenty k plánování a organizování vlastního učení .
- Vyhledáváním, zpracováváním a interpretací informací z různých zdrojů (internet, encyklopedie, geogr. časopisy, odborná literatura, atlasy) studenti nacházejí souvislosti mezi geografickými jevy.
- Používáme matematické, grafické materiály a statistická data aby studenti nacházeli přírodovědné vztahy a zákony.
- Využíváme výpočetní techniku ke zpracování projektů skupinových nebo individuálních. Využíváme vhodné texty k samostudiu.
- Učíme studenty pracovat s chybou.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme studentům problémové situace, ke kterým hledají informace, předvídají průběh studovaných přírodních procesů na základě znalosti obecných přírodovědných zákonů, plánují způsob řešení problémů a využívají k tomu vlastního úsudku a zkušeností.
- Prezentací vlastních závěrů obhajují své způsoby řešení problému.
- Využíváme skupinovou práci, aby si sdělili různá řešení konkrétního geografického problému.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme se studenty prostředí pro otevřenou diskusi, učíme je naslouchat druhým, obhajovat svůj názor, argumentovat, přiměřeně reagovat a respektovat názor druhého.
- Umožňujeme vyslovit svůj názor, obhájit vlastní myšlenku, prostor k probíranému tématu.
- Očekáváme kultivovaný ústní i písemný projev (při referátech, seminárních pracích, atd.)

Kompetence občanské

- Na příkladech z blízkého okolí učíme studenty chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí.
- Studenty vedeme k předvídání možných dopadů činností lidí na přírodní prostředí.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme studentům práci do dvojic i skupin, aby byli schopni rozdělit si práci v týmu, navzájem si pomáhat.

Kompetence pracovní

- Požadujeme po studentech správné a maximální využívání mapových materiálů, atlasů, plánů a buzoly.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ZEMĚPIS

Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima					
učení, řešení problémů, sociální a personální, občanské, komunikativní	1) přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, 2) vyhledává informace vhodné k řešení problémů 3) je schopen samostatně řešit problémy	1) rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů 2) lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa 3) porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické poměry	1) Žák správně používá názvosloví, rozlišuje pojmy kontinent a světadíl 2) Má přehled o základním rozdělení povrchu Země	Mapa světa	Výchova k myšlení v globálních souvislostech

učení, řešení problémů, sociální a personální, občanské, komunikativní	1) přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, 2) vyhledává informace vhodné k řešení problémů 3) je schopen samostatně řešit problémy	1) rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů 2) lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa 3) porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické poměry	1) Chápe význam oceánů pro život na pevnině 2) určí hlavní možnosti hospodářského využití oceánu 3) zná příčiny a důsledky znečištění 4) uvědomuje si potřebu regulace mořských živočichů 5) rozumí příčinám přírodních katastrof v oceánu a na jejich pobřeží 6) posiluje svůj postoj vůči ochraně přírodního bohatství oceánů 7) je si vědom významu výzkumu oceánu pro budoucnost lidstva	Oceány světa	Environmentální výchova,
učení, řešení problémů, sociální a personální, občanské, komunikativní	1) přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, 2) vyhledává informace vhodné k řešení problémů 3) je schopen samostatně řešit problémy	1) rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů 2) lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa 3) porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry	1) zvládá základní orientaci na mapě daného regionu, 2) vyvozuje vzájemné souvislosti mezi přírodními poměry a způsobem hospodaření, 3) 4) uvědomuje si důsledky chudoby obyvatel regionu a její příčiny 5) odvodí základní zaměření hospodářské činnosti v regionu z tematické mapy, 6) chápe význam ochrany africké přírody 7) chápe hlavní příčiny problémů populace v regionu, 8) rozeznává odlišnou hospodářskou vyspělost zemí regionu	Afrika	Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Výchova k myšlení v globálních souvislostech, Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana
učení, řešení problémů, sociální a personální, občanské, komunikativní	1) přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, 2) vyhledává informace vhodné k řešení problémů 3) je schopen samostatně řešit problémy	1) rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů 2) lokalizuje na mapách světadíly a oceány 3) porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní poměry	1) žák si uvědomuje zvláštní postavení Antarktidy mezi ostatními kontinenty, 2) charakterizuje základní rysy kontinentu, 3) chápe význam mezinárodní spolupráce a mez. Úmluv ve vztahu k Antarktidě, 4) vysvětlí možnosti využití kontinentu	Antarktida	Environmentální výchova, Výchova v globálních souvislostech

učení, řešení problémů, komunikativní	1) přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, 2) vyhledává informace vhodné k řešení problémů 3) je schopen samostatně řešit problémy	1) rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů 2) lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa 3) porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní poměry	1) žák je schopen vymezit pojem Arktida, 2) vnímá zásahy člověka do ekosystému Arktidy, 3) dokáže uvést příklady využití Arktidy, 4) objasní specifika života Inuitů	Arktida	Environmentální výchova, Výchova v globálních souvislostech
učení, řešení problémů, sociální a personální, občanské, komunikativní	1) přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, 2) vyhledává informace vhodné k řešení problémů 3) je schopen samostatně řešit problémy	1) rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů 2) lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa 3) porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické poměry	1) Žák dokáže sdělit vlastní představy o kontinentu, 2) porozumět etapám osídlování Austrálie, 3) rozlišuje některé zásadní zvláštnosti australské přírody a kultury obyvatel, 4) charakterizuje hlavní tvary povrchu kontinentu, 6) rozlišuje hlavní podnebné oblasti v závislosti na poloze, údaje na 8) charakterizuje základní zaměření hospodářství státu	Austrálie	Environmentální výchova, Multikulturní výchova, Výchova demokratického občana
učení, řešení problémů, sociální a personální, občanské, komunikativní	1) přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, 2) vyhledává informace vhodné k řešení problémů 3) je schopen samostatně řešit problémy	1) rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů 2) lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa 3) porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické poměry	1) dokáže vymezit polohu kontinentu, orientuje se na mapě kontinentu, 2) určí hlavní tvary horizontální a vertikální členitosti, základní 3) zdůvodní základní souvislosti mezi podnebí a přírodní krajinou, 4) dokáže jednotlivé přírodní krajiny na území kontinentu charakterizovat, 5) zhodnotí historický vývoj kontinentu 10) chápe současné rasové a národnostní složení obyvatelstva a jeho rozmístění, 11) uvede příklady problémů života obyvatel	Amerika	Environmentální výchova, Multikulturní výchova, Výchova demokratického občana
sekunda					

<p>komunikativní, učení, řešení problémů, sociální a personální, občanská</p>	<p>1) formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu 2) vyjadřuje se výstižně a souvisle 3) naslouchá druhým 4) využívá informační a komunikační prostředky 5) rozeznává kladné a záporné stránky působení lidské společnosti v geografickém kontextu</p>		<p>1) V jednotlivých regionech Asie rozliší hlavní tvary povrchu, charakterizuje podnebné a vegetační oblasti 2) porovná obyvatelstvo Asie podle základních demografických charakteristik 3) zhodnotí úroveň hospodářství Asie v závislosti na přírodních a sociálně ekonomických podmínkách 4) porovná hospodářství jednotlivých asijských regionů, popíše jádra a periferie</p>	<p>Asie</p>	<p>Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v globálních souvislostech</p>
---	---	--	---	-------------	--

komunikativní, učení, řešení problémů, sociální a personální, občanská		1) rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro lokalizaci regionů světa	1) V jednotlivých regionech Evropy rozliší hlavní tvary povrchu, charakterizuje podnebné a vegetační oblasti 2) porovná obyvatelstvo Evropy podle základních demografických charakteristik 3) zhodnotí úroveň hospodářství Evropy v závislosti na přírodních a sociálně ekonomických podmínkách 4) porovná hospodářství jednotlivých evropských regionů, popíše jádra a periferie 5) evropská integrace	Evropa	Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
tercie					

učení, komunikativní, řešení problémů	1) vyhledává a třídí informace a efektivně je využívá v průběhu učení 2) operuje s obecně užívanými znaky, termíny a symboly 3) vytváří si komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy	1) vymezi a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy 2) na přiměřené úrovni hodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje a analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům 3) hodnotí a porovnává polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu 4) lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit 5) uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	1) Zhodnotí a popíše polohu a rozlohu ČR, vysvětlí výhody a nevýhody této polohy 2) charakterizuje státní hranici a vysvětlí její změny v minulosti 3) stručně vyjmenuje nejdůležitější události v historii ČR, které výrazně ovlivnily vývoj ČR a její postavení v současném světě	ČR - poloha, historie	Výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
učení, řešení problémů, občanské	1) formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu 2) rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, statistickému materiálu		1) stručně charakterizuje jednotlivá geologická období v minulosti ČR (prahory - 4H) 2) stručně pohovoří o subprovinciích	Geologie, subprovincie	Enviromentální výchova
učení, řešení problémů	1) používá bezpečně nástroje a vybavení		s pomocí atlasu popíše povrch ČR a zhodnotí jeho vliv na hospodářskou činnost	Povrch	Enviromentální výchova

učení, řešení problémů, pracovní	1) spolupracuje ve skupině 2) přispívá k diskusi v malé skupině i v celé třídě 3) spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu		1) vyjmenuje jednotlivé klimatické oblasti, ukáže je na mapě 2) dokáže přiřadit zadaná místa v ČR k daným grafům s ročním chodem teplot a srážek 3) charakterizuje faktory ovlivňující klima v ČR 4) vysvětlí pojmy počasí a podnebí 5) zhodnotí znečištění ovzduší v ČR a jeho důsledky	Podnebí, počasí	Enviromentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
učení, řešení problémů, pracovní	1) rozpozná a pochopí problém 2) vyhledává informace vhodné k řešení problému 3) volí vhodné způsoby řešení 4) ověřuje správnost řešení problémů a aplikuje své poznatky při řešení nových problémových situací 5) kriticky myslí, je schopen obhájit svá stanoviska 6) uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí		1) vysvětlí význam vody v jednotlivých složkách přírodní sféry 2) charakterizuje vodní režim našich řek 3) na mapě vyhledá levostranné a pravostranné přítoky daných řek 4) vyjmenuje naše význačné přehradu a vysvětlí jejich význam 5) podle mapy určí oblasti s největším rozšířením povrchových vod a zhodnotí výskyt a význam minerálních podzemních vod a rybníků v ČR 6) posoudí zásahy člověka do hydrosféry a jejich důsledky	Vodstvo	Výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, enviromentální výchova
učení, řešení problémů, pracovní			1) charakterizuje jednotlivé půdní typy a půdní druhy, nakreslí jejich profil a odůvodní jejich výskyt 2) vysvětlí, jaké faktory způsobují zvýšenou erozi půdy a uvede příklady 3) stručně charakterizuje využití půdního fondu ČR	Půdy	Enviromentální výchova
učení, řešení problémů, pracovní			1) podle atlasu vyjmenuje oblasti s nejrozsáhlejšími lesními komplexy a určí oblasti nejvíce postižené emisemi 2) zhodnotí živou přírodu v okolí svého bydliště	Vegetace	Enviromentální výchova
učení, řešení problémů, pracovní, občanské			1) rozdělí biocenózy do výškových stupňů 2) charakterizuje jednotlivé typy krajiny 3) určí, v jakém krajinném typu bydlí (jezdí na prázdniny...)	Ochrana přírody	Enviromentální výchova

učení, řešení problémů, pracovní, občanské			1) shrne vývoj osídlení v minulosti 2) vysvětlí faktory ovlivňující rozmístění obyvatelstva 3) porovná hustotu osídlení ČR s dalšími vybranými státy 4) charakterizuje jednotlivé struktury obyvatelstva ČR 5) svými slovy popíše a vysvětlí věkovou pyramidu ČR	Obyvatelstvo	Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova
učení, řešení problémů, pracovní, občanské			1) vysvětlí proces urbanizace 2) charakterizuje funkce města	Sídla	Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova
učení, řešení problémů, pracovní			1) stručně popíše vývoj hospodářství v minulosti 2) vysvětlí příčiny a důsledky transformace hospodářství v ČR 3) zdůvodní rozmístění průmyslu 4) charakterizuje jednotlivé druhy průmyslu 4) charakterizuje rozmístění zemědělské výroby a vyjmenuje hlavní zeměd. produkty 5) charakterizuje dopravu ČR, její typy, klady a zápory jednotlivých typů, tendence 6) zhodnotí strukturu a rozmístění služeb a cestovního ruchu v ČR. 7) popíše zahraniční obchod ČR	Hospodářství	Enviromentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
občanské, sociální a personální, učení			1) vyjmenuje nejdůležitější integrace, jejichž je ČR součástí a vysvětlí jejich význam	Mezinárodní vztahy	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

učení, občanské, řešení problémů			1) seznámí se s jednotlivými kraji ČR	Kraje ČR	Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Mediální výchova
kvarta					
učení, řešení problémů	1) formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu 2) vyjadřuje se výstižně a souvisle 3) naslouchá druhým 4) využívá informační a komunikační prostředky, 5) rozeznává kladné a záporné stránky působení lidské společnosti v geografickém kontextu	1) Zhodnotí postavení Země ve vesmíru, 2) Zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů	1) Rozdělí planety Sluneční soustavy a porovná je, vyhledá informace o vzniku vesmíru a Země a vybere nejdůležitější mezníky v dobývání vesmíru, posoudí možnosti dalšího využití vesmíru, komentuje vývoj představ o tvaru Země 2) Vysvětlí tvar Země, pohyby, důsledky otáčení a podá o něm důkazy, nakreslí schéma oběhu Země kolem Slunce (střídání ročních dob, časová pásma, datová hranice) 3) Zdůvodní vliv Měsíce na život na Zemi	Země jako vesmírné těleso	Mediální výchova
učení, řešení problémů, pracovní		Používá s porozuměním základní kartografickou terminologii a pracuje s mapou	1) Shrne nejvýznamnější mezníky mapování v dějinách lidstva 2) Nakreslí základní kartografická zobrazení a objasní rozdíly mezi nimi 3) Prakticky používá měřítko mapy, azimut, zeměpisné souřadnice, polohopis a výškopis 4) Seznámí se současnou mapovou tvorbou (GIS, JPS...)	Kartografie	Mediální výchova
učení, řešení problémů, pracovní		Porovnává složky a prvky přírodní sféry	1) Vyjádří vlastními slovy složení a stavbu atmosféry 2) Objasní rozložení tlakových útvarů a vysvětlí základy všeobecného oběhu atmosféry 3) Vysvětlí jevy v atmosféře 4) Definuje počasí a podnebí s pomocí tematických map, charakterizuje podnebné pásy na Zemi	Atmosféra	Enviromentální výchova, Výchova k myšlení v globálních souvislostech

učení, řešení problémů, pracovní		Porovnáva složky a prvky přírodní sféry	1)Vytvoří schéma zásob rozdělení vody moří a pevnin a oběhu na Zemi 2) uvědomuje si rizika znečištění	Hydrologie	Enviromentální výchova, Výchova k myšlení v globálních souvislostech
učení, řešení problémů, pracovní		Porovnáva složky a prvky přírodní sféry	1)Vysvětlí podstatu vzniku, zániku a pohybu litosférických desek, jeho důsledky a uvede konkrétní příklady (sopečná činnost a zemětřesení), vytvoří schéma vývoje kontinentů 2)Seznámí se stavbou Země 3)Pochopí a vysvětlí základní příčiny vzniku pohoří a další změny zemského povrchu (vliv vnitřních a vnějších činitelů) 4)Porovná a roztrídí různé tvary zemského povrchu a vysvětlí jejich vznik a vývoj	Litosféra	Enviromentální výchova, Výchova k myšlení v globálních souvislostech
učení, řešení problémů, pracovní		Porovnáva složky a prvky přírodní sféry	1)Odvodí z tematické mapy jednotlivé podnebné pásy, přírodní krajiny a zásahy člověka	Bioklimatické pásy	Enviromentální výchova, Výchova k myšlení v globálních souvislostech
učení, řešení problémů, pracovní, občanské, sociální a personální		Posoudí prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst a pohyby	1)Objasní principy celosvětového populačního vývoje, rozumí základním demografickým ukazatelům 2)Vysvětlí příčiny a důsledky nerovnoměrného rozložení obyvl. 3) Hodnotí proces urbanizace a různé typy sídel na konkrétních příkladech	Socioekonomická geografie - Obyvatelstvo světa	Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

učení, řešení problémů, pracovní, občanské, sociální a personální		Zhodnotí strukturu, složky a funkce světového hospodářství	1) Vysvětlí význam a problémy jádrových a periferních oblastí 2) Vybere hlavní etapy a trendy ve vývoji světového hospodářství (včetně globalizace) 3) Rozčlení hospodářskou činnost do sektorů 4) Chápe význam a rozdíly zemědělské činnosti a navrhne řešení světového hladu a podvýživy 5) Vysvětlí lokalizační faktory průmyslové činnosti 6) Vysvětlí význam a propojení dopravy a služeb a upozorní na negativní vlivy 11) Získá přehled o hlavních mezinárodních hospodářských a politických organizací ve světě	Hospodářství světa	Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
---	--	--	---	--------------------	---

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu ZEMĚPIS

prima

- Reportáž o problémech oceánů (audio, video, texty, grafy, informace z médií a encyklopedií) – práce s informacemi
- Vyhledat aktualitu k polárním oblastem – práce s prameny a médii
- Vytvoření tematické mapy Afriky nebo Ameriky – skupinová práce
- Austrálie – Miniatlas endemitů (rostl. a živočišstvo)
- Prověrky po tématech, slepé mapy, určování souřadnic a hledání míst podle souřadnic

sekunda

- Vytvořit křížovku k danému světadílu nebo oblasti
- Projektový den s matematikou - vytvořit prospekt cestovní kanceláře pro určitou zemi nebo poznávací zájezd po Evropě
- Miniatlas – vytvořit přehled exotických plodů a rostlin a přiřadit je do konkrétních oblastí na mapě
- Prověrky po tématech, slepé mapy, testy

tercie

- Krajina za školou – celoroční projekt. Vybrat a zpracovat materiály a informace do podoby webu a wordu.
- Exkurze společně se seminaristy 3.roč. do oblasti ČR (písemné zpracování získaných informací, map, fotografií)

- Vytvořit tematickou mapu Středočeského kraje s barevnou škálou rozlišení intenzity jevu
- (počet obyvatel, kriminalita, počet automobilů, natalita...)
- Prověrky po tématech, slepé mapy, testy

kvarta

- Skupinová prezentace na zadané téma (ledovce, národnostní menšiny, globální problémy,...)
- Vypracování mapy zvolenou metodou (anamorfóza, stuhová m., bodová m., ...)
- Referát k probíranému tématu (Pluto, El Niño, podvýživa a nadváha ve světě...)
- Prověrky po tématech, testy, řazení zemí do světadílů, řazení moří k oceánům

FYZIKA

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Fyzika u studentů vytváří vztah k neživé přírodě a nutí studenty uvědomovat si souvislosti mezi živým a neživým světem. Na jedné straně učí studenty všimát si fyzikálních zákonitostí, jež nezávisí na společenských postojích, na druhé straně však u studentů rozvíjí schopnost vnímat přírodu v kontextu ekologického rámce vymezujícího udržitelný rozvoj člověka, pro který je nutná schopnost zaujímat objektivní a nezaujatá stanoviska. Předmět tedy rozvíjí pozorovací a analytické dovednosti, schopnost formulace hypotéz a jejich ověřování.

Výuka předmětu Fyzika podporuje u žáků rozvoj rozumových schopností, formování postojů i kultivaci osobnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Fyzika je povinným vyučovacím předmětem ve všech třídách nižšího gymnázia v hodinové dotaci dvě hodiny týdně. Vedle klasického vyučování v hodinách využívá předmět i dalších možností výuky, jako např. samostatná měření, laboratorní práce, projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu FYZIKA

Kompetence k učení

- Dáváme žákům dostatek příležitostí k tomu, aby si sami vyhledávali informace s využitím přístupných zdrojů (učebnice a další literatura, internet...) a vyhodnocovali je pro další použití.
- Dáváme žákům prostor k vlastní aktivní práci, která nejen u nich samých, ale i u ostatních spolužáků podporuje zájem o přírodní vědy.
- Nabízíme žákům různé způsoby práce v hodinách i samostatné práce. Každý má možnost zvolit si vlastní přístup k práci.
- Učíme žáky jak ekonomicky pracovat s časem určeným ke studiu i s volným časem.
- Učíme žáky správně zaznamenávat získané informace, pracovat s prameny.
- Podporujeme při studiu použití výpočetní techniky.
- Pěstujeme v žácích zodpovědný přístup k učení.
- Ve výuce rozlišujeme učivo klíčové a doplňující. Žáci mají možnost rozšiřovat si své obzory podle vlastních preferencí.

Kompetence k řešení problémů

- Vyvozujeme z fyzikálních souvislostí problémové otázky, na které studenti hledají odpověď.
- Navozujeme modelové situace, z nichž žák samostatně vyvozuje poznatky, které slouží k pochopení některých fyzikálních dějů.

- Dáváme žákům možnost pracovat se získanými informacemi, dále je zpracovávat, přiblížit je ostatním spolužákům, aplikovat je i v průběhu dalšího vzdělávání, ale i v jiných oborech praktického života.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení (nejen) projektových úkolů, vytváříme prostředí pro to, aby žáci v týmu zaujímali různé role.
- Rozvíjíme u žáků schopnost obhájit si své způsoby řešení problémů, otázek atd.
- Dáváme žákům prostor pro vytváření didaktickým materiálů pro vrstevníky i mladší spolužáky.
- Vytváříme a upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za vlastní práci a pocit spoluzodpovědnosti za práci týmu (skupiny)..
- Umožňujeme studentům rozvíjet kreativní přístup k práci.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k nácvičku exaktního slovního i písemného projevu.
- Učíme žáky stručně a výstižně sdělovat základní informace.
- Dáváme žákům dostatek příležitostí k vyjádření vlastního názoru, pěstujeme u nich i toleranci k názorům ostatních.
- Na modelových situacích učíme žáky pravidlům řízené i neřízené diskuse.
- Když žáci zvládají pravidla diskuse, umožňujeme jim diskutovat o zajímavých otázkách, problémech, sporných přírodních hypotézách.
- Umožňujeme žákům publikovat a prezentovat své názory a myšlenky.
- Vedeme žáky k tomu, aby svá tvrzení a názory podporovali logickými argumenty.
- Vytváříme přátelské prostředí, v němž se žák nebojí vyjadřovat vlastní názory.

Kompetence sociálně personální

- Vedeme žáky k tomu, aby zachovávali zásady slušného chování ve hodině i mimo rámec výuky.
- Navozujeme situace, v nichž si žáci osvojují dovednosti kooperace a hledání konsensu (volíme kooperativní formy výuky – práce ve skupinách, skládanka...). Tím zároveň podporujeme vzájemnou pomoc mezi žáky.
- Otvíráme studentům možnosti objevovat a formulovat problém a dále hledat různé varianty řešení.
- S využitím historických podkladů odkrýváme žákům různá kulturní prostředí a vedeme je k toleranci kulturních odlišností.
- Dáváme žákům možnost hodnotit práci svou i svých spolužáků či skupiny, učíme se i prostřednictvím chyb.
- Vedeme žáky k sebereflexi, negativní i pozitivní kritice.
- Vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy ve třídě (mezi žáky i učiteli).

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k poznání možností praktického využití znalostí z fyziky pro život v současném světě.
- Vytváříme a upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za ochranu a předávání přírodního bohatství dalším generacím.
- Upevňujeme v žácích normy a vzorce slušného chování a vedeme je k tomu, aby se tak chovali ve škole i mimo ni.
- Akcentujeme situace, v nichž si žáci uvědomují potřebu vzájemné spolupráce a pomoci.

Kompetence pracovní

- Poskytujeme žákům nejrůznější pracovní pomůcky a vedeme je k opatrnosti při práci s nimi.
- Učíme žáky optimálně plánovat svou práci.
- Při práci umožňujeme studentům využití moderní techniky.
- Vytváříme přátelské prostředí, v němž si žáci vypracují pozitivní vztah k práci.
- Upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za plnění povinností a závazků.
- Přibližujeme žákům práci nejen fyziků, zaměřujeme se i na další profese, v nichž se pracuje s přírodním materiálem.

Strategie předmětu a klíčové kompetence v jednotlivých ročnících

prima

- důraz na měření, praktická cvičení (měření času, délky, hmotnosti)
- samostatné objevování jednotek, převody jednotek, vlastní zkušeností dojít k tomu, že „dohodnutí“ jednotky je v praxi velmi užitečné

poznámka:

Fyzika v primě by měla zdůvodnit svou důležitost a vysvětlit studentům svoji existenci. Proto svým obsahem je velmi rozmanitá a co nejvíce motivační a hravá. Ústředním tématem není nějaký konkrétní fyzikální děj, ale uvažování nad tím, jak takový děj ZMĚŘIT. V primě by se tedy studenti měli seznamovat se základními přírodními ději a ty by měly být pozadím pro hlavní náplň předmětu: umění zavést, co lze jednoznačně měřit (tj. veličinu) a schopnost určit míru, velikost, v jaké to budou měřit (tj. jednotku).

Zavádění svých vlastních, původních veličin a jednotek by rozhodně nemělo být výjimkou.

sekunda

- kvantifikace měření, uvědomování si funkčních souvislostí mezi měřenými veličinami
- práce ve skupinách, vedení studentů k týmové spolupráci (např. úkoly typu „změření obvodu školy“)
- umět rozhodnout, které pozorované závislosti jsou a které nejsou přímou úměrností

poznámka:

Volnost ve volbě jednotek v primě nyní vystřídá jejich sjednocování. Hlavně první pokusy o týmovou práci by měly ukázat, že jednotná měřítka ji velmi usnadňují. Měření ve skupině a následné porovnávání svých výsledků s jinými skupinami bez dohodnutých jednotek ani nejsou možná. V popisu přírodních jevů by se měly objevovat první souvislosti a závislosti, tj. ne jenom úlohy typu „kolik čeho je“, ale také „jak se něco změní se změnou něčeho jiného“.

tercie

- hlubší zamýšlení nad vztahy a souvislostmi mezi veličinami
- rozlišení závislostí na *přímé úměrnosti, nepřímé úměrnosti a jiné závislosti.*

- chápání psaného fyzikálního vztahu (zákonitosti) jako *závislosti* a ne jako „vzorečku“
- důraz na grafickou interpretaci fyzikálních jevů (grafy)
- schopnost změřit, analyzovat a popsat grafem a vzorcem jednoduchý fyzikální děj a PŘEDPOVĚDĚT (odhadnout) výsledek pro obor hodnot, ve kterých daný jev nebyl zkoumán

poznámka:

Funkční závislosti mezi jednotlivými veličinami a dovednost tyto závislosti vyjádřit ať už grafem nebo vzorcem, to je hlavní téma tercie. Stejně jako si v primě mohli studenti zavést vlastní jednotky, v tomto roce by měli nacházet vlastní závislosti. Měli by se pokoušet o formulaci vlastních zákonů a vztahů. Nejlépe najít nějakou vhodnou fyzikální závislost (např. odpor žárovky na procházejícím proudu, hustota vody na teplotě) a komplexně ji prozkoumat. Tj. vymyslet způsob, jak závislost proměřit, zvolit vhodné přístroje, popř. některé vyrobit a změřenou závislost co nejlépe a nejpřesněji popsat vzorcem a grafem. Je lepší prozkoumat a popsat jednu jedinou závislost, ale zato důkladně, s hlubokým porozuměním, protože cílem není různé závislosti objevovat, ale vidět fyzikální vzorec jako výraz nějaké závislosti, nikoliv shluk písmen – „vzoreček“.

kvarta

- shrnutí učiva základní školy
- „oficiální“ přírodní zákonitosti
- schopnost porozumět odpovídajícímu odbornému textu, důraz na samostatnou práci s literaturou
- schopnost přejmout cizí teorii nebo popis přírodního děje

poznámka:

V kvartě by se studenti měli pokoušet zvládat učivo napsané v textu. Jestliže v předchozích ročnících studenti prošli přípravou „jak napsat svoje závěry a teorie“, v tomto ročníku by měli umět přečíst závěry a teorie „někoho jiného“.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu FYZIKA

Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima					
řešení problémů, učení, pracovní	vede žáka ke zkoumání přírodních faktů (pozorování, měření, experiment)	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	chápe pojmy "veličina" a "jednotka", umí změřit délku, hmotnost, teplotu, čas	Měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas	
komunikativní,	vede žáka k potřebě	uvede konkrétní příklady	má představu o částicové teorii látek a	Souvislost	

učení, řešení problémů	klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi	jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	dokáže ji jednoduchým způsobem uplatnit: proč se plyny dají stlačit, kapaliny ne; proč cítíme vůni nebo zápach	skupenství látek s jejich čističovou stavbou, difúze	
komunikativní, učení, řešení problémů	vede žáka k posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	teplota, teplotní roztažnost; umí navrhnout jednoduchý způsob, jak změřit teplotu, jakého fyzikálního principu je možné využít	teplotní roztažnost látek, bimetal, Celsiova stupnice	
řešení problémů	vede žáka k zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání i různých metod racionálního uvažování	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	dokáže určit hustotu daného tělesa	hustota	
k učení, pracovní	vede žáka k způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	sestaví jednoduchý el. obvod, umí nakreslit jednoduché el. schéma, rozumí tomu, jak se chránit před úrazem el. proudem	elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač	
sekunda					

k učení	vede žáka k zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání i různých metod racionálního uvažování	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	rozumí pojmům: dráha, trajektorie, rychlost, čas; rozezná rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, umí uvést jejich příklady	pohyb těles - rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, pohyb přímočarý a křivočarý	
řešení problémů	vede žáka k způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	umí vypočítat rychlost, dráhu a čas rovnoměrného přímočarého pohybu	rovnoměrný přímočarý pohyb	
pracovní	vede žáka ke zkoumání přírodních faktů (pozorování, měření, experiment)	změří velikost působící síly	pomocí siloměru změří velikost tíhové síly	gravitační pole a gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	
řešení problémů	vede žáka k způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	umí zakreslit směr a velikost působící síly, dokáže složit dvě různé síly stejného nebo opačného směru, dovede uvést konkrétní příklady závislosti obsahu plochy na tlaku, uvede příklady tření v praxi	výslednice dvou sil stejných a opačných směrů, třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi, tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí	
učení, řešení problémů	vede žáka ke zkoumání přírodních faktů	využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu	dokáže interpretovat Newtonovy zákony mechaniky a uvést příklady, které jednotlivé zákony demonstrují	Newtonovy zákony první, druhý (kvalitativně), třetí	

	(pozorování) a jejich souvislostí s využitím různých metod racionálního uvažování	těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích			
řešení problémů	vede žáka ke zkoumání přírodních faktů (pozorování, experiment) a jejich souvislostí s využitím různých metod racionálního uvažování	aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	umí formulovat podmínky pro rovnováhu na páce, dokáže umístit známé závaží na zavěšené páce tak, aby bylo dosaženo rovnováhy, dovede uvést příklady využití pevné kladky v praxi	rovnováha na páce a pevné kladce	
k učení, řešení problémů	vede žáka k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	umí uvést situace, ve kterých se uplatňuje Pascalův zákon, porovná tlaky v různých hloubkách kapaliny nebo tlaky ve stejné hloubce dvou různých kapalin, umí vysvětlit, proč na Zemi pozorujeme atmosférický tlak, porovná atmosférický tlak v různých výškách	Pascalův zákon - hydraulická zařízení, hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny, souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře	
k učení, řešení problémů, pracovní	vede žáka k posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů	předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	umí uvést situace, ve kterých se uplatňuje Archimédův zákon, rozumí vztahům a vzorcům, které tento zákon kvantifikují	Archimédův zákon – vztlaková síla, potápění, vznášení se, plování těles v klidných tekutinách	
tercie					

k učení, řešení problémů, pracovní	vede žáka k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	chápe souvislosti mezi světlem a barvou, zná základní vlastnosti světla a dokáže najít jevy v přírodě, jež tyto vlastnosti ukazují, odliší duté zrcadlo od vypuklého	Vlastnosti světla – zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a různých prostředích, stín, zatmění Slunce a Měsíce, zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně), šíření světla, stín, odraz světla	
k učení, řešení problémů, pracovní	vede žáka k posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů	rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, využívá tohoto principu při analýze průchodu světla čočkami	na příkladech ukáže, kdy dochází k lomu světla ke kolmici a kdy od kolmice, rozezná podle obrázku nebo ve skutečnosti spojku od rozptylky, dokáže pokusem, že sluneční světlo je složeno z barevných světél	lom světla, čočky, rozklad bílého světla hranolem	
řešení problémů	vede žáka ke zkoumání přírodních faktů (pozorování, experiment) a jejich souvislostí s využitím různých metod racionálního uvažování	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	chápe pojem "mechanická práce" ve fyzikálním významu, rozumí její fyzikální definici a dokáže rozhodnout, jestli nějaká věc (resp. osoba či silové pole) koná práci či nikoliv	práce, energie	
řešení problémů	vede žáka k způsobu myšlení , které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o	využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	rozumí rozdíl mezi slovy "námaha" a "mechanická práce, určí jakého výkonu je schopen on sám	práce, energie, výkon	

	přírodních faktech více nezávislými způsoby				
řešení problémů	vede žáka k zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	vyjádří změnu polohové a pohybové energie míčku při volném pádu, v konkrétní situaci najde situaci, že tělesa mají určitý druh energie	polohová a pohybová energie,	základní podmínky života
k učení, řešení problémů	vede žáka ke zkoumání přírodních faktů (pozorování, měření, experiment) a jejich souvislostí s využitím různých metod racionálního uvažování	určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	dokáže vysvětlit pojem vnitřní energie; rozumí teplu jako formě energie, dokáže pojmenovat jednotlivé změny skupenství, vysvětlí rozdíl mezi odpařování a varem, umí najít v přírodě příklady jednotlivých skupenských přeměn	vnitřní energie, teplo a teplota tání a tuhnutí, skupenské teplo tání, vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	
k učení, řešení problémů	vede žáka k způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	porovnat odpor dvou různých rezistorů podle proudu, který jimi prochází při zapojení do téhož obvodu	elektrický náboj, elektrické pole, elektrický odpor	
kvarta					
komunikativní, občanská	vede žáka k uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	vysvětlí vliv jednotlivých druhů elektráren na životní prostředí, formou prezentace student seznámí ostatní s ochranou lidí před radioaktivním zářením	výroba a přenos elektrické energie, jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením,	

	obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy			obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	
k učení	vede žáka k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	chápe vlnění jako "přenos kmitavého pohybu na nejbližší sousedy prostřednictvím vazby"; porovnat rychlost šíření zvuku a světla, rozhodnout, zda se v daném prostředí šíří vzduch, vysvětlit vznik ozvěny	vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředí, odraz zvuku na překážce, ozvěna	
k učení, občanská	vede žáka k zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	uvést příklady zdrojů nadměrného hluku, popsat jejich účinek na zdraví člověka a možnosti, jak se před nimi chránit	pohlcování zvuku, výška zvukového tónu	
k učení	vede žáka ke zkoumání přírodních faktů (pozorování, měření, experiment) a jejich souvislostí s využitím různých metod racionálního uvažování	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří el. proud a napětí	rozhodne, který zdroj dává střídavé napětí a které stejnosměrné, zná souvislost mezi elektrickým proudem a magnetickým polem, podle schématu změří el. proud a napětí	elektrická a magnetická síla, tepelné účinky elektrického proudu, bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	
k učení	vede žáka k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	umí uvést příklady vodičů a izolantů a dokáže vysvětlit, čím je tato elektrická vlastnost dána	vedení elektrického proudu v různých látkách	

	odpovědi				
k učení	porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	umí uvést zařízení nebo situace, ve kterých se elektromagnetická indukce projevuje, dokáže vlastními slovy objasnit, v čem uvedený jev spočívá, dokáže popsat nejdůležitější části transformátoru a vysvětlit jejich funkci (primární cívka, sekundární cívka, jádro)	stejnoseměrný elektromotor, transformátor	
k učení	vede žáka k způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby	zapojí správně polovodičovou diodu	dokáže uvést příklady použití polovodičů v praxi, dokáže vysvětlit rozdíl jejich vodivosti ve srovnání s kovy	polovodiče	
k učení	vede žáka k posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	umí uvést základní pohyby Země a příklady, jak se tyto pohyby projevují	sluneční soustava – její hlavní složky, měsíční fáze	
k učení	vede žáka k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi	odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	zná rozdíl mezi planetou, hvězdou, dokáže vysvětlit historii vzniku Slunečního planetárního systému	hvězdy – jejich složení	

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu FYZIKA

- absolvování všech stanovených testů (např. Bohunek: č. 1 – 8), rozhodně nejméně dva na čtvrtletí, testy sestavuje nebo vybírá učitel
- 2x samostatný domácí „vědecký úkol“, tj. popis toho, **jak** bylo měřeno a **kolik** bylo naměřeno (např. změřit hustotu svého těla)
- nebo druhý „vědecký úkol“ nahradit sestrojením nějaké „užitečné věci“ (např. přístroj na měření času, kompas, periskop...)
- 1x výsledek nějakého dlouhodobého pozorování

navíc v kvartě:

2x v průběhu roku předvedou s komentářem nějakou demonstraci fyzikálního jevu

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět chemie je z oblasti člověk a příroda. Vede k poznávání přírody jako systému. Má především činnostní charakter založený na experimentu. Praktická činnost vede k rozvíjení dovedností pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat závěry. Získané vědomosti vedou k pochopení přírodních zákonitostí a uvědomění si užitečnosti chemie. Získané poznatky se student učí aplikovat v praktickém životě. Hledá souvislosti mezi přírodou a činností člověka, jeho vliv na životní prostředí.

Orientuje se ve svém regionu a blízkém okolí, zná chemické podniky, ví co vyrábí a umí kriticky zhodnotit jejich užitečnost, i vliv na životní prostředí.

Předmět chemie je propojen s enviromentální výchovou v oblasti vody, ovzduší, půdy, energie a ekologické havárie. Studenti pracují na projektu v jednotlivých oblastech.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Chemie je povinným vyučovacím předmětem od tercie.

Týdenní hodinová dotace: tercie 2+0,33 (2 hod. výuka + 0,33 hod. cpp.)

kvarta ... 2+0,67 (2 hod. výuka + 0,67 hod. cpp.)

Při laboratorních cvičeních v rámci dodržování bezpečnosti práce budou studenti rozděleni do skupin s maximálním počtem 16 osob. Kromě klasické formy výuky se studenti účastní projektového vyučování a exkurzí.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu CHEMIE

Kompetence k učení:

- Umožňujeme studentům vyhledávat informace z různých zdrojů a tím motivovat k samostatnému učení.
- Dáváme příležitost vlastními slovy reprodukovat získané informace a přistupovat k nim kriticky.
- Učíme studenty klást si otázky a formulovat hypotézy.

Kompetence k řešení problémů:

- Vytváříme studentům podmínky k pozorování, měření a vlastnímu experimentování a tak zkoumat přírodní zákonitosti a hledat jejich vzájemné souvislosti.
- Učíme studenty zobecňovat poznatky a aplikovat je v praktickém životě.

Kompetence komunikativní:

- Vytváříme zdravé komunikativní prostředí mezi pedagogem a studenty i mezi studenty navzájem.
- Učíme studenty stručně a přehledně popsat postup a výsledky experimentu.
- Zadáváme úkoly vyžadující komunikaci mezi žáky.

Kompetence občanské:

- Navozujeme modelové situace (požár, chemická havárie), při nichž si vytváří správné občanské postoje k řešení dané problematiky.
- Vedeme studenty k poznání užitečnosti chemie, ale i jejího zneužití.
- Učíme studenty odpovědnosti za zachování životního prostředí.

Kompetence sociální a personální:

- Zadáváme úkoly vhodné řešit ve skupinách.
- Umožňujeme těm, kteří problém dříve pochopili, vysvětlit jej ostatním.
- Vedeme studenty ke vzájemné spolupráci a hledání optimálního řešení problémů.

Kompetence pracovní:

- Vedeme studenty k tomu, aby uměli plánovat a provádět pozorování a experimentování, zpracovávat a vyhodnocovat získané údaje.
- Důsledně vedeme studenty k osvojení si zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu CHEMIE

Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
Vlastnosti látek					
učení	kvalitní popis objektů a jejich klasifikace	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	popíše vlastnosti látek, z nichž jsou předložena tělesa (Cu-drát, ocel. nůžky, kuch. sůl, kádinka, tužka)	popis vlastností látek	
učení	kvantitativní popis objektů a jejich klasifikace	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	z údajů v tabulkách určí alespoň 5 látek, které jsou za normálních podmínek plynné, kapalně a pevné	změny skupenství	
Bezpečnost při experimentální činnosti					

řešení problémů	aplikace přírodovědných poznatků	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	bez výjimky dodržuje bezpečnost při porušení přijímá trest, z 5 uvedených činností určí, které smí provádět v laboratořích (svažít, zjišťovat chuť látek, pracovat s plynovým kahanem, mluvit při práci, čichat k látkám)	zásady bezpečné práce v laboratoři a první pomoc	
			Vyhledá a zapíše adresy a telefonní čísla lékařské první pomoci, hasičů a policie		
pracovní			ošetří spolužáka při modelové situaci - poleptání		
občanské	identifikace a správné užívání pojmů		ze sbírky zákonů pro 5 vybraných látek (NaOH, HCl, KI, KMnO ₄ , benzín), určí věty -R a -S a vysvětlí jejich význam	nebezpečné látky a přípravky	
občanské, řešení problémů	vhodně se chovat při situaci ohrožující zdraví	objasní neefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	na modelové situaci - vyhlášení úniku Cl ₂ - předvést postup zajištění své bezpečnosti		
Směsi					
pracovní, řešení problémů	pozorování a experiment	rozlišuje směsi a chemické látky	připraví a) různorodou směs smísením pevné látky s kapalinou (ze 2 kapalin) b) stejnorodou směs z pevné látky a kapaliny	různorodé a stejnorodé směsi	
řešení problémů	identifikace a správné užívání pojmů	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	vypočítá složení roztoku, který obsahuje 5g rozpuštěné látky ve 200g roztoku.	hmotnostní zlomek	
pracovní	pozorování a experiment		umí připravit konkrétní roztok	složení roztoků	
	aplikace přírodovědných poznatků	vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	sestrojit graf závislosti rozpustnosti látky v závislosti na rostoucí teplotě z údajů v tabulce	roztoky - nasycený, nenasycený	

	vysvětlení pojmů, aplikace přírodovědných poznatků, pozorování, experimentování, měření a odhady	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	zdůvodnit, kterou vlastnost složek směsí lze využít k oddělení směsí: křída a voda, olej a voda, roztok lihu, dýmu; navrhnout způsob oddělení složek směsí; uvést příklady použití usazování a filtrace v domácnosti; navrhnout postup, jak rozdělit směsí na jednotlivé složky: voda+sůl+ethanol, voda+modrá skalice+písek, písek+železné piliny, voda+olej	oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	
řešení problémů	kvalitativní popis objektů a jejich klasifikace	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	uvede příklady složek, které se dají oddělit z říční vody usazováním, filtrací, destilací, krystalizací	voda	environmentální výchova
řešení problémů	kvalitativní popis objektů a jejich klasifikace	uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	posoudí důsledky znečišťování vody a vzduchu na životní prostředí	vzduch	environmentální výchova
Částicové složení látek a chemické prvky					
řešení problémů	předpovídání a vysvětlování jevů	používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	uvede příklady (z praxe) dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic, používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech	stavba atomu, molekuly	
učení	identifikace a správné užívání pojmů	rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	správně používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků: Ag, Al, Au, Br, C, Ca, Cl, Cr, Cu, F, Fe, H, He, Hg, I, K, Mg, Mn, N, Na, O, P, Pb, S, Si, Zn	chemické prvky	
učení	kvalitativní popis objektů a jejich klasifikace		z množin látek vybere ty, které patří mezi sloučeniny: $H_2, O_2, O_3, Cl_2, NaCl, P_4, O_2, 5H_2O, O_3$	sloučeniny	
řešení problémů	předpovídání jevů a určování kauzálních souvislostí	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	uvede příklady kovů ušlechtilých a neušlechtilých, popíše nejdůležitější vlastnosti nekovů H_2, O_2, N_2 , halogeny, S, C, P z postavení prvku v periodické soustavě předvidá vlastnosti prvku	Periodický zákon	
Chemické reakce a rovnice					

učení		rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	označí výchozí látky a produkty při hoření H ₂ ve vzduchu a při rozkladu H ₂ O elektrickým proudem	výchozí látky a produkty	
řešení problémů		přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	chemický děj naznačený pomocí modelů částic vyjádří chemickou rovnicí; upraví zápis chemického děje na chemickou rovnici a vyjádří slovně: $2\text{H}_2 + \text{O}_2 \rightarrow 2\text{H}_2\text{O}$; $\text{H}_2 + \text{Cl}_2 \rightarrow 2\text{HCl}$; $\text{N}_2 + 3\text{H}_2 \rightarrow 2\text{NH}_3$	zákon zachování hmotnosti	
pracovní	aplikace přírodovědných poznatků	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	z následujících reakcí vyber ty, které probíhají velkou rychlostí: hoření benzínu, rezavění hřebíku, kysání mléka, reakce Na + H ₂ O, uvede, které faktory ovlivňují průběh reakce Zn s kyselinou sírovou, uvede příklady katalyzátorů. Vysvětlí proč se rychlost reakce zvětší zvýšením teploty (použitím koncentrovanějších roztoků, zvětšením plošného obsahu reagujících látek).	jednoduché chemické rovnice	
Anorganické sloučeniny					
učení, řešení problémů, komunikativní	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace; aplikace přírodovědných poznatků	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	sestaví vzorec dvouprvkové sloučeniny z jeho názvu a naopak, vysvětlí správný postup při poskytování první pomoci při otravě CO, co je skleníkový efekt?, uvést příklady praktického použití CO ₂ (SO ₂ , NO ₂ , SiO ₂ , NaCl); vysvětlit škodlivé účinky NaCl používaného k posypům silnic v zimním období	dvouprvkové sloučeniny (oxidy, sulfidy, halogenidy)	
	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace; vysvětlení jevů		uvést alespoň 3 chemické vlastnosti kyselin; odvodit vzorce a názvy bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin (HF, HCl, HBr, HI, H ₂ S, H ₂ CO ₃ , H ₂ SO ₃ , H ₂ SO ₄ , HNO ₃ , H ₃ PO ₄ , HClO	kyseliny	
	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace		odvodit vzorce a názvy hydroxidů (KOH, Cr(OH) ₃ , Zn(OH) ₂ , Mg(OH) ₂); uvést alespoň 3 společné vlastnosti roztoků hydroxidů	hydroxidy	

	aplikace přírodovědných poznatků		u vybraných kyselin (HCl, H ₂ SO ₄ a HNO ₃) a hydroxidů [NaOH, Ca(OH) ₂ a KOH] uvést alespoň 3 způsoby praktického využití	praktické využití kyselin	
	aplikace přírodovědných poznatků		popsat (ukázat) postup ošetření potřísněné pokožky kyselinou (roztokem louhu)		
	aplikace přírodovědných poznatků		uvést slovně postup výroby H ₂ SO ₄ ze S; uvést slovně postup výroby Ca(OH) ₂ z vápence	výroba kyselin	
učení, řešení problémů,	identifikace a správné užívání pojmů		Z vybraných látek rozliší, které patří mezi soli: (NaOH, KCl, Ca(NO ₃) ₂ , K ₂ CO ₃ , H ₃ PO ₄ , ZnSO ₄ , AgBr, Al(OH) ₃ , CO ₂ , HCl, CaO.	soli	
komunikativní,	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace		odvodí vzorce a názvy sodných vápenatých a hlinitých solí kys. Sírové (chlorovodíkové, fosforečné)	názvosloví solí	
pracovní	pozorování a experiment		navrhne a provede neutralizaci roztoku hydroxidu roztokem kyseliny	příprava solí	
řešení problémů	aplikace přírodovědných poznatků		uvede příklady praktického užití běžně používaných solí: NaCl, CaCO ₃ , AgBr, KNO ₃ .	praktický význam solí	
komunikativní,	vysvětlení jevů		Vybrat vlastnosti, které jsou nezbytné pro použití solí jako průmyslových hnojiv (rozp. ve vodě, nejsou jedovaté, neobsahují příměsi, výroba levná, obsahují prvky potřebné pro rostlinu)		
občanské	vysvětlení jevů	vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	vysvětlit, jak vznikají v přírodě "kyselé deště" a jak je možné jim předcházet	kyselé deště	environmentální výchova
pracovní	pozorování a experiment	orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady	prakticky určovat kyselost a zásaditost roztoků pomocí indikátorů; pomocí lakmusového papírku určit, v které nádobě je roztok kyseliny a v které roztok hydroxidu	pH, indikátory pH	

řešení problémů	pozorování a experiment	uplatňování neutralizace v praxi	změřit hodnotu pH roztoků: uspořádat uvedené roztoky do řady od nejkyselějšího k nejméně zásaditějším (podle hodnot pH): destilovaná H ₂ O-7,0; víno-3,1; mléko-6,5; mořská voda-8,2; ocet-2,8; roztok mýdla-11,0; žaludeční šťáva-2,0		
řešení problémů	pozorování a experiment		pomocí univerzálního indikátorového papírku určit hodnoty pH: ocet, roztok mýdla, destilovaná H ₂ O, minerální H ₂ O, citrónová šťáva, prací prášek a uspořádat roztoky od nejkyselějšího k nejméně zásaditějším		
Opakování					
			opakování výstupů z probraného učiva		
kvarta					
Opakování učiva tercie					
Redoxní reakce					
řešení problémů	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	uvede příklady oxidace (redukce); rozhodne, který z označených dějů je oxidace, a který redukce: H ⁰ → H ^I ; O ^{-II} → O ⁰ ; Fe ^{III} → Fe ^{II} ; Ca ⁰ → Ca ^{II}	oxidace a redukce	
řešení problémů	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace		Z uvedených chemických reakcí vybrat ty, které patří mezi redoxní: H ₂ +O ₂ → H ₂ O; Na+Cl → NaCl; CO ₂ +H ₂ → H ₂ CO ₃ ; NaOH+HCl → NaCl+ H ₂ O; Zn+H ₂ SO ₄ → H ₂ +ZnSO ₄ . Které látky se redukují a které oxidují.		
pracovní, komunikativní	předpovídání jevů a určování kauzálních souvislostí		Předpovědět na základě reaktivity kovů, zda budou probíhat reakce: Zn+CuSO ₄ ; Mg+AgNO ₃ ; Ag+H ₂ SO ₄ ; Cu+FeSO ₄ .		
pracovní, komunikativní	pozorování, experimentování, měření a odhady		Provést jednoduché redoxní reakce (Zn, Fe, Cu, Mg s kyselinou HCl a HNO ₃ a na základě pozorování uspořádat kovy do řady od nejreaktivnějšího k nejméně reaktivnímu.		

sociální a personální	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace		výroba železa a jeho zpracování s využitím internetu.	Výroba Fe a oceli	
učení	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Na jednoduchém schématu elektrolytického článku označí katodu a anodu, elektrolyt +, -; Vysvětlí děje, které probíhají při výrobě Na, Cl ₂ , H ₂ elektrolyzou.	elektrolýza	
pracovní, řešení problémů, komunikativní	pozorování, experimentování, měření a odhady		Z ploché baterie, dvou uhlíkových elektrod a kádinky s roztokem CuSO ₄ sestaví jednoduchý elektrolytický článek a ověří jeho funkčnost.		
pracovní, komunikativní	pozorování, experimentování, měření a odhady		Sestrojí jednoduchý galvanický článek ze Zn a Cu plíšku ponořených do kádinky se zředěnou H ₂ SO ₄ a prokáže, že je zdrojem napětí. Najít shodné a rozdílné znaky elektrolytického a galvanického článku.	galvanický článek	
řešení problémů	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace		Uvést podmínky, které urychlují průběh koroze (podmínky, které jí zamezují). Uvést, jak se chrání kovové předměty před korozi.	koroze	
pracovní, komunikativní	pozorování, experimentování, měření a odhady		Jednoduchými pokusy ověří, jak probíhá koroze očištěného hřebíku na vzduchu a ve zkumavkách s destilovanou vodou, s roztokem NaCl, s kyselinou, s roztokem NaCl jestliže je hřebík omotan Cu drátkem. Vyhodnocení výsledků.		
ENERGIE A CHEMICKÉ REAKCE					

učení, řešení problémů	identifikace a správné užívání pojmů	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	Určí, zda při exotermické (endotermické) reakci mají produkty nižší energii než látky výchozí. Rozhodne, zda se jedná o exotermickou, či endotermickou reakci: $2\text{SO}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightarrow 2\text{SO}_3(\text{g}); Q_m = -190\text{kJ/mol};$ $\text{C}(\text{s}) + \text{H}_2\text{O}(\text{g}) \rightarrow \text{CO}(\text{g}) + \text{H}_2(\text{g}); Q_m = 131,4\text{kJ/mol}$	exotermické a endotermické reakce	
učení, řešení problémů	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	Které látky řadíme mezi paliva? Jmenuje příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv plyných, kapalných a pevných. Přednosti a nevýhody plyných paliv proti palivům pevným. Do schématu destilace ropy doplnit názvy frakcí.	obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn)	
občanské, komunikativní	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	Uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo hasičů. Poskytne první pomoc při popálení.		
ORGANICKÉ SLOUČENINY					
Uhlovodíky					
učení, pracovní	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Na vzorcích uhlovodíků odvodí čtyřvalnost uhlíkových atomů a osvojí si způsob zápisu strukturálních vzorců organických látek. V naznačených uhlíkových řetězcích doplní chybějící vazby a atomy vodíku. Napíše molekulový a strukturální vzorec butanu (methanu, ethanu, ethenu, ethinu, benzenu, propenu, cyklohexanu, pentanu) a určí, do které skupiny uhlovodíků patří.	uhlovodíky (nasycené, nenasycené, aromatické)	

řešení problémů	kvantitativní popis objektů a jejich klasifikace		Z tabulkových údajů teploty varu (hustoty) alkanů odvodí závislost těchto hodnot na počtu atomů uhlíku		
Deriváty uhlovodíků					
učení	identifikace a správné užívání pojmů	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Rozliší pojmy "uhlovodíky" a "deriváty uhlovodíků", rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech. Rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, kyseliny mravenčí, kyseliny octové, ethylester kyseliny octové, formaldehydu a acetonu.	halogenidové deriváty: alkoholy, fenoly, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, estery	
učení	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace		přihadí charakteristickou skupinu k dané skupině derivátů a naopak. Z množiny vzorců organických látek vybere vzorce alkoholů, (halogenderivátů, organických kyselin, aldehydů, ketonů, esterů)		
řešení problémů	aplikace přírodovědných poznatků		přihadí vhodnou organickou látku k jednotlivým příkladům použití: rozpouštědlo, složka potravy, chemická surovina		
PŘÍRODNÍ LÁTKY					
učení	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace	orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.	Uvede příklady sacharidů, tuků, bílkovin jejich zdroje a vlastnosti. Vysvětlí chemickou podstatu fotosyntézy. Vysvětlí tvrzení: "Zelené rostliny představují akumulátory sluneční energie".	sacharidy, tuky, bílkoviny, fotosyntéza	
učení, řešení problémů, občanské	vysvětlení jevů	určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	Uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi		

	aplikace přírodovědných poznatků	uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy. Vysvětlí, proč nelze dlouhodobě z potravy vynechat tuky.		
Chemie a společnost					
řešení problémů	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Pojmenuje výrobky označené zkratkami PE, PP, PS, PVC. Proč jsou plasty problémem při ochraně životního prostředí? Porovná přednosti a nedostatky syntetických vláken proti přírodním materiálům.	plasty a syntetická vlákna	
řešení problémů	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	k jednotlivým výrobkům (produktům) doplní suroviny, které se využívají k jejich výrobě: koks, PVC, mýdlo, kyslík a Fe		
řešení problémů	kvalitativní popis objektů, systémů a jevů a jejich klasifikace		K uvedeným surovinám přiřadí alespoň tři produkty, které se z nich vyrábějí: NaCl → ; ropa → ; vápenec →		
sociální a personální			na konkrétních příkladech uvede pozitivní ale i negativní vliv chemie na náš život.		

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu CHEMIE

tercie

- 60% testů
- 2 písemné práce
- 50% laboratorních cvičení a 50% protokolů z těchto cvičení
- 75% docházky

kvarta

- 60% testů
- 2 písemné práce
- 50% laboratorních cvičení a 50% protokolů z těchto cvičení
- 75% docházky

PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět přírodopis je součástí komplexního vzdělávání všech přírodovědných oborů. Jednotlivé stupně gymnázia (nižší a vyšší) na sebe plynule navazují. Vzdělávání v rámci tohoto předmětu směřuje k poskytnutí základní orientace v živé i neživé přírodě jako celku a usiluje o vytváření pozitivního vztahu k přírodě ve všech ročnících gymnázia. Objasňuje člověka jako součást přírody a zároveň klade důraz na porozumění podstatným procesům v lidském těle. Přírodopis člověka rozvíjí kladný a zodpovědný vztah ke zdravému životnímu stylu, zdůrazňuje rizika chorob a zranění včetně schopnosti správně rozhodovat a účinně pomáhat v krizových situacích, kdy je ohroženo zdraví člověka.

Praktické poznávání přírody je zásadní součástí tohoto předmětu. Přírodopis dále přispívá k celkové orientaci v informacích, které se týkají přírody, společnosti a světa vůbec. Studenti jsou cíleně vedeni k trénování správného vyhodnocování informací a zaujímání kritických stanovisek a postojů k různým zdrojům informací a problémům, které se týkají životního prostředí.

Předmět maximálně využívá mezipředmětových vztahů souvisejících s širokým a propojeným pojetím přírodovědných oborů – zvláště s geografii, chemií, fyzikou a občanskou výchovou.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem ve všech třídách nižšího gymnázia v hodinové dotaci dvě hodiny týdně. V primě, sekundě a kvartě je součástí učebního plánu také jedna hodina praktického cvičení týdně, v sekundě žáci absolvují třídní terénní výjezd, který je zaměřen na zoologii bezobratlých a obratlovců i na botaniku vyšších rostlin. Během vyučovacího procesu využíváme rozmanitých forem výuky, jako např. biologické vycházky a exkurze, projektové vyučování, skupinovou práci, spolupracujeme s externími odborníky (přednášky a besedy), zaměřujeme se na utváření zdravého životního stylu a pozitivního vztahu k přírodě.

Obsah: viz RVP

Časová dotace: 2 hod + 1 h CPP/ ročník + terénní výjezd zaměřený na botaniku a zoologii na nižším gymnáziu (sekunda)

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu PŘÍRODOPIS

Kompetence k učení

Podporujeme práci s odborným textem, internetem apod., nabízíme maximální množství zdrojů, na základě vlastního studia materiálů vedeme studenty ke kritickému srovnávání zdrojů a informací. Soustavné využívání poznatků v praxi (exkurze – muzea, ZOO, botanické zahrady, terénní výjezdy a vycházky...). Ve výuce rozlišujeme učivo podstatné a učivo s doplňujícím významem.

Např.:

- zpracování energetické hodnoty vlastního jídelníčku, zhodnocení jeho vhodnosti pro zdravý rozvoj těla / zdroje informací žáci nachází hlavně na internetu i v encyklopediích/
- pomocí klíčů a literatury určí studenti dřeviny v okolí školy a zpracují přehlednou mapku jejich výskytu

Kompetence k řešení problémů

Navozujeme situace vhodné pro řešení simulovaných problémů / první pomoc /, nebo problémů existujících / problematika odpadů /, vedeme studenty k samostatnému řešení problémových situací.

Např.:

- student na základě získaných informací zpracuje doporučení proti vzniku zubního kazu
- na základě studia geologických map a dalších zdrojů objasní výskyt pyritů v černém uhlí kladenské pánve

Kompetence komunikativní

V maximální míře umožňujeme studentům projevít a obhájit svůj názor a prezentovat tak výsledky své práce, zároveň usilujeme o toleranci k názorům ostatních. Vedeme studenty k projevu kultivovanému a logickému. Ke vzájemné komunikaci se snažíme využívat všech prostředků (častá skupinová práce a ústní prezentace, diskuse...)

Např.:

- na podzim připravujeme „Mykologickou konferenci“
- zorganizujeme diskusi a téma „Fosilní paliva - pro a proti“

Kompetence pracovní

Studenti se aktivně podílí na práci a pokusech v laboratoři. Během terénních výjezdů sbírají přírodniny, ve škole zpracovávají výstavky. Sami také vyrábějí učební pomůcky, které se mohou využít k vzájemnému učení. Osvojí si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Např.:

- příprava a pozorování preparátu krycích pletiv rostliny, nákres a vysvětlení funkce
- výroba obrazového projektu „Naši brouci“, jeho vystavení a prezentace spolužákům
- sběr suchých plodů, jejich popis a vystavení pro ostatní skupiny

- odchyt a určování bezobratlých na terénním výjezdu (1.G, 2.G)

Kompetence sociální a personální

Preferujeme skupinovou práci s náhodným výběrem členů skupiny. Podílíme se na prevenci sociálně-patologických jevů, především návykových látek (včetně spolupráce s odborníky).

Např.:

- beseda o návykových látkách, spojená s diskuzí na dané téma
- skupiny zpracují různé okruhy věnované kořenu, pak si vzájemně sdělují informace a hodnotí práci v jednotlivých skupinách.

Kompetence občanské

Zapojujeme studenty do charitativních projektů a ekologických aktivit.

Např.:

- na projektové škole v přírodě studenti vyrobili dekorační předměty z přírodních materiálů a výtěžek z prodeje věnovali na školní konto projektu „Adopce na dálku“
- projekty s environmentální problematikou s využitím spolupráce s Ekocentrem města Kralup, s Odborem ŽP a s CHKO Kokořínsko (exkurse, besedy, práce v terénu aj.)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu PŘÍRODOPIS

Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima				
práce s atlasem apod. obrazovým materiálem	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakt. znaků	zdůvodní existenci samostatné říše hub	houby bez plodnic	

vybere nejpodstatnější znaky zástupců		roztřídí zástupce hub do základních skupin		
rozdlišuje jedovaté organismy		uvede příklady hub bez plodnic a vysvětlí jejich pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy		
umí vytvořit schéma přírodniny		nakreslí a popíše plodnici stopkovýtus. hub	houby s plodnicemi	
ovládá porovnávání přírodních objektů a vyvozování podstatného		porovná charakteristické znaky našich nejznámějších jedlých a jedovatých hub a určí je		
využívá získané zkušenosti a určovací literaturu ke správnému způsobu sběru hub		vysvětlí zásady sběru hub a objasní první pomoc při otravě		morální rozvoj
pozoruje, popisuje		prohlédne a porovná vybrané zástupce, vyhledá jejich význam a stanoviště	řasy	
rozdlišuje organismy podle způsobu výživy	vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a potravních řetězcích, objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníku	na konkrétních příkladech vysvětlí různé způsoby výživy hub a porovná je s výživou rostlin a živočichů	lišejníky	
zná zásady a realizuje třídění odpadu		vytvoří jednoduché schéma koloběhu látek v přírodě		enviromentální výchova
obhazuje svá tvrzení na základě získaných zkušeností a dovedností, věcně argumentuje		zařadí již probrané houby na jejich místo v ekosystémech a obhájí své rozhodnutí		
věcně argumentuje		vysvětlí proč musí být v organismu lišejníku právě ty živé složky, které ho tvoří		

odvozování obecného na základě konkrétních dat		objasní vztah a funkci obou organismů a odvodí pojem symbióza		
zaujmutí odpovědného postoje k ekologickému významu organismu		zdůvodní význam lišejníků v přírodě		enviromentální výchova, morální rozvoj
umí mikroskopovat, určovat, pozorovat	aplikuje praktické metody poznávání přírody	připraví preparát pro pozorování lupou nebo mikroskopem, načrtne a popíše pozorovaný objekt, určí organismus podle zjednodušených klíčů nebo atlasů a zařadí ho do systému organismů	praktické metody poznávání přírody	
zhodnotí význam části pro celek	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	roztřídí orgány a určí orgány živočišné buňky, vysvětlí jejich funkci a obhájí jejich příslušnost živočišné buňce	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla: živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	
		najde principy uspořádání mnohobuněčných organismů odvozené od kolonií organismů a vyjádří rozdíly		
uspořádá od jednoduchého k složitějšímu		uspořádá pojmy buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava		
zobecní konkrétní informace		prokáže rozdíly mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy a vytvoří vlastní definici		
zobecňuje		vyvodí rozdíly mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním		
přiřazuje		uvede příklady pohlavního a nepohlavního rozmnožování u živočichů		

rozlišuje podstatné		vybere nejdůležitější orgány organismu a přiřadí k nim jejich hlavní funkci		
popisuje podle přírodniny	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	popíše tělo prvoka a rozliší orgány a přiřadí k nim jejich funkci	vývoj, vývin a systém živočichů, významní zástupci jednotlivých skupin živočichů	
mikroskopuje a popisuje		mikroskopuje vybraného prvoka nakreslí jeho schéma a rozliší pozorované orgány	prvoci	
rozřazuje podle znaků		rozřadí prvoky do skupin podle shodných znaků		
zná význam prvoků		uvede významné zástupce jednotlivých skupin prvoků a zhodnotí jejich význam pro člověka		
zná závažnost onemocnění způsobených prvoky		navrhne základní opatření proti prvokům způsobujícím onemocnění	bezobratlí -	
		odliší žahavce od ostatních bezobratlých	žahavci	
používá pojem bioindikátor a zná jeho význam		navrhne aplikaci bioindikátoru-nezmara v praxi, objasní pojem bioindikátor, uvede další příklady		
používá pojmy potravního řetězce		vytvoří model mořského ekosystému s maximálním zastoupením druhů žahavců a zaujme kritický postoj k ničení těchto ekosystémů		enviromentální výchova, morální rozvoj
srovnává a vyvozuje závěry		odvodí výskyt ploštěnců, popíše jejich tělo a zakreslí ho	ploštěnci	
rozlišuje parazity a predátory		rozliší cizopasně ploštěnce, odvodí jejich vlastnosti		

zná rizika onemocnění cizopasníky		nalezne opatření proti nákaze cizopasnými ploštěnci		
pozoruje a správně aplikuje výsledky pozorování		na základě pozorování odvodí tělesnou stavbu a způsob života hlístů	hlísti	
zpracovává přehledné tabulky, vybírá podstatné		vytvoří přehled výskytu parazitických hlístů ve světě		
argumentuje		vysvětlí název skupiny	kroužkovci	
pracuje s mikroskopem a vyvozuje závěry ze svých pozorování		pozoruje a mikroskopuje žížalu a specifikuje vnitřní stavbu kroužkovce, nakreslí schematický nákres		
vyhledá v literatuře potřebné informace		srovná výskyt a životní strategii kroužkovců ve sladkovodním a mořském prostředí		
popisuje podle přírodniny		na příkladě raka pojmenuje typické znaky členovců	členovci - korýši	
samostatně pracuje s mikroskopem i jednoduchými klíči		na samostatně odebraném vzorku mikroskopuje a vybrané určí planktonní korýše		enviromentální výchova
orientuje se v ochraně přírody regionu		vysvětlí důvody úbytku původních druhů raků a zaujme k nim stanovisko		enviromentální výchova
vybírá podstatné		vybere korýše, kteří mají hospodářský význam		
pozoruje a správně aplikuje výsledky pozorování		odchytí, pozoruje a popíše vlastními slovy pavouka	členovci - pavoukovci	
pracuje s klíči		určí pět nejznámějších druhů pavouků		
vyvozuje závěry z pozorování		na základě pozorování specifikuje nejvýraznější znaky pavouků		

zná závažnost onemocnění způsobených roztoči a orientuje se v obraně proti nim a jejich léčeni		vyjmenuje nejčastější příznaky chorob přenášených roztoči, zná zásady prevence a modely řešení		
pozoruje a správně aplikuje výsledky pozorování		pozoruje vybrané zástupce hmyzu v jejich přirozeném prostředí a odvodí způsoby adaptace k danému prostředí	členovci - hmyz	
pracuje s mikroskopem a vyvozuje závěry ze svých pozorování		mikroskopuje a určuje typy ústních ústrojí, křídel a končetin		
pozoruje a správně aplikuje výsledky pozorování		na vybraných příkladech rozliší dva základní způsoby vývinu hmyzu		
přirazuje podle specifických znaků		přiradí zástupce jeho typickému životnímu prostředí a zdůvodní tak jeho specifické znaky		
aplikuje poznatky v jiném oboru		zrealizuje scénky "Ze života hmyzu"		osobnostní a sociální rozvoj
zhodnotí význam živočicha pro ekosystém i člověka		sestaví přehled nejznámějších užitečných i škodlivých zástupců hmyzu		enviromentální výchova
sekunda				
vyhledá živočicha v jeho přirozeném prostředí		odchytí, pozoruje a popíše vlastními slovy zástupce měkkýše	měkkýši	
srovnává důležité znaky a vyvozuje závěry		srovná vlastní pozorování s náčrtem a odvodí funkci nejdůležitějších orgánů		

organizuje výstavku		rozčlení skupinu měkkýšů podle schránek		
pracuje s fantazií		zorganizuje fiktivní výpravu za obrovskými hlavonožci		osobnostní rozvoj
zná základní stupně potravní pyramidy a vztahy mezi nimi		zpracuje schémata zařazení bezobratlých živočichů do ekosystémů, posoudí význam provázanosti jednotlivých úrovní potravní pyramidy		environmentální výchova
zná vývojové zákonitosti		na základě dosavadních vědomostí sestaví vývojovou linii strunatců a odvodí pojem obratlovec	strunatci -	
pozoruje a popisuje		interpretuje závěry z ukázkové pitvy ryby	ryby	
pracuje s odbornou literaturou		vyhledá zajímavosti z rozmnožování a migrace ryb		
zpracovává přehledné tabulky, vybírá podstatné		sestaví si přehled deseti nejznámějších zástupců sladkovodních ryb a pěti mořských ryb		
zná základní problematiku mořských ekosystémů		zhodnotí význam mořských ryb pro člověka a biosféru		
srovnává a vyvozuje závěry		porovná tělesnou stavbu a způsob života kapra a žraloka a vyvodí rozdíly mezi rybami a parybami	paryby	
srovnává a vyvozuje závěry		pozoruje a vyvozuje rozdíly mezi rybou a obojživelníkem	obojživelníci	
orientuje se v ochraně přírody regionu		navrhne způsoby ochrany obojživelníků a shrne důvody jejich ohrožení		environmentální výchova, morální rozvoj
přirazuje podle specifických znaků		rozliší nejméně pět zástupců obojživelníků a přiřadí k nim typickou vlastnost		

rozlišuje podle místa výskytu		na základě způsobu života plazů odhadne jejich typická výskytiska a adaptace na životní podmínky	plazi	
přehledně zpracovává získané údaje		vytvoří přehled typických zástupců plazů a rozdělí je do skupin		
orientuje se v ochraně přírody regionu		uvede příklady negativního chování člověka k této skupině obratlovců a diskutuje o nich		enviromentální výchova, morální rozvoj
vyvozuje rozdíly		vyvodí hlavní anatomické rozdíly mezi plazy a ptáky a demonstuje jejich příbuznost	ptáci	
pozoruje a správně aplikuje výsledky pozorování		pozoruje a vyvozuje rozdíly ve způsobu života (plazi x ptáci)		
prezentuje vlastní práci		zorganizuje prezentaci vybrané skupiny ptáků		
chápe existenci živočichů, jako nedílné součásti ekosystémů, zná nemoci přenášené ptáky a způsob ochrany proti nim		analyzuje roli ptáků v přírodě i ve vztahu k člověku a interpretuje rizika nákazy nemocí přenášených ptáky (ptačí chřipka)		enviromentální výchova
pozoruje a správně aplikuje výsledky pozorování	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	porovná a zhodnotí stavbu živočišné a rostlinné buňky, připomene si typické orgány rostlinné buňky	anatomie a morfologie rostlin	
ovládá práci s mikroskopem		mikroskopuje různé části rostliny, odvodí rozdíly v jejich stavbě a přiřadí k nim jejich funkci	rostlinná pletiva	
pracuje samostatně s literaturou		z předložených vzorků rostlin rozliší vyšší a nižší rostliny, uvědomí si základní rozdíly mezi těmito hlavními skupinami rostlin	stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin	

vyvozuje závěry z pozorování	porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	na základě vlastního pozorování a zkušeností odvodí význam a funkci kořene a jeho přeměn	kořen	
pozoruje a popisuje		pozoruje živý kořen mrkve a popíše jeho hlavní části (s využitím literatury)		
pozoruje a popisuje		na základě vlastního pozorování a zkušeností odvodí význam a funkci stonku a jeho přeměn	stonek	
vybírá podstatné		demonstruje rozdíly ve stavbě 3 základních typů stonku bylin a hlavní části dřevinného stonku		
sbírá vhodný materiál pro pozorování a demonstraci		na základě sebraného materiálu rozčlení listy podle stavby	list	
vyvozuje		uvede vztah mezi zelenou barvou listu a jeho funkcí		
zná význam rostlin		srovná hospodářský a ekologický význam listu (včetně konkrétních rostlin)		
vytváří modely na základě živých přírodnin		vytvoří model květu a popíše jeho hlavní části	květ	
zná význam rostlin		posoudí význam květu pro rostlinu, živočichy a člověka		
nachází obecné závěry		na základě předložených schémat odvodí princip pohlavního rozmnožování vyšších rostlin		
vyvozuje správné závěry z pozorování		pozoruje různé typy klíčících semen a prokáže rozdíly mezi jednoděložnými a dvouděložnými rostlinami	semeno	
rozčleňuje podle pozorovaných vlastností, respektuje názor spolužáka		z předložených vzorků plodů kategorizuje hlavní skupiny plodů a specifikuje rozdíly v jejich stavbě	plod	
zpracovává přehledná schémata		vypracuje souborné schéma rostliny, znázorní vztahy mezi jednotlivými orgány včetně funkce	orgány - shrnutí	

prehledně zpracovává informace		zhodnotí hospodářský význam rostlinných orgánů, vypracuje jejich přehled		
zpracovává přehledná schémata	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	načrtne schéma koloběhu CO ₂ v přírodě	fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání	enviromentální výchova
vyvozuje závěry z experimentů		podle získané zkušenosti (např. experiment) vyjádří vlastními slovy základní podmínky růstu rostlin	základní principy růstu a rozmnožování	osobnostní rozvoj
	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů		system rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů	
pozoruje a popisuje		prohlédne a porovná vybrané zástupce, vyhledá jejich význam a stanoviště	mechorosty	
schematicky zakresluje		vytvoří a popíše schéma mechové rostlinky		
pracuje s klíči		určí 3 základní zkmenné zástupce z kladenské pánve	kaprad'orosty	
vychází z pozorování, hledá shodné a rozdílné znaky		seznámí se s významnými druhy kaprad'orostů a jejich stavbou, popíše ji a objasní rozdíly ve stavbě mechorostů a kaprad'orostů		
pozná rostliny ve svém okolí		vyhledá, určí a popíše nahosemennou rostlinu v okolí školy	nahosemenné rostliny	
vybírám podstatné		vytvoří přehled specifických znaků nahosemenných rostlin		
pracuje s živým materiálem		vybere nejznámější druhy (cca 10) nahosemenných rostlin a přiřadí k nim jejich poznávací znaky (2)		

vyvozuje		vysvětlí původ názvu, objasní zákl. rozdíl mezi nahosem. a krytosem. rostlinami	krytosemenné	
systematicky a dlouhodobě pracuje na zadaném úkolu, plánuje		pozoruje, popisuje, sbírá kvetoucí rostliny v průběhu jarních měsíců		osobnostní rozvoj
třídí podle nejdůležitějších znaků		na základě zjištěných rozdílů ve stavbě rostlin rozřadí vybrané rostliny do hlavních skupin		
třídí podle nejdůležitějších znaků		zjistí nejdůležitější znaky významných skupin (čeledí) rostlin a přiřadí k nim hospodářsky nejvýznamnější zástupce i jinak zajímavé druhy rostlin		
zná význam rostlin	odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	obhájí význam rostlin v přírodě i pro člověka, uvede konkrétní příklady a diskutuje na dané téma	význam rostlin a jejich ochrana	enviromentální výchova, morální rozvoj
ekologicky uvažuje		zjistí, zda se v okolí svého bydliště a školy vyskytují chráněné druhy rostlin a jejich chráněné lokality		enviromentální výchova
tercie				
popisuje a vyvozuje závěry	orientuje se v základních stupních fylogeneze člověka	srovná stavbu kostry šimpanze a člověka, vlastními slovy je popíše, vyvodí závěry týkající se rozdílné stavby kostry a lebky	fylogeneze člověka	
zpracuje údaje do časové osy		seřadí šest základních vývojových stupňů člověka podle stáří a zároveň vývojových znaků		
umí vystupovat v diskusi, správně argumentovat		zná tři lidská plemena a jejich původ i rozdíly, diskutuje na téma rasismus a uvádí příklady zneužití rasismu, vysvětlí pojem holokaust		multikulturní výchova, morální rozvoj

popisuje	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše kosti lebky a ukáže je na modelu lebky, rozliší různé typy spojení lebečních kostí - pohyblivé a pevné	anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy - opěrná	
rozlišuje podle nejdůležitějších znaků		rozliší pět typů obratlů, přiřadí každý z těchto typů části páteře, kde se vyskytuje, uvede vztah mezi prohnutími páteře a jejím zatěžováním		
přirazuje		pojmenuje popíše a rozliší kosti končetin včetně plotenců		
pracuje s literaturou		rozliší jednotlivé kosti lebky, uvede vztah mezi jejich spojením a růstem lebky		
poskytne první pomoc		aplikuje zásady první pomoci při poranění opěrného systému		
pozoruje a vyvozuje		pozoruje svaly lidského těla v klidu i v pohybu a odvodí jejich funkci	- pohybová	
pracuje s anatomickými atlasy		pojmenuje jednotlivé základní svaly a určí místo jejich úponu		
samostatně vyhledává informace		vyjádří vlastními slovy typy cév, uvede rozdíly mezi nimi, odhadne funkce krve	- cévní	
pracuje s literaturou		objasní základní funkce červených a bílých krvinek a krevních destiček		
popisuje		rozliší základní části srdce a formuluje jejich význam		
aplikuje poznatky		změří si tlak a spočítá tep		
poskytne první pomoc		aplikuje zásady první pomoci při selhání srdce a krvácení, navrhne opatření na snížení výskytu kardiovaskulárních chorob		
aplikuje poznatky		vyhledá místa výskytu mízních uzlin a objasní hlavní význam mízního systému		

pracuje s literaturou		specifikuje funkci dýchací soustavy a formuluje pojem "dýchání"	dýchací	
spolupracuje, toleruje názory druhého		vyjmenuje orgány horních a dolních cest dýchacích a přiřadí k nim jejich funkci		
zaznamenává svoje pozorování		pozoruje činnost dýchacích svalů, spočítá počet dechů		
poskytne první pomoc		použije úspěšně metodu umělého dýchání		
zná rizika chorob		navrhne preventivní opatření proti přenosu chorob dýchací soustavy		
popisuje a argumentuje		popíše stavbu zubu a odvodí původ zubního kazu	trávicí	
pracuje s literaturou		objasní rozdíl v počtu zubů u mléčného a trvalého chrupu		
pracuje s literaturou		definuje pojem "trávení"		
samostatně přiřazuje		uspořádá orgány trávicí soustavy a přiřadí jim jejich funkci		
zná zásady zdravého životního stylu		prokáže vztah mezi zdravou výživou a zdravotním stavem člověka, uvede příklady a diskutuje na dané téma		morální a osobnostní rozvoj
prezentuje svůj názor		obhájí význam vylučovací soustavy	vylučovací	
samostatně přiřazuje		vyjmenuje orgány vylučovací soustavy, uvede jejich funkci a určí jejich místo v těle		
zná rizika nemocí		navrhne opatření proti vzniku nemocí vylučovací soustavy, vyjmenuje tři nejznámější		
správě se vyjadřuje		vlastními slovy vyjádří význam pokožky		
popisuje		vyjmenuje tři vrstvy kůže a přiřadí k nim jejich funkci a kožní útvary		

pozoruje a vyvozuje		objasní základní funkce nervové soustavy	nervová	
vybírám podstatné		rozliší šest nejdůležitějších částí mozku a specifikuje jejich podíl na řízení těla		
pozoruje a vyvozuje		vysvětlí funkci míchy, rozliší dva typy reflexů	vyšší nervová činnost	
zná zásady zdravého životního stylu		navrhne plán aktivního odpočinku a intenzivního učení	hygiena duševní činnosti	osobnostní rozvoj
zná rizika onemocnění a používá první pomoc		rozpozná podle popisu příznaků poranění a onemocnění nervové soustavy, rozhodne o postupu první pomoci	nervová	morální rozvoj
vyjadřuje se vlastními slovy		vyjádří význam pěti smyslů, popíše ho vlastními slovy	smysly	
samostatně přiřazuje		přiřadí sedmi základním orgánům oka jejich funkci		
provádí pokusy		uvede vztah mezi tvarem čočky a kvalitou zraku, rozhodne jakými čočkami se dají korigovat oční vady		
popisuje		rozdělí ucho do tří částí, objasní jejich význam		
pozoruje a vyvozuje závěry		popíše ústrojí na vnímání polohy a pohybu, jednoduchými pokusy dokáže jeho funkci		
popisuje a přiřazuje		objasní funkci ženských rozmnožovacích orgánů, popíše jejich postavení v těle	rozmnožovací	
popisuje a přiřazuje		objasní funkci mužských rozmnožovacích orgánů, popíše jejich postavení v těle		
pracuje s vývojovou posloupností	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	sestaví přehled nitroděložního vývoje jedince	ontogeneze člověka	morální rozvoj
pracuje s vývojovou posloupností		seřadí jednotlivá vývojová stadia člověka od narození po smrt, specifikuje je		

samostatně pracuje		vypracuje zprávu o výskytu pohlavních chorob a preventivních opatřeních proti nim, navrhne řešení problematiky		morální rozvoj
věcně argumentuje a vhodně komunikuje		zorganizuje přednášku o antikoncepci	rozmnožovací, životní styl	morální rozvoj
zná rizika nemocí a uplatňuje první pomoc	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	viz předchozí text	nemoci, úrazy a prevence	morální rozvoj
zná rizika nemocí a uplatňuje první pomoc	aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	viz předchozí text		
pracuje s vývojovou posloupností	orientuje se v základních stupních fylogeneze člověka	seřadí vývojové stupně člověka podle objemu mozkovny a stáří nálezů	fylogeneze člověka	
pracuje s médii		odvodí změny, které vedly ke vzniku moderního člověka		
diskutuje, věcně argumentuje, je schopen sebereflexe	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	uvede a popíše příklady projevů dědičnosti u člověka na základě podoby rodinných příslušníků různých generací	dědičnost a proměnlivost organismů, projevy dědičnosti	
vybírá podstatné		na modelu DNA, chromozómů zdůvodní hmotnou podstatu dědičnosti	podstata dědičnosti	
řeší genetické příklady		na příkladech Mendlových zákonů vysvětlí podstatu přenosu genetické informace	přenos dědičných informací	
řeší genetické příklady		vyřeší jednoduché příklady vyplývající z mendelových zákonů	křížení	
diskutuje		vysvětlí a přiměřeně definuje základní pojmy genetiky	gen	

pracuje s médii		odvodí praktický význam genetiky pro lidskou společnost, nalezne klady a zápory a zaujme stanovisko		morální rozvoj, environmentální výchova
kvarta				
pracuje ve skupině	objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	popíše stavbu Země a porovná Zemi s ostatními planetami sluneční soustavy	Země - vznik a stavba	
diskutuje		porovná teorie vzniku života a diskutuje o nich		
pracuje ve skupině		vytvoří zjednodušené schéma vzniku života na Zemi /vědeckého/		
pracuje s odbornou literaturou	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	ze školních sbírek vybere 15 nerostů, u kterých určí jejich vlastnosti, uvede místo vzniku a zdůvodní tím pozorované vlastnosti	nerosty - vznik, vlastnosti	
organizuje výstavky		daných 15 nerostů rozdělí do skupin podle chemického složení, opět tím zdůvodní jejich vlastnosti	kvalitativní třídění, určování jejich vzorků	
zpracovává přehledné mapky		vybere 10 nerostů, uvede jejich praktický význam a vyhledá jejich naleziště	praktický význam a využití zástupců, určování zástupců	
odvozuje		odvodí na základě pozorování základní prvky souměrnosti krystalů a je schopen je na krystalech demonstrovat	principy krystalografie	
pracuje ve skupině, toleruje spolužáky		ze školních sbírek určí 10 vybraných nejznámějších hornin, uvede jejich místo vzniku a zdůvodní tím pozorované vlastnosti	horniny - vznik a vlastnosti	
pracuje ve skupině, toleruje spolužáky		daných 10 hornin rozdělí do skupin podle složení a opět tím zdůvodní jejich charakteristické vlastnosti	kvalitativní třídění, určování jejich vzorků	

zpracovává přehledné mapy		zpracuje přehlednou mapu naší republiky s označením výskytu daných hornin, argumentuje geologické stáří jednotlivých oblastí	praktický význam a využití zástupců, určování zástupců	
vyhledává v literatuře	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	obhájí rozdíly mezi vnějšími a vnitřními geologickými jevy	vnější a vnitřní geologické procesy, příčiny a důsledky	
pracuje se zdroji informací, vybírá podstatné		uvede konkrétní příklady vyplývající z pohybu litosférických desek, objasní vznik pohoří, sopečných jevů a navazujících termálních jevů		
pracuje samostatně, věcně argumentuje, naslouchá názoru ostatních		zakreslí do mapy oblasti s aktivní sopečnou činností a diskutuje o nebezpečí, která sopečná činnost přináší		
aplikuje poznatky		prokáže vztah mezi vnějšími geologickými jevy a útvary nacházejícími se v okolí města, zdůvodní mechanismy jejich vzniku		
odvozuje důsledky klimatologických jevů	porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	uspořádá činitele vzniku půd a objasní jejich význam pro vznik půd	půdy - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin,	enviromentální výchova
vyvozuje		vyjmenuje složky půdy a vyvodí existenci různých půdních typů		enviromentální výchova
věcně se vyjadřuje		formuluje svými slovy pojem "rekultivace" a vyhledá příklady rekultivací v naší republice		enviromentální výchova

rozlišuje organismy podle stupně vývoje	rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	vytvoří jednoduché schéma vzniku života na Zemi	vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny	
uspořádává podle stupně vývoje		uspořádá jednotlivá geologická období od nejstaršího a orientuje se v organismech typických pro dané období		
vybere podstatné informace, dokáže zobecňovat	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	vysvětlí provázanost organismů ve vybraném prostředí	organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím	
používá s porozuměním základní terminologii	rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu princip existence živých a neživých složek ekosystému	aplikuje znalost pojmů při obhájení (diskusi) nad provázaností živých a neživých složek ekosystému, svými slovy vysvětlí vliv neživých složek na organismy	pojmy: populace, ekosystém (umělý a přirozený), společenstva	enviromentální výchova
umí vytvořit schéma, vybere to nejpodstatnější a nejtypičtější pro určitý ekosystém	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	načrtne schéma potravního řetězce vybraného ekosystému včetně konkrétních druhů organismů, posoudí negativní vliv člověka na jednotlivé články potravního řetězce, zhodnotí význam jednotlivých ekosystémů pro přírodu i pro člověka	potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	enviromentální výchova
diskutuje, věcně argumentuje, je schopen sebereflexe	uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	analyzuje negativní vlivy člověka na ŽP; rozhodne, jaké vlivy jsou nejrizikovější pro Zemi, navrhne zmírňující (tj. ekologicky šetrnější) opatření do budoucna, argumentuje nad příp. kladným vlivem lidstva na přírodu	ochrana přírody a životní prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území	enviromentální výchova

pečuje o živý organismus	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	pozoruje výsledky péče o rostliny a vyvozuje závěry	základní podmínky pro pěstování rostlin	morální rozvoj, environmentální výchova
pečuje o živý organismus	pečuje o nenáročné rostliny	pečuje o rostliny ve třídě	pěstování pokojových rostlin	morální rozvoj, environmentální výchova
pečuje o živý organismus a volí vhodnou péči	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	pečuje o rostliny v učebně biologie, množí je vegetativně i generativně, posoudí vhodnost pěstování pro rostlinu	půda a její zpracování	
pečuje o živý organismus a volí vhodnou péči	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	pečuje o rostliny na pozemku školy	výživa rostlin, osivo	morální rozvoj, environmentální výchova
samostatně se rozhoduje	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	používá vhodné nástroje		
zná rizika jedovatých rostlin, aplikuje je	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	aplikuje poznatky o jedovatých, návykových, alergizujících rostlinách v praxi, zná jejich rizika	rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	morální rozvoj

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu PŘÍRODOPIS

prima

- Min. 4x písemná práce – formou pracovního listu
- Min 1x (spíše 2 x) ústní zkoušení
- 1x skupinová práce – „Výstavka hub ve třídě“ (včetně popisek a poznávacích znaků)
- Vytvořit min. 2 schémata (na velký formát papíru) – fotosyntézy, dýchání, ekosystému
- 1x křížovka s tajenkou (nebo osmisměrka, kvíz atp.) na vybrané téma z biologie nižších rostlin či bezobratlých živočichů

- 1x skupinová práce na vybrané téma týkající se bezobratlých živočichů (poster, prezentace) – konkrétní skupiny (řádu), zajímavého tématu
- 1x samostatná práce - referát na vybraného živočicha (včetně zařazení, vybraných důležitých vlastností, zajímavostí, obrázků + stručná ústní prezentace)
- 1x záznam z terénní vycházky či výjezdu zaměřeného na entomologii apod.

sekunda

- Min. 4x písemná práce – formou pracovního listu
- Min 1x (spíše 2 x) ústní zkoušení
- 1x dendrologická mapa (zachycení výskytu dřevin v okolí školy) – jednoduchý botanický „průvodce“ vybrané oblasti
- Všechny odevzdané protokoly z CPP
- 1x křížovka zahrnující podstatné pojmy z organologie rostlin
- 1x skupinová práce/projekt na vybraného zástupce „vyšších“ obratlovců
- 1x záznam z terénního výjezdu/vycházky, který bude zaměřen na ornitologii a botaniku vyšších rostlin
- 1x herbář na vybrané téma z botaniky vyšších rostlin (min. 10 vyhotovených herbářových položek – kvetoucích rostlin) / alternativou může být „digitální atlas vybraných rostlin či rostlinstvo vybraných stanovišť“ (odevzdají po letních prázdninách)

tercie

- Min. 4x písemná práce – formou pracovního listu
- Min 1x (spíše 2 x) ústní zkoušení
- 1x záznam či vyhotovený pracovní list z exkurze v ZOO zaměřené na zoologii savců (možná realizace na konci školního roku v sekundě)
- 1x skupinová práce na téma „Vývoj člověka (r. Homo)“ – nástěnné obrazy, pracovní list pro spolužáky, divadelní scénka na vybraný motiv ze života předků člověka moderního typu apod.
- 1x „Vlastní obrázkový atlas člověka“ – včetně popisu základních soustav a vybraných zajímavostí o lidském těle
- 1x skupinová práce na téma „Cévní nebo vylučovací soustava“ (výroba nástěnných obrazů + ústní prezentace, skupinové učení)
- 1x referát na vybrané onemocnění (samostatná práce)

kvarta

- Min. 4x písemná práce – formou pracovního listu
- Min 1x (spíše 2 x) ústní zkoušení
- „Vlastní mapa ČR – naleziště významných minerálů“ – samostatná práce

- „Poznávačka“ minerálů (na základě výstavy s popisky, které připraví studenti ve skupinách)
- Zpracovaný pracovní list z exkurze do mineralogických a geologických sbírek Národního muzea v Praze
- Vypracovaná vlastní tabulka na téma: „Minerály ve školní sbírce – jak je poznám?“
- „Poznávačka“ hornin (na základě výstavy s popisky, které připraví studenti ve skupinách)
- Protokol z geologické vycházky do okolí Kralup (např. Hostibejk, Otovice, Sprašová rokle u Zeměch)
- 1x skupinová práce na vybrané téma z okruhu - „Ekologie a environmentální problémy“ (např. odpady, ŽP Kralupska, globální oteplování...)
- 1x skupinová práce (ve dvojicích) na téma „Minerální vody ČR“ (postery, výstava ve škole)

INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

VT patří do skupiny předmětů zajišťujících informačně technologický základ, je prostředkem k vybudování technického zázemí pro všechny další vzdělávací obory.

Vzdělávací obsah je realizován formou vyučovacích hodin.

Pokud podmínky školy dovolí, Výuka probíhá paralelně ve dvouhodinových blocích.

Součástí výuky v tercii je práce na projektech, a proto je posílena celková hodinová dotace o jednu hodinu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výpočetní technika je povinným vyučovacím předmětem v primě, sekundě a tercii v hodinové dotaci viz. níže.

Na všechny hodiny VT jsou třídy děleny do skupin tak, aby každý žák měl k dispozici vlastní počítač.

Doporučený maximální počet žáků ve skupině je 15.

2 stupeň – povinný předmět, celkem 6 hodin

prima – 2 hodiny

sekunda – 2 hodiny

tercie – 1 hodina

kvarta – 1 hodina

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení

- praktickými ukázkami využití výpočetní techniky (internet, banky, firmy, audiovizuální technika...) povzbuzujeme zájem studentů o další sebevzdělávání (*exkurze – Technické muzeum, IQ park Liberec*)
- samostatnou práci s různorodými informačními zdroji jsou studenti vedeni k třídění informací a hodnocení zdrojů (*encyklopedie, výukové materiály, mezioborové referáty*)
- zpracovávaná témata zasahují do různých oblastí lidské činnosti – různých předmětů

Kompetence k řešení problémů

- využíváme práce s chybou, srovnávání různých pracovních a algoritmických postupů a výběr nejefektivnějšího řešení problému (*zpracování přírodovědných referátů, počítačové zpracování ekologických dotazníků a databáze akcí Dnů za školou*)

Kompetence komunikativní

- využíváme typického charakteru předmětu, který umožňuje rozvíjet elektronickou komunikaci a respektování jejích zásad mezi studenty navzájem a mezi učitelem a studenty (*odevzdávání prací kopírováním mezi disky a elektronickou poštou*)
- v práci s prezentačními programy využíváme náměty z ostatních předmětů a dbáme na kulturu projevu psaného i mluveného (*prezentace pro zeměpis, videoklipy ...*)

Kompetence sociální a personální

- studentům poskytujeme příležitosti k vzájemné spolupráci, konzultaci s vrstevníky, pokročilejšími studenty a odborníky (*skupinové zpracování projektů*)

Kompetence pracovní

- činnostní charakter předmětu dává dostatek prostoru k zvýšení úrovně pracovních kompetencí studentů (*práce s PC, dodržování pořádku*)

Kompetence občanské

- pravidelným kontaktem s nejnovějšími informacemi a zpracováváním aktuálních témat vedeme žáky k utváření vlastního názoru a k utváření představ o problémech současné společnosti (*referáty s aktuální problematikou, spolupráce se ZŠ*)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA

Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima					

učení, řešení problémů	porozumí toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium a přenosem, šetrně pracuje s výpočetní technikou	využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie; chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím; respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	vyjmenuje druhy OS a běžně používá jejich základní funkce - práce s okny, práce se soubory, složkami a s disky, ovládací panely	operační systém	
učení, řešení problémů	poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií	ovládá práci s editory a využívá vhodných aplikací	předvede možnosti prostředí webových prohlížečů - nastavení domovské stránky, záložky (oblíbené).	Internet	
učení, komunikační, řešení problémů	zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích	při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty, pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	používá vyhledavače a katalogy k vyhledávání informací, zpracuje informace v obrazové i textové podobě a respektuje zákon o ochraně autorských práv	Internet	
učení, komunikační, řešení problémů	komunikuje a respektuje pravidla komunikace pomocí internetu, vyhledává data na internetu	komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	nalezne a uloží na disk obrázek z Internetu, připojí jej k e-mailové zprávě a rozešle spolužákům, krátce odpoví na došlé zprávy	Internet: e-mail	

učení, řešení problémů	využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce	ovládá práci s editory a využívá vhodných aplikací	orientuje se v prostředí textového editoru - práce s dokumentem (otevře, zavře, uloží), zobrazení panelů nástrojů	textový editor	
učení, řešení problémů	k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce	pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru, uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	vytvoří textový dokument podle základních typografických pravidel, edituje a formátuje písmo, odstavce, nastaví odrážky a číslování, ohrazení, sloupce a tabulátory; do dokumentu vloží obrázky, symboly, ozdobný nápis	textový editor	
učení, řešení problémů	tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce	ovládá práci s editory a využívá vhodných aplikací	připraví dokument pro tisk (nastaví záhlaví a zápatí, vzhled stránky) a vytiskne	textový editor	
učení, řešení problémů	pracuje s textem a s obrázky, aplikuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem, využívá multimediální možnosti PP	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem, ovládá práci s editory a využívá vhodných aplikací	pomocí prezentace v PP představí svou rodinu (libovolné téma - dohoda s ostatními vyučujícími) - vloží obrázky, opatří je komentářem, využije animačních možností programu	prezentační programy, multimediální využití počítače	
učení, řešení problémů	tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce	ovládá práci s editory a využívá vhodných aplikací	orientuje se v prostředí tabulkového kalkulátoru - práce s sešitem (otevře, zavře, uloží), zobrazení panelů nástrojů	tabulkový kalkulátor	

učení, řešení problémů	tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	vkládá data a formátuje vzhled tabulky a buňky	tabulkový kalkulátor	
sekunda					
učení, řešení problémů	tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce	ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací, uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	při tvorbě dokumentu používá a upravuje vestavěné styly a vytváří své vlastní styly, navrhuje tabulky, vkládá matematické vzorce, generuje rejstřík a obsah dokumentu, předvede výstup z hromadné korespondence	textový editor	
učení, řešení problémů	pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů	používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	orientuje se v prostředí tabulkového kalkulátoru - práce s listy, řádky, sloupci, buňkami (kopíruje, přesunuje, formátuje); tvoří vzorce, používá alespoň deset vestavěných funkcí	tabulkový kalkulátor	
učení, řešení problémů	schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení	ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	rozpozná a nastaví formát pro příslušný typ dat v buňkách, vytvoří jednoduchý vlastní formát, používá podmíněné formátování, nastavuje ověřování vstupních dat, vytváří a upravuje seznamy, vybírá data pomocí filtrů, vybere vhodný typ grafu, vytvoří a upraví jej; připraví tabulku pro tisk a nastaví vzhled stránky;	tabulkový kalkulátor	

učení, řešení problémů, komunikační	porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví, vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	používá vyhledavače a katalogy k vyhledávání informací, zpracuje informace v obrazové i textové podobě a respektuje zákon o ochraně autorských práv	internet	
tercie					
učení, řešení problémů	pracuje s obrázkem v grafickém programu, vyhledává data na internetu	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví a ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů	s využitím internetu nalezne nejpoužívanější koncovky grafických souborů (gif, bmp, jpg, tiff, png), porovná jejich vlastnosti (využití, velikost: pixel, byte) a zobrazí grafické soubory ve vhodném editoru	grafické editory, seznámení s formáty grafických souborů, základní pojmy počítačové gramotnosti	
učení, řešení problémů	pracuje s obrázkem v grafickém programu, práce s fotoaparátem	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	připraví a předvede prezentaci vlastních fotografií školy (třídy ...) - fotky nafotí a upraví ve vhodném programu (velikost, barvy, ořez, text, otočení)	grafické editory, základní úpravy fotografií	
učení, řešení problémů	porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím	ovládá práci s editory a využívá vhodných aplikací	vysvětlí pojem komprese dat	multimédia	

učení, řešení problémů	porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím	ovládá práci s editory a využívá vhodných aplikací	uvede program pro vypalování dat a uloží data na externí medium	multimédia	
učení, řešení problémů	tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce	používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	orientuje se v nejpoužívanějších typech formátů hudebních a video souborů, uvede příklady programů na zpracování videa a zvuku, vytvoří a upraví vlastní zvukový a video soubor, používá zvuk v prezentaci	multimédia	
kvarta učení, řešení problémů	tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce	používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	Vkládá a formátuje data v tab. kalkulátoru, pracuje s vhodnými funkcemi, zpracuje jednoduchou databázi, používá filtry, připraví data pro výstup (kontingenční tabulka, grafy)	tabulkový kalkulátor	
učení, řešení problémů	tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce	používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	Nahraje a upraví jednoduché makro	tabulkový kalkulátor	
učení, řešení problémů	tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce	ovládá práci s editory a využívá vhodných aplikací	Orientuje se v kódu programu, navrhne vhodný algoritmus a vytvoří jednoduchou funkci a proceduru	tabulkový kalkulátor	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět hudební výchova vznikl z oboru estetické výchovy. Hudební výchova vede studenta prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání, využívání jako prostředku komunikace.

Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, jeho muzikálnost, tzn. jeho individuální hudební schopnosti: sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové, hudebně tvořivé a poslechové.

Hudební výchova dává studentovi příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Hudební výchova podporuje, vychovává a rozvíjí talentované děti.

Hudební výchova rozvíjí schopnost objektivního sebehodnocení i hodnocení ostatních členů skupiny (skupinová práce je důležitou součástí hudební výchovy); odstraňuje zábrany, při sebevyjádření i komunikaci.

Hudební výchova rozvíjí obrazotvornost a fantazii, cvičí paměť a pozornost, rozvíjí tvořivost. Hudební výchova učí improvizovat, vystupovat před divákem, pomáhat prostřednictvím hudby handicapovaným i ostatním.

Těchto schopností a dovedností student dosáhne soustředěným poslechem (s následující diskusí a popisováním prožitků, obhajováním svého názoru na hudební ukázkou), samostatným prezentováním hudebních slohů, stylů, epizod ze života skladatelů a interpretů, vyhledáváním hudebních informací a aktualit z různých zdrojů (internet, encyklopedie, tisk, rozhlas, TV...) Dále student hledá a nachází vlastní hudební vyjádření a naučí se základní principy hlasové hygieny a pěvecké techniky.

Hudební výchova seznámí studenta s dějinami hudby i s různými hudebními slohy a styly v souvislosti s ostatními předměty (PRŮŘEZOVÁ TÉMATA).

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výuka by měla probíhat ve specializované učebně (hudebním sále); eventuálně v přírodě, či v jiných vhodných prostorách (koncertní síň...).

časová dotace hudební výchovy: prima - kvarta – 1 hodina týdně celá třída

Dále žáci navštěvují či sami organizují hudební akce, koncerty, besedy, výchovné koncerty, muzea hudby apod.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení

Vedeme žáka k samostatné tvůrčí práci např. tím, že žák:

- vyhledává (v hudebních encyklopediích, na internetu...), třídí, chápe a propojuje informace o hudbě a jejich interpretech
- vytváří si vlastní názor na proud znějící hudby

Kompetence k řešení problémů

V rámci rozmanitých hudebních aktivit vedeme žáka k smysluplnému a výstižnému řešení problémů tím, že žák např.:

- vhodně zvolí hudebně výrazové prostředky a vysvětlí jejich význam pro interprety i posluchače
- přemýšlí o možnostech svého hudebního vyjádření
- využívá svých zkušeností a dovedností např.: ze Základní umělecké školy

Kompetence komunikativní

Dáváme žákům dostatek příležitostí k vyjádření vlastního hudebního projevu, pěstujeme v nich toleranci k názorům a hudebním projevům ostatních

- žáci nacvičují společná hudební vystoupení
- při nácvičování si rozdělují úlohy dle individuálních možností a schopností jednotlivců
- připravují a prezentují skupinové projekty – jazz, rock, folk...

Kompetence sociální a personální

- Při činnostních hodinách vedeme žáky ke spolupráci, k toleranci, k aktivitě, k pomoci druhému, k přijímání různých rolí, navazování vztahů např. tím, že:
- žáci spolupracují v různorodých skupinkách
- svá společná hudební vystoupení nacvičují nejen ve škole, ale i v mimoškolní čas
- společně zpracovávají zadané hudební názvy – akord, árie, balet, blues, chorál, noty...

Kompetence občanské

Vedeme žáky k respektování hudby jiných ras a národů, k znalostem o české národní hudbě, k hájení jejich hodnot, k zapojování se do různých dobročinných akcí, kulturně-hudebních prezentací, organizování hudebních vystoupení tím, že žáci např.:

- sami organizují MUSIC-FEST
- pomáhají při organizaci hudební soutěže NOTA D
- vystupují v Penzionu pro seniory, pro mentálně postižené
- vystupují na dobročinných akcích – Kapka naděje, Bezva den pro lidi malého věku
- prezentují a seznamují se s hudbou etnickou, romskou, rasistickou

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k plnění povinností, dodržování pravidel a poskytujeme žákům prostor k realizaci vlastních nápadů tím, že žáci např.:

- složí písničku minimálně o 2 slokách a refrénu v daném termínu za pomoci vybraných hudebních nástrojů
- odevzdávají a prezentují hudební projekty za sjednaných podmínek kvantitativních i kvalitativních

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA

Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima					
učení	interpretace písně	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně	zaspívá z paměti, správně intonačně a rytmicky lidovou písničku (vyslovuje a správně dýchá)	hudba vokální	
komunikativní	spolupráce		vybere si ze 3 možností lidových písní	sólový zpěv	Osobnostní a sociální výchova
občanské					
učení	tvořivost	uplatňuje získané rytmické dovednosti	zopakuje rytmický model	rytmus	Osobnostní a sociální výchova
sociální, personální	spolupráce	rozpozná některé z lidových tanců (polka, valčík, mazurka, pochod)	slyšené skladby ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu doplní vhodným tanečním krokem	pohyb	Osobnostní a sociální výchova
		a na základě individuálních hudebních		takty	
		schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou			
		pohybovou vazbu			
komunikativní	schopnost komunikovat	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu	správně vyslovuje, dýchá za pomoci bránice	přednes tónů	

		i mluveném projevu v běžném životě	vyjádří srozumitelně svou myšlenku		
			vysvětlí zásady hlasové hygieny		
sociální, občanské	tvořivost	vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam v hudbě	po poslechu uvede 3 důvody, proč se mu skladba líbí event. 3 důvody, proč nelíbí	poslech	
občanské	respektování	dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	respektuje projev druhého, nesměje se mu apod....		Osobnostní a sociální výchova
KSP	uvědomování si				
učení	tvořivost	zpívá v jednohlase i vícehlase	zaspívá alespoň 5 písní v jednohlase a 2 písně ve vícehlase	jednohlas	
				vícehlas	
			zpívá dle svých dispozic v jednohlase i vícehlase (...kánon)		
učení	efektivní učení		vyhledá a zpracuje informace životopisů alespoň dvou českých skladatelů	dějiny umění	Multikulturní výchova (Dějepis)
				hudební nauka	
sekunda					
komunikativní	schopnost	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při	domluví se s ostatními na spolupráci, rozdělí si úlohy	hudební praxe	Osobnostní a sociální výchova
	komunikovat	hudebních aktivitách	připraví si ve spolupráci krátké hudební vystoupení		
	tvořivost				

sociální, personální		orientuje se v proudu znějící hudby	po poslechu skladby je schopen říct, které hudební nástroje hrály, popisuje své pocity a prožitky	soustředěný poslech	
		vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam v hudbě			
		a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky			
		utvářenému celku			
občanské	tvořivost		v rámci možností se aktivně podílí na kulturním dění	hudební aktivity	Multikulturní výchova
				dějiny umění	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Dějepis)
učení	efektivní učení		stručně popisuje, shání informace a prezentuje vývoj hudby od starověku do ... (romantismu)		
komunikativní, sociální, personální	tvořivost	vytváří a volí jednoduché doprovody	využívá na zákl. svých schopností a dovedností hud. nástroje k doprovodné hře či k reprodukci	instrumentální dovednosti	
tercie					
komunikativní, sociální, personální	schopnost komunikovat		spolupracuje v různorodých skupinkách na zadaném úkolu	styly populární hudby	

učení			vyhledá na Internetu informace o hudebním stylu populární hudby a ve skupině prezentuje spolužákům		
občanské, sociální, personální	tvořivost	vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam v hudbě	kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité hudební vyjádření		Osobnostní a sociální výchova
sociální, personální		orientuje se v proudu znějící hudby	ve skladbě pozná opakující se hudební motiv	poslech	
učení	efektivní učení	zařadí na základě individuálních schopností a získaných dovedností	na základě hudební ukázky určí hudební styl a v diskusi vyjádří svůj postoj	srovnávání hud. ukázek	
		slyšenou hudbu do stylu a porovná ji z dalšími skladbami			
učení	tvořivost	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností	v rámci svých možností reprodukuje a vymýšlí jednoduché přede hry, mezihry, ...	improvizace	
		a dovedností různé motivy, témata i části skladeb			
		provádí jednoduché hudební improvizace			
kvarta					
učení	efektivní učení		porovnává hudební styly díky znalostem jejich znaků, zařadí správně hud. ukázky		
učení	efektivní učení		vylosuje si několik hudebních pojmů a vysvětlí je	hudební nauka	

občanské, sociální, personální	tvořivost	vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam v hudbě	nalézá a volí vhodnou formu pro prezentaci vlastního hudebního vyjádření	osobité hudební vyjádření	Osobnostní a sociální výchova
			např.: složí píseň...		
	tvořivost	orientuje se v zápise písni a skladeb různých stylů a žánrů	Z notového zápisu písně pozná dynamiku, ...	hudební praxe	
		tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a dovedností			
		svým způsobem realizuje			
sociální, personální	diskuse		sdělování si vlastních postojů, pocitů, prožitků, emocí		
sociální, personální	vnímání	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		vnímání hudby a umění	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
			vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění (např.: impresionismus)		

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA

prima

- ústní zkoušení: zazpívá z paměti, správně intonačně a rytmicky lidovou písničku (KU, KK, KO)
- zopakuje rytmický model (KU, KSP)
- zatančí polku, valčík, mazurku (KSP, KK)
- 1x test- rozezná a doplní 2/4;3/4 a 4/4 takt (KU)
- 1x test- čeští skladatelé romantismu (KU)
- 1x test- noty (KU)

sekunda

- 1x test- starověk
 - románská hudba
 - gotika (KU)
- 1x test- renesance
 - baroko (KU)
- 1x test- klasicismus
 - romantismus (KU)
- 1x hudební vystoupení ve skupince v rámci třídy (KK, KSP, KO)

tercie

- 1x referát (představitelé populární hudby) (KK, KO)
- 2x test- hudební styly populární hudby (jazz, rock, folk...) (KU)
- 1x test- hudební divadla
 - zpěvohry (opera, opereta, muzikál) (KU)
- 1x poslechový test (KK, KO)
- 1x hudební vystoupení v rámci třídy (KSP, KK, KO)

kvarta

- 4x test- hudební názvy (akord, akustika, balet, blues, dynamika, etuda, chorál...) (KU)
- 2x soustředěný poslech- žák vyjádří své pocity, postoje, prožitky... (KK, KO)
- složí a zahraje 1 píseň (ve spolupráci se spolužáky- minimálně 2 sloky + refrén) (KSP, KO, KK)

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu:

Výtvarný obor navazuje na výtvarnou výchovu prvního stupně základní školy. Vede žáka k uvědomělému užívání vizuálně obrazových prostředků na úrovni smyslových dispozic a úrovni subjektivně osobnostní a sociální.

Vzdělávací obsah oboru je vnitřně členěn do dvou základních okruhů. První okruh představují *Obrazové znakové systémy* a druhý okruh *Znakové systémy výtvarného umění*

Obrazové znakové systémy jsou nezastupitelným nástrojem prožívání a poznávání, komunikace a spolupráce. Umožňují vytváření aktivních postojů s využitím vizuálně obrazných vyjádření vlastních i uměleckých. Vedou k hledání osobního místa ve světě vizuální kultury. Znakové systémy výtvarného umění umožňují aktivní vstup do výtvarného procesu.

Výtvarný obor spolupracuje nejen v oblasti Umění a kultura, ale žije jako součást dalších výchovně vzdělávacích oborů. Je součástí průřezových témat: výchova k sociálním dovednostem, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, environmentální výchova, mediální výchova. V nich zaujímá nezastupitelné místo.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výtvarný obor osmiletého gymnázia je časově rozdělen do dvou bloků. V primě, sekundě, tercii a kvartě je povinný, s dotací jedné hodiny týdně. Na konci kvarty je výběr mezi dramatickým, hudebním a výtvarným oborem. Vybraná výchova je v kvintě a sextě povinná, s dotací dvou hodin týdně. Programu kvinty a sexty odpovídá učební plán prvního a druhého ročníku čtyřletého gymnázia.

Výchovně vzdělávací strategie

Student je veden k chápání historických a současných východních podmínek, vnímání umění jako způsobu komunikace. Je vychováván k porozumění různosti kulturních, etnických a národnostních uměleckých projevů. Uvědomuje si jejich přínos. Využívá jazyka umění. Vnímá roli výtvarné výchovy jako zdroj obohacení rozvoje své osobnosti.

Naplňování vzdělávacího obsahu probíhá hlavně formou tvůrčích činností. Nedílnou součástí této formy je interpretace, komunikace, výstupy, prezentace. Vlastní tvorba a reflexe procesu ovlivňuje a rozvíjí smysly, citovost, uplatňuje subjektivitu a rozvíjí osobitost.

Při identifikaci mimořádně nadaných žáků se vytvářejí různé příležitosti, při kterých může student pokračovat ve vzdělávání pro něj přínosnějším tempem. Prostředí vyjadřuje jeho podporu, zajišťuje trvalou motivaci a příležitost projevit se.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Klíčová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima				
<p>Pracovní: hygiena práce, organizace prostředí, bezpečnost práce, rozvoj zručnosti. Sociální: mezilidské vztahy. Tvořivost.</p>	<p>Student spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu a poznání uměleckých hodnot, chápe umění a kulturu jako neoddělitelnou součást lidské existence.</p>	<p>Student umí: zorganizovat svou práci, respektuje a udržuje pracovní prostředí, ovládá základní výtvarné techniky, při tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti, znalosti, aktivně vstupuje do komunikace, uvádí a porovnává různé výtvarně obrazové prostředky.</p>	<p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, plocha, tvary, objemy, barvy, objekty, otisky, skvrna, kontrasty, struktury a jejich základní vztahy. Základní výtvarné techniky. Osa souměrností. Pravěk, starověk. Konkrétní x abstraktní, reálný x symbolický.</p>	<p>Osobnostní rozvoj, řešení problémů, odvaha, zručnost, reflexe. Hodnota lidské spolupráce, tolerance různosti projevů lidské kultury. Můj vztah k druhým, tvořivá komunikace, spolupráce. Má systematičnost. Chápání kulturních kořenů. Literatura. Hudba.</p>
sekunda (klíčové slovo: vznik evropské kultury)				

<p>Sociální: rozvoj tvořivé komunikace. Pracovní: upevnění dobrých návyků. Rozvoj osobnosti, tvořivost: hledání nových cest, uplatňování subjektivity, rozvíjení smyslové citlivosti</p>	<p>Student rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je a třídí na základě vlastních poznatků, které v tvorbě uplatňuje, interpretuje vizuálně obrazná vyjádření, chápe osobitost vyjádření, rozvíjí kladné a tvořivé sociální vztahy.</p>	<p>Student aktivně vstupuje do komunikace a respektuje originalitu a různost projevu, experimentuje s výtvarně obrazovými prostředky, ovládá a používá netradiční techniky, porovnává různé interpretace, toleruje je, pozná a porovnává kulturní projevy různých světových náboženství.</p>	<p>Antika, středověk, kořeny evropské civilizace, skutečnost x fikce, spiritualita, mytologie, lidské tělo, tradice, lidové umění, klasické umění, vysoké umění, racionálně formový x emocionálně symbolický proud, perspektiva, zlatý řez, kompozice a plán obrazu. Světlo, stín. Barevné spektrum. Barva: plnidlo a pojídlo.</p>	<p>Dějepis, literatura, hudba, fyzika, chemie, anatomie, dramatika. Inkunábule. Postoje a hodnoty = respektování a ochraňování kulturních hodnot lidstva, uvědomit si zodpovědnost ke kulturnímu dědictví.</p>
<p>tercie (klíčové slovo: filosofie, náboženství)</p>				
<p>Umění jako odraz životních podmínek doby. Tvořivost, nápaditost, výrazovost.</p>	<p>Student užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku. Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.</p>	<p>Student vědomě uplatňuje tvořivost, objasní rysy magické, mýtické, modernistické. Má tvořivý přístup ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života.</p>	<p>Baroko. 18.století. Zátiší, krajina, portrét. Forma a obsah. Ikonografie. Lidové umění. Barokní divadlo. Památky UNESCO. Komunikace v uměleckém procesu. Interpretace.</p>	<p>Literatura. Dějepis. Divadlo, dekorace, kostým, kulisa. Vznik lidové hry. Matematika. Filosofie. Náboženské systémy, možnosti spolupráce, kulturní dědictví. Věda a technika. Gastronomie.</p>
<p>kvarta (klíčové slovo: Kde žiju)</p>				

<p>Kde žiju: vnímání místa. Člověk, já jako svobodný jedinec, já a krajina. Ekologie.</p>	<p>Student srovnává obrazové znakové systémy 19. a 20. století. Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.</p>	<p>Student se při tvorbě vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností, na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy. Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích. K tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění.</p>	<p>19. a 20. století. Vznik abstrakce. Moderna. Postmoderna. Veřejný prostor. Čas a prostor. Media. Reklama. Kýč. Emoce, exprese. Instalace a prezentace tvorby.</p>	<p>Výlučné postavení člověka v přírodním systému. Identita v globálním kontextu. Ekologie. Současný svět. Gender. Moderní media. Kulturní okruhy ve světě.</p>
---	---	---	--	--

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

DV je esteticko-výchovný předmět - rozvíjí dovednosti z oblasti osobnostní a sociální a zároveň patří mezi estetické výchovy. Náplň předmětu se proto pohybuje mezi dvěma póly – hlavně z počátku bude mít podobu osobnostní a sociální výchovy, později se bude přes mapování různých témat a zkoumání vlastních postojů k nim více přibližovat k pólu estetickému - divadelnímu. Jednotlivé vrstvy (rozvoj osobnosti a její socializace, práce s tématem, tvarování tématu a cesta k divadlu) budou ale přirozeně celou dobu prolínat a vzájemně se doplňovat.

a) rozvoj osobnosti a její socializace

Hlavně na počátku práce bude poskytnut prostor pro prohlubování individuálních přirozených schopností studenta a k rozvíjení různých stránek jeho osobnosti (pozornost, vnímání, obrazotvornost, pohyb, řeč, emoce, myšlení) a odstraňování zábran. DV má účinné nástroje pro práci s emocemi (protiváha převažujícímu racionálnímu vnímání světa), rozvoj empatie, tvořivosti a komunikačních dovedností.

Nejen pro další práci je nutné, aby se ve třídě vytvořilo **bezpečné prostředí**, ve kterém se všichni studenti cítí ostatními přijímáni, zbaví se ostychu a zábran projevit se před ostatními. V hodinách DV by měla vládnout atmosféra zkoušení, objevování s přístupem: „I když si myslím, že něco neumím, nebojím se to zkusit.“ Studenti by měli pochopit a pocítit, že více než technická dokonalost se cení jakýkoliv projev, který je podložen vlastním prožitkem a poctivou snahou o vyjádření vlastního pocitu nebo postoje.

Zejména v prvních dvou letech bude kladem důraz na práci **s kolektivem třídy**, na budování přátelského třídního klimatu. Pro dobrý kolektiv je důležité, aby studenti co nejčastěji prožívali radost ze společného tvoření, vymýšlení a díla. Tím se vytváří jakýsi **pozitivní model jejich koexistence** – lákavější varianta k nepřátelskému fungování kolektivu. Studenti by měli dostat příležitost pochopit, jaké výhody má dobrý kolektiv, a že jeho vytvoření není samočinné, ale vyžaduje od všech členů ochotu vytvářet pozitivní vazby, schopnost kompromisu a **toleranci k různorodosti**. Studenti by měli být vedeni k tomu, že je naprosto přirozené to, že každý je jiný. Měli by se naučit odlišnosti nejen tolerovat, ale přemýšlet o nich jako o něčem, co může být přínosné a obohacující. Je důležité, aby se studenti průběžně setkávali **při rozmanitých činnostech v různorodých skupinách**.

b) práce s tématem

Metody DV umožňují zkoumat různá témata z mnoha úhlů, očima někoho jiného, proniknout k podstatě věci, prožít si něco na vlastní kůži, zkoumat svůj postoj k němu. Během času bude získávat na důležitosti i samostatné hledání tématu a jeho sdělování divákům.

Zdrojem můžou být témata ze života, z literatury a také dalších vzdělávacích oblastí. Mohou vycházet s učiva, kterým se budou studenti zabývat v jiném předmětu. Drobnější projekty tohoto typu mohou být provedeny ve spolupráci s dalšími učiteli.

Zdrojem dramatických lekcí v průběhu celé této etapy mohou být průřezová témata RVP (environmentální, multikulturní a mediální výchova).

c) tvarování tématu a cesta k divadlu

Divadlo je umění, ve kterém se propojují prostředky z různých uměleckých oblastí, proto si v něm mohou najít uplatnění studenti s různými dispozicemi.

V průběhu hodin DV si studenti vzájemně předvádějí např. různé varianty rozehraného námětu nebo detailněji propracované etudy. Jsou při tom vedeni ke sdělení svého záměru. Díky reflexi diváků mohou porovnat svůj záměr a to, jak byl pochopen.

Během studia by měli studenti mít možnost prezentovat svoji práci i mimo svoji třídu. Vhodnou příležitostí pro ukázkou drobných tvarů vzniklých při hodinách DV jsou různé školní slavnosti. Završením čtyřleté práce by mohlo být divadelní představení, příp. pásmo výstupů. Pro osobní zkušenost jednotlivce i kolektiv třídy je vhodné, aby se do procesu tvorby i prezentace zapojili všichni.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

DV by měla probíhat v primě a sekundě s časovou dotací 1 hod týdně. Osvědčilo se rozdělení třídy na poloviny, které mají dvouhodinovku jednou za 14 dní. V tercii a kvartě se o časovou dotaci dělí s dalšími estetickými výchovami. Třída je rozdělena na poloviny, z nichž každá má za týden dvě hodiny estetické výchovy, během kterých se postupně vystřídají všechny výchovy (hudební, výtvarná a dramatická). Student bude mít např. jeden týden hudební výchovu, druhý výtvarnou a další dramatickou. Absolvuje tak během tří týdnů postupně všechny výchovy.

Každý rok se složení skupin mění, cíleně nekopíruje dělení třídy na jiné předměty.

Na DV je vhodná učebna s kobercem a s minimem nábytku.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení

- Zadáváme úkoly vyžadující a rozvíjející tvořivost.

- Umožňujeme žákům, aby docházeli k vlastním řešením a závěrům.
- Podporujeme žáky ve vyjadřování svých názorů (např. při reflexi proběhlých aktivit).
- Využíváme chyby pro posun v rozvoji dovedností (např. nesrozumitelná herní situace je odrazovým můstkem pro práci s ohniskem a vzájemným vnímáním účastníků situace).
- Používáme metody, ve kterých se rozvíjí dovednost klást otázky (např. horká židle, hra v roli).
- Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce.
- Vedeme žáky k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení (např. pomocí aktivního diváctví, reflexe).

Kompetence komunikativní

- Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci mezi žáky.
- Zadáváme úkoly, jejichž splnění předpokládá funkční komunikaci ve skupině.
- Využíváme široké škály metod pro rozvoj neverbálních komunikačních prostředků.
- V rolové hře mají žáci příležitost vyzkoušet si vyjadřování s použitím různých jazykových vrstev.
- V rámci improvizací se rozvíjí verbální pohotovost.
- Používáme metody, ve kterých se rozvíjí dovednost klást otázky (např. horká židle, hra v roli).
- Vybízíme žáky k formulaci vlastních dojmů, postřehů, názorů.
- Díky reflexi diváků umožňujeme aktérům sledovat srozumitelnost jejich vyjadřování.
- Podporujeme symetrickou komunikaci.

Kompetence sociální a personální (viz výše bod a) rozvoj osobnosti a její socializace)

- Vytváříme příležitosti pro sebezpznávání.
- Vedeme žáky k uvědomění si svých schopností a dovedností a sledování svého pokroku.
- Nenecháváme bez povšimnutí nepřátelské chování nebo chování zraňující či ponižující.
- Vedeme žáky k (sebe)hodnocení práce podle různých kritérií.
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci musí spolupracovat.
- Dáváme žákům příležitost vyzkoušet si různé role v týmu a tuto zkušenost reflektovat.
- Vytváříme pokaždé jiné pracovní skupiny, aby se žáci naučili spolupracovat s různými lidmi. Dáváme jim možnost zkušenost reflektovat.

Kompetence k řešení problému

- Nabízíme možnost prozkoumat téma či problém z více úhlů pohledu (např. v rámci rolové hry, strukturovaného dramatu).
- V rámci navozených fiktivních situací mají žáci možnost vyzkoušet si různá řešení problému a zakusit důsledky rozhodnutí.

Kompetence občanské

- Diskutujeme žáky o smyslu pravidel a vyžadujeme jejich dodržování.
- Vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování.

- Vedeme žáky k vyjadřování svých pocitů, postojů, názorů a aby totéž respektovali u ostatních.
- Pomocí práce s emocemi a rolové hry rozvíjíme empatii.
- Vedeme žáky k toleranci odlišnosti.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k uvědomění si svých schopností a dovedností a sledování svého pokroku.
- Vedeme žáky k (sebe)hodnocení práce podle různých kritérií.
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci musí spolupracovat.
- Dáváme žákům příležitost vyzkoušet si různé role v týmu a tuto zkušenost reflektovat.
- Vytváříme pokaždé jiné pracovní skupiny, aby se žáci naučili spolupracovat s různými lidmi.
Dáváme žákům možnost vzájemnou spolupráci reflektovat.
- Dáváme žákům možnost vzájemnou spolupráci reflektovat.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za společné dílo.
- Umožňujeme žákům, aby si zvolili podle svých dovedností, čím přispějí ke společnému úkolu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu DRAMATICKÁ VÝCHOVA

Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima					MV = multikulturní v.; OSV = osobnostně-sociální v.; EV = environmentální v.
KK	umění jako prostředek komunikace	uplatňuje kultivovaný pohybový projev	při chůzi v prostoru se pohybuje vzpřímeně a uvolněně; vydrží ve "štronzu"; dokáže pomocí živých obrazů znázornit různé situace či prostředí	držení těla, neverbální komunikace	OSV - sebepoznání
KK	umění jako prostředek komunikace	uplatňuje kultivovaný mluvený projev	mluví nahlas a srozumitelně se svými spolužáky a před nimi	verbální komunikace	OSV - komunikace

KK, KSP	umění jako prostředek komunikace, opora o subjektivně jedinečné citění, vnímání, prožívání	propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření	z tělového postoje odhadne vzájemný vztah mezi účastníky dramatické situace a jejich aktuální duševní rozpoložení	jednotlivé oblasti verbální a neverbální komunikace, hra v roli, komunikace v běžných životních a herních situacích	OSV - komunikace
KRP, KSP, KO	nalézání osobních postojů ke světu, tolerance	prozkoumává témata z více úhlů pohledu	vstupuje do různých postav příběhu	vstup do role	MV; OSV - řešení problémů
KSP	umění jako prostředek komunikace	pojmenovává hlavní téma a konflikt	pojmenuje hlavní téma jednoduchého příběhu (např. pohádky, bajky, povídky, pověsti)	základní stavební prvky dramatu	MV
KSP, KP	zaujímání osobní účasti na procesu tvorby	přístupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku	aktivně se zapojuje v malé skupině na vymyšlení a realizaci drobnějších dramatických aktivit	komunikace v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace	OSV - kooperace
KSP			využívá různých smyslů pro získávání informací o okolí		OSV - rozvoj schopnosti poznávání
KSP			sleduje svůj pokrok v soustředění a pozornosti		OSV - rozvoj schopnosti poznávání
KSP			zná podstatné informace o svých spolužácích		OSV - poznávání lidí
KSP, KO			popíše odlišnosti spolužáků ve třídě a formuluje výhody těchto odlišností		MV; OSV - poznávání lidí

KSP			zvládá překonat trému a prezentuje svoji práci před spolužáky		OSV - seberegulace
KSP, KP, KU			respektuje základní pravidla pro skupinovou práci		OSV - kooperace
KSP, KP, KU, KO			je schopen nekonfliktně spolupracovat s kýmkoliv ve třídě		OSV - kooperace
sekunda					
KK	umění jako prostředek komunikace	uplatňuje kultivovaný pohybový projev	pantomimicky zobrazí různé činnosti a pohybem vyjádří konkrétní (např. činnosti, předměty) i abstraktní pojmy (např. vlastnosti, pocity)	držení těla, neverbální komunikace	OSV - komunikace
KK	umění jako prostředek komunikace	uplatňuje kultivovaný mluvený projev	volí způsob vyjadřování přiměřený roli a herní situaci	verbální komunikace, hra v roli	OSV - komunikace
KK, KSP	umění jako prostředek komunikace, opora o subjektivně jedinečné citění, vnímání, prožívání	propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření	dokáže sdělit význam pomocí určených oblastí neverbální komunikace	jednotlivé oblasti verbální a neverbální komunikace, hra v roli, komunikace v běžných životních a herních situacích	OSV - komunikace
KU, KSP	osobní účast v procesu tvorby	přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí	domýšlí další varianty námětů pro herní situace	herní situace, náměty a témata v dramatických situacích	OSV - kreativita
KSP	tvořivě přistupuje ke světu		zapojí se do skupinové improvizace		OSV - kreativita; komunikace
KŘP, KSP, KO	nalézání osobních postojů ke světu, tolerance	prozkoumává témata z více úhlů pohledu	sbírá různorodý materiál na divadelní koláž mapující vybrané téma z mnoha stran	vstup do role, práce na postavě	MV; EV; OSV - řešení problémů; praktická etika

KSP	umění jako prostředek komunikace	pojmenovává hlavní téma a konflikt	pojmenuje motivace postav, které jsou důležité pro konflikt	základní stavební prvky dramatu, dramatická situace	MV; EV; OSV - poznávání druhých lidí; mezilidské vztahy
KSP	nalézání osobních postojů ke světu, umění jako součást lidské existence	uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou	najde příklad ze svého života nebo okolí, kdy někdo zažíval něco podobného jako fiktivní postava		
KSP, KP	zaujímání osobní účasti na procesu tvorby	přístupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku	aktivně se podílí na společném úkolu malé skupiny a nechává i ostatním prostor pro uplatnění jejich nápadů	komunikace v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce	OSV - kooperace; komunikace
KSP			provádí relaxační a aktivizační cvičení		OSV - psychohygienu
KSP			zvládá překonat trému a vystoupí před někým mimo třídu		OSV - seberegulace
KSP, KK, KP			vyzkouší si různé role v týmu a tuto zkušenost reflektuje		OSV - kooperace
KSP, KP			dokáže rozvíjet nápady druhých		OSV - kooperace
KSP, KO			rozpozná projevy šikany a vyzkouší si aktivně se jim postavit		OSV - praktická etika
tercie					
KK	umění jako prostředek komunikace	uplatňuje kultivovaný pohybový projev	využívá pohyb pro charakteristiku postavy	držení těla, neverbální komunikace, práce na postavě	OSV - sebepoznání; poznání druhých lidí; komunikace

KK, KSP			dokáže pomocí neverbální komunikace vyjádřit vztahy mezi účastníky situace		OSV - komunikace
KK	umění jako prostředek komunikace	uplatňuje kultivovaný mluvený projev	najde způsob verbálního vyjadřování, který by charakterizoval danou postavu	verbální komunikace, hra v roli, práce na postavě	OSV - sebepoznání; poznání druhých lidí; komunikace
KK, KSP	umění jako prostředek komunikace, opora o subjektivně jedinečné citění, vnímání, prožívání	propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření	ve hře využívá škálu verbálních a neverbálních výrazových prostředků	jednotlivé oblasti verbální a neverbální komunikace, hra v roli, komunikace v herních situacích	OSV - komunikace
KU, KSP	osobní účast v procesu tvorby	přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí	vymýšlí si vlastní zadání (např. pro improvizace)	herní situace, náměty a témata v dramatických situacích	OSV - kreativita
KSP	tvořivě přistupuje ke světu		v improvizaci pohotově reaguje na druhé	komunikace v herních situacích, komunikace s divákem, konflikt jako základ dramatické situace	OSV - kreativita
KŘP, KSP, KO	nalézání osobních postojů ke světu, tolerance	prozkoumává témata z více úhlů pohledu	zkoumá motivace jednotlivých postav a uplatňuje to při hře	vstup do role, práce na postavě	OSV - poznávání druhých lidí; mezilidské vztahy
KSP	umění jako prostředek komunikace	pojmenovává hlavní téma a konflikt	sám vytváří konfliktní dramatické situace	základní stavební prvky dramatu, řešení konfliktu jednáním postav, nalézání a vyjadřování témat v dramatických situacích	OSV - kreativita

KSP	nalézání osobních postojů ke světu, umění jako součást lidské existence	uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou	pojmenuje, co ve fiktivní situaci může být osobně inspirativní pro nějakou situaci z jeho života		OSV - sebepoznání; hodnoty, postoje
KSP, KP	zaujímání osobní účasti na procesu tvorby	přístupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku	aktivně se podílí na práci na společné divadelní koláži	komunikace v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce	OSV - kooperace
KSP, KK, KP, KO			rozlišuje projevy respektující a nerespektující komunikace		OSV - komunikace; kooperace
KSP, KK, KP, KO			kultivovaně projevuje, co se mu líbí a nelíbí na chování druhého (poskytuje popisnou zpětnou vazbu)		OSV - komunikace; kooperace
kvarta					
KK	umění jako prostředek komunikace	uplatňuje kultivovaný pohybový projev	využívá různých výrazových možností pohybu jako jeden ze způsobů práce s daným tématem	neverbální komunikace, práce na postavě, vyjadřování tématu v dramatické situaci	OSV - komunikace
KK	umění jako prostředek komunikace	uplatňuje kultivovaný mluvený projev	je schopen vystoupit před diváky v závěrečném divadelním produktu a obhájit svůj tvůrčí záměr	verbální komunikace, prezentace, sebereflexe, komunikace s divákem	OSV - komunikace

KK, KSP	umění jako prostředek komunikace, opora o subjektivně jedinečné citění, vnímání, prožívání	propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření	jeho projev je přirozený a uvolněný	jednotlivé oblasti verbální a neverbální komunikace, hra v roli, komunikace v herních situacích	OSV - sebezpoznání, sebezpojetí
KU, KSP	osobní účast v procesu tvorby	přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí	sám navrhne aktivitu/techniku, kterou by šlo zkoumat dané téma	herní situace, náměty a témata v dramatických situacích	
KSP	tvořivě přistupuje ke světu		v improvizace jedná s ohledem na celek (téma, jedno ohnisko)	komunikace v herních situacích, komunikace s divákem, konflikt jako základ dramatické situace	OSV - kreativita
KRP, KSP, KO	nalézání osobních postojů ke světu, tolerance	prozkoumává témata z více úhlů pohledu	při zkoumání tématu sám přichází s novými úhly pohledu a bere v úvahu další pohledy	vstup do role, nalézání témat v dramatických situacích	OSV - řešení problémů; kooperace
KSP	umění jako prostředek komunikace	pojmenovává hlavní téma a konflikt	na vybraném textu pojmenuje hlavní témata a pro další práci si vybere jedno, které ho osobně zajímá, a svůj výběr zdůvodní	inscenační tvorba, nalézání a vyjadřování témat v dramatických situacích, komunikace v běžných situacích	OSV - komunikace
KSP	umění jako prostředek komunikace, nalézání osobních postojů ke světu, umění jako součást lidské existence	uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou	v závěrečném projektu využívá při práci na tématu zkušeností ze svého života	inscenační tvorba, dramaturgie, komunikace s divákem	OSV - sebezpoznání; poznávání lidí

KSP, KP	zaujímání osobní účasti na procesu tvorby	přístupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku	sám si určí, čím osobně přispěje k závěrečnému divadelnímu produktu a aktivně se zapojuje do práce na něm	komunikace v situacích skupinové inscenační tvorby, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce	OSV - sebezpoznání; kooperace
KSP			zvládá překonat trému a prezentuje závěrečný projekt před publikem		OSV - seberegulace

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu DRAMATICKÁ VÝCHOVA

prima

Dramatizace literárního textu (např. pověsti, legendy, bajky) s využitím neverbálních vyjadřovacích prostředků (např. živé obrazy, hudba). Úkol pro cca pětičlenné skupiny. Učitel nabízí texty, pomáhá s jejich analýzou. Zahrají v rámci hodiny DV ostatním skupinám. Podmínkou je aktivní účast na přípravě i prezentaci.

sekunda

Krátký příběh pohybově/pantomimicky. Na základě dramatické skladby skupiny vytvoří vlastní příběh, který pohybově ztvární. Zahrají v rámci školní akce (např. Vánoční trhy) nebo mladším spolužákům (např. Vánoční besídka pro primu). Podmínkou je aktivní účast na přípravě i prezentaci.

tercie

Divadelní koláž mapující vybrané téma. Skupina si vybere téma, které ji zajímá, sesbírání materiál (zážitky, postřehy, příběhy lidí, komentáře, postoje, prozkoumá prostředí) a pokusí se ho divadelními prostředky uchopit a uspořádat do koláže. Nabízí se možnost vybrat si téma z jiné vzdělávací oblasti. Prezentují v rámci třídy druhé skupině. Podmínkou je aktivní účast na přípravě i prezentaci.

kvarta

Divadelní produkt (tj. představení (interpretační či autorské) nebo pásmo přednesu), na kterém se bude podílet celá skupina. Téma produktu si určuje skupina sama. Divadelní produkt by měl být prezentován v rámci školní akce (např. Den pro dobré slovo) nebo veřejnosti (rodičům, přátelům). Podmínkou je aktivní účast na přípravě i prezentaci.

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět tělesná výchova je součástí komplexního vzdělávání žáků. Jde o předmět jenž působí na studenty po fyzické, ale i duševní stránce. Cílem je získat kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu spojený s radostí z pohybu, vytvářet návyky zdravého životního stylu, vést k uvědomělému utužování zdraví, adaptovat organismus studentů na zátěž (jak fyzickou tak i psychickou) resp. stresové situace s ní spojené.

Přispívá k rozvoji morálně volných vlastností při překonávání překážek, vede k respektování pravidel sportovních disciplín, sportovní etiky a podporuje jednání fair-play.

Tělesná výchova využívá jak spontánních pohybových činností, tak i činností řízených a výběrových, které vedou k optimálnímu rozvoji zdatnosti a výkonnosti v závislosti na individuálních předpokladech. Působí na regeneraci sil a kompenzuje pohybový stereotyp.

Součástí tohoto vzdělávání je prožitek z pohybu a komunikace mezi vrstevníky.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

TV je povinným vyučovacím předmětem ve všech třídách nižšího gymnázia. Hodinové dotace se na jednotlivých stupních liší. V primě je dotace 3 hodiny týdně, v sekundě jsou to 3 hodiny týdně přičemž 2 hodiny tvoří plavání a 1 hodina klasické TV. Součástí výuky TV v tomto ročníku je i týdenní kurz klasického a sjezdového lyžování. V tercii a kvartě je hodinová dotace stejná - 2 hodiny týdně

Jednotlivé fáze výukového procesu lze na nižším gymnáziu rozdělit v zásadě do ročníků, kterými studenti procházejí a ve kterých je důležité splnit konkrétní vzdělávací a výchovné cíle.

Prima – Na začátku této fáze je naším cílem co nejpodrobněji zmapovat individuální úroveň pohybových schopností a dovedností studentů, kteří k nám přicházejí z různých základních škol s často velmi odlišnou úrovní výuky TV. Ke splnění tohoto cíle volíme 2 primární způsoby testování, a to používání testovacích cviků pro zjištění konkrétních pohybových dovedností a nebo analýzu spontánního pohybového projevu v rámci sportovních her. Následná korekce špatných pohybových návyků a stereotypů je dlouhodobý proces, který přesahuje úroveň tohoto ročníku a je de facto jednou z hlavních náplní výuky TV v rámci celého nižšího gymnázia. Volíme různé formy korekce, které svou podstatou musí být nenásilné a spojené s důležitým motivačním prvkem – pozitivním prožitkem z pohybu. Základní snahou je během obou částí této fáze – jak monitoringu tak i následné korekce - udržení co největšího podílu pozitivní prožitkové složky, která je nejdůležitějším faktorem ovlivňujícím efektivitu výuky. Snažíme se tedy o co největší zastoupení zážitkových forem TV, které přináší rozvoj nejen fyzických schopností a dovedností, ale i meziosobních vztahů v rámci skupiny – třídního kolektivu. Součástí této strategie je co nejčastější práce ve skupinách ať už při rozcvičení nebo při plnění různých úkolů na rozvoj obratnosti a pohyblivosti, posilování spolupráce v rámci sportovních her s důrazem na motivační dělení jednotlivých rolí uvnitř družstva a dále pravidelné změny složení cvičebních skupin, které vede k rozvoji spolupráce a komunikace uvnitř celého kolektivu nikoli pouze vybrané skupiny studentů. Další dílčí úkoly jako jsou například rozvoj základních hygienických návyků během sportovní činnosti nebo respektování hlavních zásad bezpečnosti během hodin TV, jsou do výuky začleňovány postupně s ohledem na konkrétní situace a činnosti.

Sekunda – hlavní náplní výuky TV v tomto ročníku jsou dva kurzy – plavání a zimních sportů. Kurz plavání je dotován celkem 20 vyučovacími hodinami a jeho cílem je rozvoj pohybových schopností a dovedností ve vodním prostředí. Nejedná se tedy pouze o vlastní plavání, ale i o dovednosti s ním spojené jako je například správné dýchání, skoky do vody a základy první pomoci ve vodním prostředí. Spolu s rozvojem plaveckých dovedností je potřeba zohlednit i psychickou zátěž, kterou pohyb ve vodním prostředí přináší. Snažíme se tedy vhodnými cvičeními ve skupinách odbourat u studentů přirozený strach z vodního prostředí, odstranit nepříjemné pocity spojené například s ponořením obličeje pod vodu, nebo dalšími stresovými faktory, které pohyb ve vodě přináší. Součástí plavecké výuky je používání nejrůznějších pomůcek (plovací desky, obruče, puky a míče) které přispívají k zvyšování atraktivity výuky pro studenty a samozřejmě výrazně zvyšují efektivitu výuky.

Výuka zimních sportů je složena také ze dvou částí – první z nich je výuka bruslení a seznámení se základy ledního hokeje popřípadě krasobruslení. Druhá část je lyžařský kurz, který trvá 1 týden. V rámci tohoto kurzu se studenti seznamují se základy sjezdového i běžeckého lyžování, které jim v podobě metodických výukových řad předávají školení instruktoři z řad učitelů naší školy. Během výcviku je nejčastěji používanou formou skupinová výuka. Během výuky je znovu používána celá řada prvků, které mají výuku co nejvíce zatraktivnit a zefektivnit – jsou to například instruktážní videonahrávky od profesionálních lyžařů a snowboardistů, použití videotechniky pro získání zpětné vazby z vlastního pohybu (jedna z nejefektivnějších metod). Velice důležitou částí výuky je napodobování připravených vzorů, které nemusejí představovat pouze instruktoři, ale i vhodně složená družstva slabších a zdatnějších lyžařů, kteří navzájem spolupracují. Tímto způsobem se rozvíjí nejen pohybové dovednosti a schopnosti, ale i vzájemná komunikace uvnitř kolektivu a formují se také meziosobní vztahy. Nácvik techniky lyžování a snowboardingu není ovšem jedinou náplní lyžařského kurzu.

Další důležitou složkou je i rozšiřování teoretických vědomostí. Přednášky jsou připravovány instruktory nebo ve spolupráci s Horskou službou České republiky se týkají historie lyžování, technické přípravě lyží, vývoji lyžařského materiálu a péče o vybavení a v neposlední řadě o vlastního pobytu na horách, jeho zákonitostech a bezpečnostních pravidlech.

Tercie a kvarta – tyto dvě fáze představují velice podobnou a navzájem na sebe navazující součást výuky, která je specifická zrychleným psychomotorickým vývojem studentů, kteří procházejí pro ně náročným obdobím puberty. V tomto období se TV zaměřuje na vykompenzování disproporcí vznikajících

ne stejnoměrným vývojem jednotlivých psychosomatických složek organismu studenta, snaží se rozvíjet koordinaci pohybů, která v tomto období výrazných růstových přírůstků organismu je velmi problematická. Další důraz je znovu kladen na prožitkovou složku pohybu, která je velmi důležitou v souvislosti s rozvojem kladného vztahu k pohybu jako takovému. Dále se během těchto fází rozvíjí u studentů pocit odpovědnosti vůči vlastnímu tělu, zdraví a na konci základní čtvrté fáze (kvarta) se přenechává studentům částečně možnost rozhodování o náplni konkrétních hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení

- Zadáváme úkoly vyžadující a rozvíjející tvořivost
- Umožňujeme žákům, aby docházeli vlastními cestami k řešení problémů spojených s pohybovými úkoly
- Využíváme chyby a osobní prožitky pro posun v rozvoji motorických dovedností
- Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce
- Vedeme žáky k vzájemnému hodnocení a korekci motorických schopností
- Podporujeme žáky ve vyjadřování svých názorů

Kompetence komunikativní

- Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci mezi žáky
- Nenásilnou cestou podporujeme zažití a následné používání odborné terminologie
- V rámci kolektivních sportů podněcujeme rozvoj vzájemné komunikace uvnitř skupiny a zdůrazňujeme její důležitost
- Vybízíme žáky k formulaci vlastních dojmů, postřehů, názorů.
- Během aktivit spojených se silnými emočními prožitky usilujeme o udržení kultivovaného slovního projevu bez vulgarit a jiných negativních prvků

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme příležitosti pro poznávání fyzických i psychických hranic studentů
- Rozvíjíme a posilujeme u žáků morálně volní vlastnosti při dosahování osobních hraničních výkonů
- Nenecháváme bez povšimnutí nepřátelské chování nebo chování zraňující či ponižující
- Vedeme žáky k (sebe)hodnocení práce podle různých kritérií
- Motivačním působením podněcujeme snahu žáků o další zlepšování a posouvání osobních hranic
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci musí spolupracovat v týmu a učit se poznávat týmovou hierarchii
- Dáváme žákům příležitost vyzkoušet si různé role v týmu
- Vytváříme pokaždé jiné pracovní skupiny, aby se žáci naučili spolupracovat s různými lidmi

Kompetence k řešení problému

- Výběrem vhodných průpravných a herních cvičení nabízíme možnost volby vlastního postupu při řešení konkrétních problémů
- Podporujeme kolektivní řešení problémů

Kompetence občanské

- Diskutujeme žáky o smyslu pravidel a vyžadujeme jejich dodržování
- Vyžadujeme dodržování norem slušného chování (např. respektování rozdílů mezi pohlavími v rámci koedukované výuky sportovních her)
- Rozvíjíme u žáků myšlenku fair-play a usilujeme o její zapojení nejen do sportovních aktivit
- Vedeme žáky k toleranci odlišnosti
- Rozvíjíme u žáků pocit odpovědnosti za své okolí (např. rozvojem znalostí a dovedností spojených s první pomocí v různých prostředích a za různých situací)

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k uvědomění si svých schopností a dovedností a sledování svého pokroku
- Vedeme žáky k (sebe)hodnocení práce podle různých kritérií
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci musí spolupracovat
- Vedeme žáky k poznání týmové zodpovědnosti za výsledek = „týmový duch“
- Umožňujeme žákům, aby si zvolili podle svých dovedností, čím přispějí ke společnému úkolu

Žák po absolvování nižšího gymnázia:

- a) zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a vědomě je zlepšuje
- b) chápe činnosti prováděné ve skupině a usiluje o jejich zlepšení
- c) spolupracuje při týmových činnostech a soutěžích
- d) dodržuje pravidla her a soutěží, rozpozná zjevné přestupky a přiměřeně na ně reaguje
- e) osvojuje si základní povely tělocvičného názvosloví a dokáže podle nich pracovat
- f) cíleně zatěžuje organismus při hodinách tělesné výchovy
- g) operuje s baterií cviků, jež napomáhají k přípravě organismu na zátěž
- h) je schopen krátkého samostatného výstupu před ostatními žáky
- i) zařazuje do svého pohybového režimu vyrovnávací cvičení při jednostranné zátěži
- j) dokáže rozpoznat vlastní svalové oslabení při kontrolních cvičích

- k) uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve škole i mimo ni
- l) adekvátně reaguje při úrazu spolužáka
- m) nalezne a jednoduše zhodnotí chyby v provedení pohybu spolužáka
- n) respektuje opačné pohlaví
- o) zorganizuje jednoduché pohybové hry a soutěže

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA

Klíčová kompetence	Oborová kompetence	Očekávaný výstup-RVP	Očekávaný výstup-ŠVP	Učivo	Využitelnost látky do průřezových témat
prima - kvarta					
		Činnosti ovlivňující zdraví			
Učení	Dbá při sportu na bezpečnost a na osobní hygienu	Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v prostorách školy i mimo ni	Orientuje se v pravidlech bezpečného chování na sportovištích, dodržuje zásadní principy hygieny při tělesné zátěži a po ní	Bezpečnost a zásady hygieny při pohybových činnostech	Bi - zdravotní a SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
Učení	Uvědomuje si význam sportu a pohybu v životě člověka, neodmítá sportovní aktivity	Spojuje každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Zařazuje pravidelně sportovní aktivity do svého denního režimu, zná jejich význam v souvislosti se zdravým životním stylem	Význam pohybu pro zdraví	
Učení	Rozlišuje základní svalové skupiny, které při pohybu používá	Samostatně se připraví před pohybovou činností	Během nabízených cviků poznává a určuje, které svaly(sv.skupiny) se podílejí na základních pohybech	Příprava organismu	Bi - zdravotní a SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Učení	Získává představu o konkrétních protahovacích cvičeních, vhodných pro určité svalové partie	Samostatně se připraví před pohybovou činností	Napodobuje jednotlivá protahovací cvičení, snaží se přiřadit jednotlivé cviky ke konkrétním svalovým partiím	Příprava organismu	
Učení, sociální, komunikativní	Rozvíjí vlastní pohybové dovednosti vzhledem ke svým osobním možnostem, spolupracuje v týmu, rozvíjí osobní morálně-volní vlastnosti	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Aktivně se účastní různých cvičení na rozvoj pohybových dovedností, překonává překážky spojené s jejich rozvojem resp. spolupracuje s ostatními studenty při jejich nácviku a procvičování	Rozvoj základních pohybových dovedností	
		Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
Učení, komunikativní, pracovní,	Poznává a seznamuje se s jednotlivými sportovními disciplínami – neodmítá je	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, v rekreační činnosti	Rozvíjí individuální herní činnosti jednotlivce ve vybraných sportovních hrách Dokáže plynule přenášet osvojené pohybové dovednosti z průpravných cvičení do herních cvičení a následně do hry Orientuje se v základních pravidlech vybraných sportovních her Poznává jednoduché herní kombinace založené na pravidle „přihraj a běž“	Základy sportovních her – basketbal, kopaná, vybíjená, florbal, volejbal	

Učení	Poznává a seznamuje se s jednotlivými sportovními disciplínami – neodmítá je		1)Zdokonaluje provedení základních akrobatických prvků v gymnastice » celkový rozvoj obratnosti Spojuje jednotlivé prvky do krátkých jednoduchých vazeb a sestav 2)Kombinuje rozběh s odrazem z můstku, nacvičuje obě základní formy přeskoku – roznožku a skrčku 3)Získává první zkušenosti se cvičením na tomto nářadí, poznává a zkouší základní cviky – visy, vzpory, průvleky 4)Upevňuje a posiluje vnímání rovnováhy, pokouší se realizovat základní prvky – obraty, chůze, poskoky 5)Opakuje fázi odrazu, letu a doskoku. Zkvalitňuje letovou fázi a přidává pozice dolních končetin.Nacvičuje kotoul letmo popř. salto vpřed do „duchen“	Gymnastika a rozvoj obratnosti – 1)akrobacie 2)přeskok 3)hrazda 4)kladina 5)trampolína	
Učení, pracovní	Poznává a seznamuje se s jednotlivými sportovními disciplínami – neodmítá je		Nacvičují první taneční kroky (polka, valčík), seznamuje se základními prvky aerobiku, poznává práci s náčiním pro moderní gymnastiku (kužel, obruč, stuha)	Rytmická a moderní gymnastika	
Učení	Poznává a seznamuje se s jednotlivými sportovními disciplínami – neodmítá je, Překonává pocity únavy, přiměřeně reaguje na nelibé pocity (bolest, únava)		Seznamuje se a osvojuje si správnou techniku běhů, Rozvíjí základní pohybové dovednosti - rychlost a vytrvalost, Testuje vlastní výkonnost na středních a krátkých tratích,Poznává zákonitosti běhů na dráze a v terénu	Atletika (běhy)	

Učení	Poznává a seznamuje se s jednotlivými sportovními disciplínami – neodmítá je		Učí se správnou techniku hodů, aplikuje ji do ostatních sportů, kombinuje hody s ostatními pohyby – rozběh, poskok	Atletika (hody)	
Učení	Poznává a seznamuje se s jednotlivými sportovními disciplínami – neodmítá je		Rozvíjí pohybové dovednosti –odrazová síla, rychlost, Osvojuje si techniku skoku dalekého s důrazem na odraz z jedné nohy, Kombinuje skoky s ostatními pohyby - běhy	Atletika (skoky)	
učení, pracovní, sociální	Poznává a seznamuje se s jednotlivými sportovními disciplínami – neodmítá je	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti	Absolvuje výcvik základních sjezdových i běžeckých technik, seznámí se s pravidly bezpečného chování na horách a činností Horské služby ČR a historií lyžařského sportu u nás i ve světě, osvojí si základy péče o lyžařské vybavení a přípravu lyží	Lyžování	Dějepis - historie lyžování
učení, sociální, občanské	Poznává a seznamuje se s jednotlivými sportovními disciplínami – neodmítá je	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti	Osvojí si základy jednotlivých plaveckých způsobů, seznámí se s bezpečnostními pravidly pohybu ve vodním prostředí, vyzkouší si záchranné techniky ve vodním prostředí, osvojí si základní hygienické návyky spojené s vodními sporty	Plavání	OSOBNOSTNÍ a SOCIÁLNÍ VÝCHOVA, Biologie - zdravotní péče a první pomoc
		Činnosti podporující pohybové učení			
komunikativní	Poznává, používá a reaguje na základní tělocvičné názvosloví, povely, signály	Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu. Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	Snaží se reagovat na základní tělocvičné povely, Komunikuje se spoluhráči během sportovních her, Orientuje se ve sportovním tisku – poznává sportovní terminologii různých sportovních odvětví	Komunikace v Tv, Názvosloví, Povely, Terminologie	

Učení, sociální	Provádí pohybové aktivity vždy v rámci duchu fair-play a vymezených pravidel	Naplnuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, respekt k opačnému pohlaví, pomoc handicapovaným, ochranu přírody při sportu, Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	Učí se a respektuje základní pravidla nacvičovaných sportovních her i ostatních pohybových činností, Sleduje významné sportovní soutěže a zaznamenává výrazné sportovní úspěchy reprezentantů	Pravidla osvojovaných pohybových činností, Historie a současnost sportu – olympismus, významné soutěže a sportovci světa	Dějepis - historie olympismu, ZSV - fenomén sportu v dnešní společnosti
-----------------	--	--	---	--	---

Portfolio povinných úkolů pro studenty primy až kvarty vyučovacího předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA

- Kvantitativní
 - Aktivní účast na hodinách TV alespoň 75%
 - Absolvování úvodních a závěrečných testovacích hodin v jednotlivých sportovních disciplínách
 - Vedení rozcvičky – 2/ pololetí
- Kvalitativní
 - Podílí se na spolurozhodování o náplni hodin TV – navrhuje, samostatně připravuje
 - Účastní se většiny nacvičovaných sportovních disciplín aktivně, nesměřuje svou pozornost a zájem pouze na ty, ve kterých vyniká nebo převyšuje ostatní
 - Vyvíjí snahu zlepšovat svůj pohybový projev ve všech sportovních disciplínách – zlepšení může být vyjádřeno jak kvantitativně (ve všech atletických disciplínách např. časem běhů, délkou či výškou skoků nebo vrhů), tak i kvalitativně (herní projev v míčových hrách, zvládnutí obtížnějších gymnastických prvků ...)
 - **pozn. – výkonová složka v hodinách TV není složkou prioritní, ale není samozřejmě složkou nežádoucí – je brána jako důležitý motivační prvek celého předmětu, který rozhoduje o efektivitě výuky)**
 - Spolupracuje při organizaci hodiny (příprava náradí, úklid)
 - Připraví rozcvičení pro ostatní - každý student realizuje min.10 minutové rozcvičení s ohledem na plánovanou náplň hodiny. Hodnocen je správný výběr protahovacích a aktivizačních cvičení, jejich vhodné řazení, verbální projev (používá správné názvosloví, popř. povely) a jeho působení na skupinu během rozcvičení
 - Testování znalosti základních pravidel míčových her – žák působí v roli rozhodčího – přímo ve hře tak osvědčí znalosti základních pravidel

6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 ÚVOD

Každá organizace – tedy i škola, má-li se vyvíjet k vyšší kvalitě, potřebuje zpětnou vazbu. Ta by měla být co nejobektivnější – od studentů, rodičů, veřejnosti, učitelů, vedení, zřizovatele. K objektivitě vedou dobře stanovená kritéria a měřitelné indikátory.

Hodnocení studentů a autoevaluace školy je proto důležitou částí Školního vzdělávacího programu Dvořákova gymnázia a SOŠE v Kralupech nad Vltavou.

Hodnocení studentů je důležité k tomu, aby oni sami i jejich rodiče získali co nejúplnější a podstatné zprávy o průběhu a úspěšnosti studia, o plnění studijních úkolů daných ŠVP, i připravenosti k dalšímu vzdělávání.

Sebehodnocení - autoevaluace pak směřuje k tomu, aby škola (vedení, učitelé), studenti, jejich rodiče, veřejnost a zřizovatel získali informace o tom, jak si škola vedla při plnění cílů ŠVP, jaký je momentální stav, jaký je výhled a plán do budoucna. Důležité pro tento plán je odkrytí všech vazeb a souvislostí, které výsledný stav ovlivňují.

Autoevaluace školy v souladu s vyhláškou MŠMT č.15/2005 bude zaměřena na:

- cíle, které si škola stanovila zejména v koncepčním záměru rozvoje školy a ve školním vzdělávacím programu, jejich reálnost a stupeň důležitosti
- posouzení, jakým způsobem škola plní stanovené cíle s přihlédnutím k dalším cílům uvedeným zejména v rámcovém vzdělávacím programu a odpovídajících právních předpisech
- oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření
- účinnost opatření obsažených ve vlastním hodnocení

V pevně určených termínech budeme sledovat:

1. podmínky ke vzdělávání
2. průběh vzdělávání
3. úroveň podpory žáků (problémoví žáci, handicapovaní žáci, mimořádně nadaní žáci)

4. výsledky vzdělávání
5. řízení školy (personální práce, podmínky ke vzdělávání, naplňování cílů ŠVP Dg)
6. úroveň výsledků práce školy

6.2 EVALUAČNÍ CÍLE, KRITÉRIA, INDIKÁTORY, NÁSTROJE

Oblast		Cíle	Kritéria	Indikátory	Nástroje
Podmínky ke vzdělávání	Sociální	Příjemné a inspirativní prostředí	Spokojenost studentů, rodičů i učitelů	Vztahy: studenti-studenti, studenti-učitelé, učitelé-učitelé, učitelé – rodiče	Dotazník pro žáky, rodiče, SWOT analýza učitelů
		Začlenění co největšího počtu studentů do péče o školní prostředí	Spokojenost studentů, i učitelů	Účast žáků - jejich počet	Přehled žáků zapojených do tvorby školního prostředí
		Vytvoření komunity studujících	Spokojenost studentů, rodičů i učitelů	Aktivita školního parlamentu, počet akcí	Práce se školním parlamentem
		Identifikace studentů s cíli a životem školy	Spokojenost studentů, rodičů i učitelů	Účast žáků - jejich počet	Přehledy žáků zapojených do akcí školy
	Materiální	Kvalitní vybavení s patřičným využitím	Spokojenost studentů, rodičů i učitelů	Počet modernizovaných prostor, uskutečněných projektů	Přehled těchto prostor
	Personální	Plně kvalifikovaný sbor, optimální poměr muži – ženy, věk, stálé vzdělávání učitelů	Spokojenost studentů, rodičů	Absolvovaná školení - počet	Evidence školení

		Objektivizovat hodnocení práce učitele	Spokojenost učitelů	Kvalita pedagogické práce: činnostní vyučování, schopnost formulovat cíle, rozvoj kompetencí, motivační úsilí, úroveň výstupů, vedení pedagogické dokumentace, vztah učitel – žáci, iniciativa, aktivita, práce mimo vyučování, týmová spolupráce – v rámci předmětové komise, v rámci celoškolních projektů	Didaktické testy, hospitace, dotazníky, pozorování, kontrola dokumentace, rozhovor
Průběh vzdělávání		Kvalitní práce učitelů při naplňování záměrů ŠVP	Spokojenost studentů, učitelů a rodičů, kvalita výsledků, úroveň studentů	Počet úspěšných projektů, porovnání výsledků testů, anket a studentského hodnocení vyučování, počet přijatých na VŠ	Sebehodnocení učitelů, anketní dotazník pro studenty, rodiče, srovnávací testy, hodnocení vyučování ze strany studentů
Podpora žáků		Přiměřená podpora nadaných, ale i problémových a handicapovaných žáků	Kvalita výsledků	Počet	Výsledky soutěží, srovnávací testy
Výsledky vzdělávání		Zvládnutí výstupů ŠVP	Kvalita výsledků	Korelace mezi deklarovanými výstupy v ŠVP a skutečnými vědomostmi žáků	Hodnocení studentů, srovnávací didaktické testy, hospitace, písemné práce, domácí úkoly
		Rozvoj kompetencí ŠVP	Kvalita výsledků	Vytváření úkolových situací učiteli a jejich řešení žáky	Výstupní hodnocení, studentské projekty, studentské portfolio úkolů

Aktivita školy	Spolupráce s rodiči	Zájem rodičů o dění ve škole a jejich začlenění do života školy, podpora Společnosti pro rozvoj Dg	Podpora rodičovské veřejnosti	Počet rodičů zapojených do činnosti školy, výše příspěvků Společnosti	Přehledy rodičů, anketní dotazník pro rodiče
	Spolupráce s jinými subjekty	Navázat trvalou spolupráci s mimoškolními subjekty	Kvalitní a četné vztahy	Počet těchto subjektů	Přehledy subjektů, anketní dotazník pro studenty, rodiče
	Dlouhodobé projekty	Uskutečňovat trvalé projekty, rozvíjející klíčové kompetence	Rozvoj kompetencí u studentů	Počet projektů	Přehled projektů
Řízení školy		Efektivní chod školy, plnění cílů ŠVP, vytvoření optimálních podmínek pro práci učitelů, studentů, zaměstnanců	Podpora reformy, materiální zabezpečení ŠVP, podpora týmové práce sboru, podpora dalšího vzdělávání, transparentní systém hodnocení práce učitelů, podpora mladých učitelům, vytvoření podmínek pro samostatnou práci učitelů využití pracovního potenciálu celého sboru	Počet kladných odpovědí, málo hrozeb a slabých stránek	SWOT analýza, anketní dotazník pro rodiče, studenty, učitele a absolventy
Výsledky práce školy		Naplnění koncepčních záměrů ŠVP, dobrá image školy	Spokojenost absolventů, rodičů, studentů, městských organizací, zájem o školu, dobrá pověst	Počet kladných odpovědí, počet zájemců o studium, počet uchazečů o zaměstnání	Dotazník pro rodiče a absolventy, průzkum mezi absolventy

6.3 HODNOCENÍ STUDENTŮ

6.3.1 Klasifikace

Žák je pravidelně hodnocen během celého školního roku podle zásad stanovených Klasifikačním řádem Dvořákova gymnázia a SOŠE, který je součástí Školního řádu Dvořákova gymnázia a SOŠE (viz příloha 1).

Vysvědčení (pololetní i výroční) je vyjádřením výsledků práce za uvedené pololetí. Hodnocení je vyjádřeno známkami 1 – 5 (viz klasifikační řád) ve všech předmětech. Tato klasifikace je doplněna hodnocením přístupu k předmětu, který je vyjádřen písmeny A - F(viz klasifikační řád).

6.3.2 Hodnocení klíčových kompetencí a výstupní hodnocení

Ke sledování cílů ŠVP i kvality jejich naplnění u jednotlivých studentů slouží pravidelné hodnocení úrovně kompetencí a kvality jednotlivých výstupů stanovených ŠVP (viz kapitola 3.6 a osnovy předmětů). Průběžné hodnocení probíhá v sekundě a v kvartě. Pro potřeby tohoto hodnocení je vypracován záznamový list. Tento záznamový list (viz Klasifikační řád Dvořákova gymnázia a SOŠE) je současně Výstupním hodnocením studentů kvarty.

6.3.3 Státní i jiné srovnávací testy

Škola zajišťuje testování studentů kvarty (Cermat, Kalibro), uchazečů o přijetí (Scio). Ve druhých ročnících 4letého studia, resp. v sextě (Scio), v maturitních ročnících (Cermat).

6.4 HODNOCENÍ ČINNOSTI ŠKOLY

6.4.1 Hodnocení žáky a rodiči

Slouží především jako zpětná vazba našich klientů – studentů a jejich rodičů. Směřuje především ke sledování průběhu vzdělávání, podmínek vzdělávání, výsledků, úrovně řízení a koncepčních záměrů vyjádřených v ŠVP. Probíhá touto formou:

hodnocení výuky jednotlivých předmětů – na konci každého školního roku hodnotí všichni studenti školy

hodnocení průběhu vzdělávání, podmínek vzdělávání, výsledků, úrovně řízení a koncepčních záměrů vyjádřených v ŠVP provádějí jednou za dva roky studenti všech ročníků a jejich rodiče pomocí anketního dotazníku.

6.4.2 Hodnocení učitelů

Hodnocení výuky jednotlivých předmětů – učitelé provádějí průběžně sebehodnocení své výuky a zároveň vedením školy z následků při hospitacích.

6.4.3 Hodnocení učitelů

Hodnocení průběhu vzdělávání, podmínek vzdělávání, výsledků, úrovně řízení a koncepčních záměrů vyjádřených v ŠVP provádějí jednou za dva roky všichni učitelé pomocí anketního dotazníku.

Učitelé provádějí jedenkrát za čtyři roky **hodnocení školy** pomocí SWOT analýzy.

6.4.4 Průzkumy

Součástí autoevaluace školy jsou i průzkumy, jejichž výsledky slouží především k získání informací o úspěšnosti jednotlivých školních aktivit. Každoročně probíhá průzkum úspěšnosti absolventů školy po přijímacím řízení na VŠ.

6.4.5 Přehled intervalů hodnocení činnosti školy:

Hodnocení, dotazníky, analýzy, průzkumy:

Výuka – sebehodnocení učitelů	probíhá průběžně každý rok
Výuka – hodnocení studenty	probíhá každý rok
Výuka – hodnocení studentů	probíhá průběžně celý rok, čtyři klasifikační období, dvě vysvědčení
Hodnocení klíčových kompetencí	probíhá každý rok v sekundě, kvartě na základě záznamového listu
Výstupní hodnocení	probíhá každý rok v kvartě na základě záznamového listu
Škola – hodnocení žáky, rodiči , učitelů	probíhá jednou za dva roky na základě anketního dotazníku

Škola – SWOT analýza	probíhá jednou za čtyři roky
Přijímání na VŠ	úspěšnost přijímání se vyhodnocuje každý rok

6.4 VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ŠKOLY

Osnova výroční zprávy stejně jako termíny zpracování a projednání jsou dány Školským zákonem. Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje vždy:

- základní údaje o škole (například název, sídlo, charakteristika školy, zřizovatel školy, údaje o vedení školy, adresa pro dálkový přístup, údaje o školské radě),
- přehled oborů vzdělání, které škola vyučuje a jsou zařazeny ve školském rejstříku,
- přehled pracovníků školy,
- údaje o přijímacím řízení nebo o zápisu k povinné školní docházce a následném přijetí do školy,
- údaje o výsledcích vzdělávání žáků podle cílů stanovených školními vzdělávacími programy a podle poskytovaného stupně vzdělání včetně výsledků závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek a absolutorí,
- údaje o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků,
- údaje o aktivitách a prezentaci školy na veřejnosti,
- údaje o výsledcích inspekční činnosti provedené Českou školní inspekcí,
- základní údaje o hospodaření školy.

Výroční zpráva se zpracovává vždy za období předcházejícího školního roku a po schválení školskou radou a projednání v pedagogické radě je po 31.10. zveřejněna na www.dgkralupy.cz